

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE
AİLE KATILIMINDA SOSYAL MEDYA KULLANIMI:
BİR DURUM ÇALIŞMASI**

Tuğba ÖZDİNÇ

EYLÜL 2014

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE
AİLE KATILIMINDA SOSYAL MEDYA KULLANIMI:
BİR DURUM ÇALIŞMASI**

**BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

Tuğba ÖZDİNÇ

**EĞİTİM YÖNETİMİ VE PLANLAMASI DALINDA
YÜKSEK LİSANS DERESESİ İÇİN GEREKLİ ÇALIŞMALAR YERİNE
GETİRİLMİŞTİR**

EYLÜL 2014

Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün Onayı

Yrd. Doç. Dr. Sinem VATANARTIRAN
Enstitü Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans derecesinde bir tez olarak gerekli çalışmaları yerine getirdiğini onaylarım.

Yrd. Doç. Dr. Burçak Çağla GARİPAĞAOĞLU
Koordinatör

Okuduğumuz bu tezin Yüksek Lisans derecesinde bir tez olarak onaylanması, düşünçemize göre, amaç ve kalite olarak tamamen uygundur.

Yrd. Doç. Dr. S. Füsun AKDAĞ AYCİBİN
Tez Danışmanı

Komite Üyeleri

Doç. Dr. Şirin KARADENİZ

Jüri Başkanı

Yrd. Doç. Dr. S. Füsun AKDAĞ AYCİBİN Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Burçak Çağla GARİPAĞAOĞLU

Üye

Bu tezdeki tüm bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak elde edildiğini ve sunulduğunu; ayrıca bu kuralların ve ilkelerin gerektirdiği şekilde, bu çalışmadan kaynaklanmayan bütün atıfları yaptığımı beyan ederim.

Ad, Soyad : Tuğba ÖZDİNÇ

İmza :

ÖZ

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE AİLE KATILIMINDA SOSYAL MEDYA KULLANIMI: BİR DURUM ÇALIŞMASI

Özdiñ, Tuğba

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi ve Planlaması Yüksek Lisans Programı

Tez Yöneticisi : Yrd.Doç.Dr. S. Füsün Akdağ Aycibin

Eylül 2014, 114 sayfa

Çocuğun doğduğu andan itibaren eğitiminde rol oynayan en önemli kişiler aile üyeleridir. İlerleyen dönemde aile tarafından sağlanan çocuğun eğitimine okul öncesi eğitim kurumları da eklenir ve bu kurumlar çocuğun eğitiminde önemli rol oynar. Fakat okulda verilen eğitime ek olarak eğitimin çocukta daha da pekişmesi için aile tarafından da evde devam ettirilmesi gerekmektedir. Böyle olunca aileler çocuklarının eğitimi ile ilgili yönlendirilmeye, eğitime ve gelişmeye ihtiyaç duyarlar. Bu devrede okul ve öğretmenler tarafından devreye aile katılım çalışmaları girer.

Çeşitli aile katılım çalışmaları ile çocuklar ve aileler farklı mekanlarda, farklı zamanlarda, farklı kişilerle aktif zaman geçirirken, çocuğun eğitiminin devam etmesi ve pekiştirilmesi sağlanmaktadır.

Günümüz şartlarında yoğun iş temposu içinde çalışan veya aile katılımı konusunda önyargılı olan ailelere farklı mecralardan ulaşılması hedeflenmekte ve bunlarla ilgili çalışmalar yapılmaktadır.

Sosyal medya da ailelerin aktif olarak kullandığı bir mecraadır. Aile katılımında sosyal medya kullanımı ile velilere daha hızlı, daha görsel, daha ucuz, daha çevreci yollardan ulaşılması hedeflenmiştir.

Bu çalışma ile okul öncesi eğitimde, aile katılım çalışmalarında sosyal medyayı kullanarak aileyi eğitime katma uygulamasının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu

Çalışmada okul öncesi eğitim, aile katılımı, sosyal medya gibi anahtar kelimeler tanımlanmıştır. Ayrıca çalışmada aile katılımının faydaları ve uygulama aşamaları incelemek ile birlikte aile katılımında önerilen sosyal medya uygulamalarının aileler üzerindeki etkileri ve ailelerin görüşleri incelenmiştir.

Araştırmanın alışma grubunu İstanbul ili, Beşiktaş ilçesinde yerleşik devlete bağlı bağımsız bir anaokulunda bulunan 52 veli oluşturmuştur. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anket formları kullanılarak, görüşme tekniği ile toplanmıştır.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuca göre; aile katılım çalışmalarında sosyal medya kullanımının olumlu etkilerinin olduğu, velilerin okulda yapılanları görmekten mutlu oldukları, okulda öğrenilen konuların evde sohbet ve Önerilen etkinliklerle pekiştirilmesinin sağlandığı grlmştr.

Anahtar Kelimeler: Okul ncesi Eğitim, Aile Katılımı, Sosyal Medya,

ABSTRACT

**SOCIAL MEDIA CONSUMPTION IN FAMILY PARTICIPAION IN PRE-SCHOOL
EDUCATION:**

A CASE STUDY

Özdiñç, Tuğba

Master's Thesis, Master's Program in Educational Administration and Planning

Supervisor : Yrd.Doç.Dr. S. Füsün Akdağ Aycibin

September 2014, 114 pages

The family plays the greatest role in child education from the birth of the child. In the following periods pre-school education institutions gets involve in child education received by family and these institutions play important role in child education. However, in addition to receiving education in school, in order to enable child to consolidate the taught information it shall be maintained at home by families. Thus families need to be directed, educated and developed considering their child`s education. In this process family participation studies are put into action by the school and teachers.

While families and children spend dynamic time with different persons in different places and at different times with several family participation studies, continuity and consolidation of child education is provided.

It is aimed to reach families working in today`s intense work pressure or being bias toward family participation thorough different channels and related studies are conducted.

Social media is also a channel that families use actively. It is aimed to reach families through faster, more visual, cheaper and more environmental ways with social media use in family participation.

The aim of this study is to review family participation practice in education with use of social media in family participation studies in pre-school education. Key words like pre-school education, family participation, and social media are defined in this study. Additionally, benefits and practice process of family participation as well as the effects of social media applications suggested in family participation on families and families` opinions were researched.

The study group of this research consisted of 52 parents in the state kindergarten located in Besiktas, Istanbul. Data was collected with interview method by using questionnaire forms developed by researcher.

According to the results received by research findings; social media consumption has positive effects on family participation studies, parents are happy to follow school activities, and consolidation of learnt information in school at home with conversation and suggested activities is provided.

Keywords: Pre-School Education, Social Media Usage, Family Involvement

Canım Annem Bengül ÖZDİNÇ'e

TEŞEKKÜR

Tez süresi boyunca bana büyük emeği geçen, bana rehberlik eden, yol gösterici olan ve beni sabırla dinleyen tez danışmanım, sayın hocam Yrd. Doç. Dr. S. Füsün AKDAĞ AYCİBİN'e,

Yüksek lisans dönemi boyunca bilgi birikimlerini ve yardımlarını hiç esirgemeyen tüm Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Planlaması bölümü hocalarıma ve arkadaşlarıma,

Yüksek lisans yapmamı teşvik eden ve tüm süreçleri boyunca beni destekleyen, tez süresince tüm desteğini veren, her zaman yanımda olan ve araştırma aşamasında yol göstericim, ışığım Ahmet KATER'e,

Bu günlere gelmemi sağlayan canım annem Bengül ÖZDİNÇ, babam Fikri ÖZDİNÇ ve kardeşim Mustafa Devrim ÖZDİNÇ'e,

Tezimin okul ayağında beni destekleyen ve ne zaman sıkışısam bana yardım eden müdürüm Arzu ARSLAN'a,

Bu tezi yapmamda desteklerini esirgemeyen Limon Ağacı Sınıfı çocuklarıma ve velilerine ve tüm Akatlar Anaokulu aileme,

Tez süresince hep yanımda olan dostlarım Songül SUBAŞ, Elif ŞANLI'ya

Çevirilerimde bana yardımcı olan Bülent Deniz TOLGA'ya,

Tezimin son aşamasında düzeltmelerde bana yardımcı olan Aslin ARSLANOĞLU'na,

Tezimin verilerinde yardımlarını esirgemeyen Sayın Hocam İlker CIRIK'a,

Anket süresince desteklerini esirgemeyen öğretmen arkadaşım Gözde ÇINAR'a,

sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

İNTİHAL.....	iii
ÖZ	iv
ABSTRACT	vi
İTHAF	viii
TEŞEKKÜR	ix
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLOLAR LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
1.Bölüm: Giriş	1
1.1 Genel Bakış	1
1.2 Problemin Tanımı	2
1.3 Amaç	4
1.4 Araştırma Sorunsalı	4
1.5 Araştırma Önemi	4
1.6 Terimlerin İşlevsel Tanımları	6
2.Bölüm: Alan Yazın Taraması.....	7
2.1 Okul Öncesi Eğitime Genel Bir Bakış	7
2.1.1 Okul Öncesi Eğitim Tanımı	7
2.1.2 Okul Öncesi Eğitim Amaçları	8
2.1.3 Okul Öncesi Eğitim Temel İlkeleri	8
2.1.4 Okul Öncesi Eğitim Önemi	9
2.1.5 Türkiye’ de Okul Öncesi Eğitim	12
2.2 Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılımı.....	15
2.2.1 Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılımı Tanımı	15
2.2.2 Aile Katılımının Önemi	16
2.2.3 Aile Katılımının Amaçları	19
2.2.4 Aile Katılımının Yararları	20
2.2.5 Aile Katılım Çalışmaları (Etkinlikleri)	22

2.2.6 Aile Katılımını Engelleyen Faktörler	24
2.2.7 Türkiye’de ve Dünya’da Aile Katılım Çalışmaları	27
2.2.8 Aile Katılım Çalışmalarının Çocuklar, Veliler ve Öğretmen Üzerindeki Etkisi	28
2.2.9 Aile Katılımı Sonuç	30
2.3 Eğitim ve Sosyal Medya.....	32
2.3.1 Teknoloji ve Sosyal Medya Tanımı	32
2.3.2 Sosyal Medya Kullanım Amacı	35
2.3.3 Sosyal Medya Uygulamaları	36
2.3.3.1 Facebook	36
2.3.3.2 Twitter	37
2.3.3.3 Instagram	37
2.3.3.4 Foursquare	37
2.3.3.5 LinkedIn	38
2.3.3.6 Blogger	38
2.3.3.7 Pinterest	38
2.3.4 Türkiye’ de ve Dünyada Sosyal Medya Kullanım Bilgileri	38
2.3.5 Eğitimde Sosyal Medya	42
3. Bölüm: Yöntem.....	44
3.1 Uygulama	44
3.1.1 Uygulama Öncesinde Yapılanlar	44
3.1.2 Uygulama Süreci ve Paylaşılanlar	45
3.2 Araştırmanın Modeli	47
3.3 Çalışma Grubu	48
3.4 Verilerin Toplanması	51
3.4.1 Verilerin Analizi	53
3.5 Sınırlamalar	54
3.5.1 Sayıtlılar	54
3.5.2 Sınırlılıklar	54
4. Bölüm: Bulgular.....	55
4.1 Velilerin kullandıkları uygulamalar ve Çeşitli Alanlara Göre Kullanım Oranları	55

4.1.1 Velilerin Sosyal Medyada Kullandıkları Uygulamalar	55
4.1.2 Velilerin Yaşlarına Göre Kullandıkları Uygulamalar	56
4.1.3 Velilerin Cinsiyetlerine Göre Kullandıkları Uygulamalar	56
4.1.4 Velilerin Eğitim Düzeylerine Göre Kullandıkları Uygulamalar....	57
4.2 İletişim.....	58
4.2.1 İletişim- Kurum	58
4.3 Velilerin Kullandığı İletişim/Medya Araçları	59
4.4 Sınıf Uygulamaları	60
4.5 Ziyaret	60
4.6 İçerik	61
4.7 Etkinlik	62
4.8 Sosyal Medya Kullanımının Etkileri.....	63
4.8.1 Sosyal Medya Kullanımının Kullanıcı Üzerindeki Etkisi	63
4.8.2 Sosyal Medya Kullanımının Çocuğunuz Üzerindeki Etkisi	65
4.8.3 Sosyal Medya Kullanımının Ailenin Diğer Üyeleri Üzerindeki Etkisi	67
4.8.4 Velilerin Sosyal Medya Uygulamaları Konusunda Düşünceleri...	69
4.8.5 Kullanılan Sosyal Medya Uygulamaları Hakkındaki Öneriler.....	71
5. Bölüm: Tartışma ve Sonuçlar.....	73
5.1 Tartışma	73
5.2 Sonuçlar	76
5.3 Öneriler	81
5.3.1 Uygulama Yapacak Öğretmenler İçin Öneriler	81
5.3.2 Gelecekteki Araştırmalar İçin Öneriler	83
KAYNAKÇA	84
EKLER	95
A. Anket	95
B. Özgeçmiş	99
C. İngilizce Özet	100

TABLolar LİSTESİ

TABLolar

Tablo 1 2010-11 ve 2012-2013 Yılları Arasında Farklı Yaş Gruplarında Okullaşma Oranları Tablosu	13
Tablo 2 Araştırmaya Katılan Velilerin Demografik Özellikleri Tablosu	49
Tablo 3 Velilerin Sosyal Medyada Kullandıkları Uygulamalar Tablosu	55
Tablo 4 Velilerin Yaşlarına Göre Kullandıkları Uygulamalar Tablosu.....	56
Tablo 5 Velilerin Cinsiyetlere Göre Kullandıkları Uygulamalar Tablosu.....	56
Tablo 6 Velilerin Kullandıkları Uygulamaların Eğitim Düzeylerine Göre Durumu Tablosu	57
Tablo 7 Velilerin Kullandıkları İletişim Araçları ve Kullanım Oranları Tablosu.....	58
Tablo 8 Velilerin Sektörlere Göre Kullandıkları İletişim/Medya Araçları Tablosu.....	59
Tablo 9 İletişim/Medya Araçlarının Kullanım Ortalamaları Tablosu.....	59
Tablo 10 Velilerin Sosyal Medyada Kullandıkları Sınıf içi Uygulamalar Tablosu.....	60
Tablo 11 Velilerin Sosyal Medya Uygulamalarını Günlük Ziyaret Ortalaması Tablosu.....	61
Tablo 12 Velilerin Kullandıkları Sosyal Medya Uygulamalarındaki En Beğendikleri İçerikler Tablosu	61
Tablo 13 Velilerin Çocukları İle Sosyal Medya Paylaşımlarının Ardından Yaptıkları Uygulamalar Tablosu	62
Tablo 14 Velilerin Üzerindeki Sosyal Medya Uygulamalarının Etkisi Tablosu.....	64
Tablo 15 Kullanılan Sosyal Medya Uygulamalarının Çocuklar Üzerindeki Etkisi Tablosu	66
Tablo 16 Sosyal Medya Uygulamalarının Ailenin Diğer Üyeleri Üzerindeki Etkisi Tablosu.	68
Tablo 17 Kullanılan Sosyal Medya Uygulamalarının Değerlendirilmesi Tablosu	70
Tablo 18 Velilerin Sosyal Medya Uygulamalarının Geliştirilmesi Hakkındaki Görüşleri Tablosu	71

ŞEKİLLER LİSTESİ

ŞEKİLLER

- Şekil 1 Okul öncesi eğitimde 1996- 1997 ve 2012- 2013 yılları arası, yıllara göre öğrenci sayıları ve okullaşma oranları 13
- Şekil 2 Okul öncesi eğitimde brüt okullaşma oranları, 3-5 yaş, 2009 14

KISALTMALAR LİSTESİ

OBADER Okul Öncesi Eğitim Programı İle Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi

1. Bölüm: Giriş

1.1 Genel Bakış

Okul öncesi eğitim çocuğun 3-6 yaş dönemindeki eğitim ve öğretiminin sosyal, duygusal, bilişsel, motor ve öz bakım alanları bakımından gelişimini kapsamaktadır. Çocuğun okul öncesi dönemde okulda aldığı eğitim çok önemlidir ve aldığı eğitimin bütün hayatını etkilediği yapılan araştırmalarla kanıtlanmıştır.

Okul öncesi eğitim çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında önemli roller oynayan, bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitimle kişiliğin şekillendiği gelişim ve eğitim sürecidir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000).

Çocuk büyüdükçe yaşantısında aile ortamının yanı sıra kurum ortamı da etkin biçimde yer almaktadır. Bu noktada çocuğun kurum ve aile ortamında ortak amaçların ve yaklaşımların benimsenmesi ve sergilenmesi gereklidir. Ortak amaç ve yaklaşımların belirlenmesi, uygulanması ve değerlendirilmesinde ise aile eğitimi ve katılımı çalışmaları önem kazanmaktadır. Kurumlarda aile eğitimleri yapılması ve bu eğitimlere ailelerin katılımı çocukların gelişim ve eğitiminde başarıyı ve sürekliliği sağlayacaktır. (“Okul Öncesi Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi,” 2013, s.7)

Çocuğun okul öncesi dönemde aldığı eğitim kadar bu eğitimin aile ile pekiştirilmesi, desteklenmesi ve üzerinde çalışılması gerekmektedir. Bu nedenle okul öncesi eğitim programında aile katılımına gittikçe daha fazla önem verilmekte ve aile katılımını destekleyici etkinlikler yer almaktadır. Bu etkinliklerde velileri okul içine çekerek etkinliklere ortak etmek, sınıf içi etkinliklerde etkin rol almasını sağlamak ve velilere rehberlik ederek çocukları ile sağlıklı ilişkiler kurmalarını sağlamak amaçlı çalışmalar mevcuttur.

Günümüzde sosyal medyanın kullanımı fazlasıyla artmış, gelişen teknoloji ile akıllı telefonlar ve tabletler sayesinde her an kullanılabilir duruma gelmiştir. İnsanlar günlük yaşamlarının bir kısmını internet başında ve sosyal medyada geçirmektedir.

Son yıllarda eğitimde teknoloji, eğitimde internet temelli uygulamalar, eğitimde sosyal medya kullanımı gibi kavramlar daha fazla kullanılmaya başlanmış, teknoloji eğitimin içinde daha sık görünür hale gelmiştir. Bunun sonucunda bu konu ile ilgili ilgili uygulamalar sınıflarda, okullarda ve çeşitli eğitim ortamlarında uygulanmıştır.

Okul öncesinde aile katılımının bir uygulama alanı da internet temelli uygulamalardır. İnternet temelli uygulamalar ile aile katılımında ailelere ulaşılmaya çalışılmış, gelişen teknoloji ile aileler aile katılımına dahil edilmiştir.

Bu araştırmada ailelere, aile katılım çalışmalarından sosyal medya uygulamaları ile ulaşılmış, bu uygulamalar, uygulamaların içerikleri, kullanımı, etkileri veli görüşleri açısından incelenmiştir.

1.2 Problemin Tanımı

Okul öncesi eğitimde çocuk her alanda gelişir. Okul, öğretmen bu gelişimde önemli rol oynar. Okulda her gelişim alanını destekleyen etkinlikler uygulanır. Bu etkinliklerden biri de aileleri de eğitimin içine dahil etmeye çalışan aile katılımıdır.

“Aile katılımı; aileleri destekleme, onlara eğitim verme ve eğitimlere katılımlarını sağlamada sistematik bir yaklaşım olup çocukların deneyimlerini ev ve okul arasında sürekli artan iletişim yolu ile artırmaya yarayan bir ilişki kurma işlemidir” (Zembat ve Unutkan, 1999, s.151).

Aile katılımı ile aileler, okul ve öğretmenin yanında çocuğun eğitim sürecine destek vermektedir. Okul öncesi eğitim programında aile katılım çalışmalarına gittikçe daha fazla önem verilmiş, yeni okul öncesi eğitim programına ek olarak, okul öncesi eğitim programı ile bütünleştirilmiş aile destek eğitim rehberi

(OBADER) ayrı bir kitapçık halinde eklenmiştir. Aile katılım etkinliklerinde yapılacak etkinlikler, velilere yapılacak rehberlik çalışmaları, eğitime ortak etme gibi etkinlikler yer almıştır.

Eğitimde aile katılımına verilen önemin artması ile bir çok araştırmacı aile katılımı, okul- aile işbirliği, eğitimde aile katılımının etkisi ile ilgili bir çok araştırma yapmış, alana farklı görüşler ile katkı sağlamıştır.

Okul öncesi eğitim kurumlarında programının amaçlarına ulaşılabilmesi ve faaliyetlerinin en verimli şekilde sürdürülebilmesi ailelerin eğitim sürecine etkin katılımlarıyla mümkün olmaktadır. Ailelerin bu sürece etkin ve sürekli katılımının ancak planlı ve programlı aile katılımı çalışmalarıyla gerçekleşebileceği hem okul öncesi programında hem de araştırmacılarla vurgulanmaktadır ve bununla ilgili çeşitli çalışmalar yapılmaktadır (Çakmak, 2010).

Aile katılım çalışmalarında ne kadar yol ve yöntem denensedeyse genellikle veliler aile katılımına karşı ön yargılı, zaman yetersizliğinden şikayetçi ve katılım konusunda isteksizdir. Ailelerin aile katılımına karşı önyargıları ve mazeretleri yapılan araştırmalardan da görülmektedir. Velilerin okula gelmesi, sınıf etkinliklerine katılması, eve gönderilen etkinliklerin birlikte uygulanması çoğu zaman etkisiz ve noksan kalmaktadır.

Ayrıca yine yapılan araştırmalardan çıkan sonuç öğretmenlerinde aile katılım çalışmalarına inanmaması, çalışmaları doğru planlayamaması ve bu çalışmalara özen göstermemesi gibi nedenlerde aile katılımının etkisiz kalmasına neden olmaktadır.

Aile katılım çalışmalarında ailelere ulaşabilmek adına kullanılan yöntemlerden biri de internet temelli uygulamalardır. İnternet temelli uygulamalar ile ailelere daha çabuk, daha etkin ulaşılmaya çalışılmış, ailelerle haberleşme ve aile katılımı konusunda daha katılımcı olunması hedeflenmiştir.

Bu araştırmada, ailelere, aile katılım çalışmalarından biri olan sosyal medya uygulamaları ile ulaşılmış, ardından sosyal medya kullanımının kullanıcı, çocuk ve diğer aile bireylerini nasıl etkilediği, hangi uygulamaların daha etkili olduğu, bu

uygulamalarda hangi etkinliklerin evde daha uygulanabilir olduğu sorularına nitel araştırma yöntemlerinden görüşme usulü ile cevap aranmıştır.

1.3 Amaç

Bu araştırmanın temel amacı Okul Öncesi eğitimde gerçekleştirilen aile katılım çalışmalarında sosyal medya kullanımının anne baba görüşlerine dayalı olarak incelenmesidir.

1.4 Araştırma Sorunsalı

Okul öncesi eğitimde aile katılımında sosyal medya kullanımı: Bir durum çalışması için aşağıdaki sorular ışığında yanıtlar aranmıştır.

1. Araştırmaya katılan velilerin cinsiyet, eğitim düzeyi, çalışılan kurum, gelir düzeylerinin sosyal medya kullanımları üzerindeki etkisi nedir?
2. Araştırmaya katılan velilerin en fazla kullandığı sosyal medya uygulaması, bilgisayarda geçirdikleri süre ve iletişim aracı hangisidir?
3. Aile katılımında gerçekleştirilen sosyal medya uygulamalarıyla ilgili ailelerin düşünceleri nelerdir?
4. Okul öncesi eğitimde aile katılım çalışmaları kapsamında sosyal medya kullanımında en etkin uygulamalar hangisidir?
5. Okul öncesi eğitimde, aile katılım çalışmalarında kullanılan sosyal medya uygulamalarını inceledikten sonra çocukları ile yaptıkları en etkin çalışmalar hangileridir?
6. Aile Katılımında kullanılan sosyal medya uygulamalarının kişinin kendisine, çocuğuna ve ailenin diğer üyelerine etkileri nelerdir?
7. Ailelerin çocuklarının devam ettiği okul öncesi eğitim kurumundan aile katılımında sosyal medya uygulamaları için beklenti ve önerileri nelerdir?

1.5 Araştırmanın Önemi

Okul Öncesi Eğitim ailede başlamaktadır. Çocuk doğduğu andan itibaren aileler çocuğun hem bakımını hem eğitimini üstlenmektedir. Bunun yanında zorunlu

ilkokul dönemi öncesinde ailelerin yanında, okul öncesi eğitim kurumları da çocuğun eğitiminde önemli rol oynamaktadır.

Okul öncesi dönemde çocuğun okulda aldığı eğitimin yanında, okul ve ailelerin bu eğitim döneminde birlikte hareket etmeleri gerekmektedir. Bunun için okul öncesi eğitim programına aile katılımı çalışmaları eklenmiş ve ailelerinde eğitimin bir parçası olması sağlanmıştır. Aile katılım çalışmaları okul öncesi eğitimde verilen eğitimin niteliğinin artmasında ve sürekliliğinin sağlanmasında büyük rol oynamaktadır. Okulda verilen eğitimin niteliği ne kadar iyi olursa olsun aile tarafından pekiştirilmediği sürece verilen eğitim istenilen düzeyde olamayacaktır.

Anne babaların yoğun çalışma hayatı, büyük şehrin şartları, önyargılar ve çalışmalar konusunda bilinçsizlik aile katılımın çalışmalarını olumsuz etkilemiş ve aileler bu sebepten dolayı etkinliklere katılamaz, katılmadığından dolayı çocuklarına eğitim anlamında destek veremez durumuna gelmiştir.

Son yıllarda teknolojinin gelişmesi ve artan teknoloji kullanımı ile artık iletişim her an her yerden kurulabilir durumdadır. Okul öncesi eğitimde aile katılımı etkinlikleri gelişen teknoloji ile farklı boyutlara gelmeye başlamıştır. Bu araştırma ile;

1. Okul öncesi Eğitimde uygulanan aile katılım çalışmalarında İnternet temelli uygulamaların (Sosyal medya uygulamalarının) kullanım durumunun ortaya konması
2. Aile katılım çalışmalarında ailelere ulaşma ve etkin aile katılımı konusunda araştırma birikimine katkı sağlaması
3. Kullanılan sosyal medya uygulamalarından etkili olan uygulamaların farkedilmesi;
açısından önemlidir.

Henüz Türkiye’de aile katılımında sosyal medya kulanımı ya da aile katılımında internet temelli uygulamalar ile ilgili bir tez yapılmamıştır. Eğitimde teknoloji kullanımı, aile katılımında faydalar, görüşler vb. gibi konularda tezlere

rastlanmış fakat hiçbirini okul öncesi eğitim alanını incelememiştir. Okul öncesi eğitimde internet temelli uygulamalar daha çok yeni bir uygulamadır. Geliştirilmesi, yaygınlaşması ve tüm veliler tarafından kullanılabilmesi için zamana ihtiyaç vardır.

1.6 Terimlerin İşlevsel Tanımları

Okul Öncesi Eğitim: “Henüz ilkokul çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsayan isteğe bağlı bir eğitim” (Yaşar, 1993, s.140).

Aile Katılımı: “Aileleri destekleme, onlara eğitim verme ve eğitimlere katılımlarını sağlamada sistematik bir yaklaşım olup çocukların deneyimlerini, ev ve okul arasında sürekli artan iletişim yolu ile artırmaya yarayan bir ilişki kurma işlemidir” (Zembat ve Unutkan, 1999, s.151).

Sosyal Medya: Sözcük tanımıyla Sosyal ya da toplumsal ağ, “ bir ya da birden fazla toplumsal ilişki ile birbirine bağlanmış, dolayısı ile toplumsal bir bağ oluşturan bireyler anlamına gelmektedir (Marshall, 1999).

2. Bölüm: Alan Yazın Taraması

2.1 Okul Öncesi Eğitime Genel Bakış

2.1.1 Okul öncesi eğitimin tanımı. Okul öncesi eğitim çocuğun hayata hazırlanması, ilk deneyimlerini yaşaması, bu deneyimleri yaşarken farklı gelişim alanlarında kendini geliştirmesini sağlayan ve bunun için uygun çevre sağlanan eğitimidir.

Çocuğun sağlıklı bir şekilde büyüebilmesi, gelişebilmesi ve öğrenmeye karşı olumlu tutumlar geliştirebilmesi için nitelikli bilişsel uyarıcıların, zengin dil etkileşimlerinin, olumlu sosyal ve duygusal deneyimlerin çocuğa sunulduğu ve çocuğun bağımsızlığının desteklendiği bir çevrenin yaratılmasına ihtiyaç vardır. Bu ise ancak sağlıklı bir aile ortamı ve nitelikli bir okul öncesi eğitim ile mümkündür. (“Okul Öncesi Eğitim Programı,” 2013, s.12)

Okul öncesi eğitim; isteğe bağlı olarak zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş, 3-5 yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsar. Okul öncesi eğitim kurumları bağımsız ana okulları olarak kurulabildikleri gibi, gerekli görülen yerlerde ilköğretim okullarına bağlı ana sınıfları halinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfları olarak da açılmaktadır. (“Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim”, 2012-2013, s.13)

“Okul öncesi eğitim kurumları; kişiliğin şekillendiği bu dönemi, çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimleri açısından en sağlıklı şekilde geçirmesini, onları hayata hazırlamayı ve aileyi okul öncesi eğitimi konusunda bilgilendirmeyi amaçlamaktadır” (Kandır, 2001, parag. 2).

Okul Öncesi Eğitim, 0-72 ay arasındaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı çevre olanakları sağlayan; onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönlerden gelişmelerini destekleyen; toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren ve

ilköğretime hazırlayan, temel eğitim bütünlüğü içinde yer alan bir eğitim sürecidir. (Gürkan, 2004, s.4)

2.1.2 Okul öncesi eğitim amaçları. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulan okul öncesi 2013 programına göre; okul öncesi eğitiminin amaç ve görevleri, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak;

- a. Çocukların beden, zihin ve duyu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,
- b. Onları ilkokula hazırlamak,
- c. Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak,
- d. Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır. (“Okul Öncesi Eğitim Programı,” 2013, s. 10)

2.1.3 Okul öncesi eğitim temel ilkeleri. Okul öncesi dönem, yaşamın temelidir. Bu dönemde öğrenme hızı çok yüksektir. Her yaş grubunun genel gelişim özellikleri o yaş grubundaki tüm çocuklar için ortaktır; ancak her çocuğun kendine özgü olduğu da unutulmamalıdır. Okul öncesi eğitimi bazı temel ilkelere dayanmaktadır. 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında belirtilen temel ilkeler şunlardır:

- a. Okul öncesi eğitimi çocuğun gereksinimlerine ve bireysel farklılıklarına uygun olmalıdır.
- b. Okul öncesi eğitimi çocuğun motor, sosyal ve duygusal, dil ve bilişsel gelişimini desteklemeli, özbakım becerilerini kazandırmalı ve onu ilkokula hazırlamalıdır.
- c. Okul öncesi eğitimi kurumlarında çocukların gereksinimlerini karşılamak amacıyla demokratik eğitim anlayışına uygun öğrenme ortamları hazırlanmalıdır.
- d. Etkinlikler düzenlenirken çocukların ilgi ve gereksinimlerinin yanı sıra

çevrenin ve okulun olanakları da göz önünde bulundurulmalıdır.

- e. Eğitim sürecinde çocuğun bildiklerinden başlanmalı ve deneyerek öğrenmesine olanak tanınmalıdır.
- f. Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarına gereken önem verilmelidir.
- g. Okul öncesi dönemde verilen eğitim ile çocukların sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma gibi duyu ve davranışları geliştirilmelidir.
- h. Eğitim, çocuğun kendine saygı ve güven duymasını sağlamalı; ona öz denetim kazandırmalıdır.
- i. Oyun bu yaş grubundaki çocuklar için en uygun öğrenme yöntemidir. Bütün etkinlikler oyun temelli düzenlenmelidir.
- j. Çocuklarla iletişimde, onların kişiliğini zedeleyici şekilde davranılmamalı, baskı ve kısıtlamalara yer verilmemelidir.
- k. Çocukların bağımsız davranışlar geliştirmesi desteklenmeli, yardıma gereksinim duyduklarında yetişkin desteği, rehberliği ve yetişkinin güven verici yakınlığı sağlanmalıdır.
- l. Çocukların kendilerinin ve başkalarının duygularını fark etmesi desteklenmelidir.
- m. Çocukların hayal güçleri, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışları geliştirilmelidir.
- n. Programlar hazırlanırken aile ve içinde bulunulan çevrenin özellikleri dikkate alınmalıdır.
- o. Eğitim sürecine çocuğun ve ailenin etkin katılımı sağlanmalıdır.
- p. Okul öncesi eğitimin süreçleriyle rehberlik hizmetleri bütünleştirilmelidir.
- q. Çocuğun gelişimi ve okul öncesi eğitimi programı düzenli olarak değerlendirilmelidir.
- r. Değerlendirme sonuçları çocukların, öğretmenin ve programın geliştirilmesi amacıyla etkin olarak kullanılmalıdır. (“Okul Öncesi Eğitim Programı,” 2013, s. 11)

2.1.4 Okul öncesi eğitim önemi. Okulöncesi eğitim, gelecekteki kişiliğin temellerini oluşturması, çocukların sosyal yaşama uyumunu ve yeni davranışlar

kazanmalarını sağlaması bakımından son derece önemlidir ve desteklenmesi gerekmektedir (Başal, 1998).

Okul Öncesi Dönem beyin gelişiminin ve sinaptik bağlantıların en yoğun ve hızlı yaşandığı dönemdir. Beyin gelişimi çocuğun bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişimi için güçlü bir zemin oluşturur. Bu nedenle çocuklar özellikle okul öncesi dönem olarak adlandırılan yaşamın ilk altı yılında çok hızlı büyürler ve bu gelişim alanlarında şaşırtıcı bir hızla yetkinleşirler. Böylece çocuğun kendi potansiyelini gerçekleştirmesinin ve toplumun üretken bir bireyi olabilmesinin yolu açılmış olur. Beyin okul öncesi dönem boyunca hızlı geliştiği için bu dönem, beynin çevresel etkilere en açık olduğu dönemdir. Bu kapsamda çevre, çocuğun gelişimini ve öğrenme motivasyonunu derinden etkiler. Çocuğun ne kadar keşfedebileceği, neler öğrenebileceği v hangi hızla öğrenebileceği çocuğun çevresinin ne kadar destekleyici olduğuyula ve çocuğa ne gibi olanaklar sunduğuyula yakından ilişkilidir. Çocuğun sağlıklı bir şekilde büyüebilmesi, gelişebilmesi ve öğrenmeye karşı olumlu tutumlar geliştirebilmesi için nitelikli bilişsel uyarıcıların, zengin dil etkileşimlerinin, olumlu sosyal ve duygusal deneyimlerin çocuğa sunulduğu ve çocuğun bağımsızlığının desteklendiği bir çevrenin yaratılmasına ihtiyaç vardır. Bu ise ancak sağlıklı bir aile ortamı ve nitelikli bir okul öncesi eğitim ile mümkündür. (Okul Öncesi Eğitim Program 2013, s. 12)

Okul öncesi yıllar diğer yaşam dönemleri ile kıyaslandığında gelişimin farklı yönlerinin birbirleri ile ilişkisinin en fazla olduğu dönemdir. Farklı gelişim alanlarında dikkati çeken gelişim boyutu gözlerden kaçmayacak kadar dikkat çekmektedir. Hareket gelişimi, zihinsel gelişim, duygusal gelişim, sosyal gelişim birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Dil gelişimi hem konuşma organlarının gelişmesi, hem de çocuğun içinde yaşadığı sosyal çevre ve bu çevrede yaşanan etkileşimle ilgilidir. Okulöncesi dönemde gelişim boyutlarını daima birbiri ile ilişkili olarak değerlendirmek gerekir. Bu durumun tüm yaşam dönemlerinde bu tarzda olduğu bilinse de, okulöncesi dönemin özel bir önemi olduğu akıldan çıkarılmamalıdır (Oktay, 2004).

Oktay'ında dediğine göre okul öncesi dönemde çocuklar, tüm gelişim alanlarında birbiriyle ilişkili gelişim göstererek yaşamın her evresini etkileyecek şekilde kendilerini gerçekleştirmektedirler. Bu alanların birbirleri ile ilişkili gerçekleşebilmesi için uygun fiziki ve sosyal çevrelere ihtiyaç vardır. Okul öncesi eğitim kurumları bu ortamları çocuklara sunar.

Şirin ve Vatanartıran'a göre (2014) PISA'da başarılı eğitim sistenlerinin ortak özelliklerine baktığımızda, okul öncesi eğitimin hem niceliği hem de niteliği üzerine yaptıkları yatırım ön plana çıkmaktadır. Bu ülkelerde okul öncesi eğitim hem çok yaygındır hem de verilen eğitim çok niteliklidir. Okul öncesi eğitime katılım, okul başarısına en kalıcı etkiyi yapan faktördür. Türkiye'de okul öncesi eğitim kurumlarına katılan öğrenciler PISA skoru bakımından diğerlerine göre ortalama olarak 60 puanlık avantaja sahiptir, ki bu OECD ortalamasının üzerindedir. 60 puanlık fikrin önemli bir kısmı ailelerin sosyo ekonomik kökeninden kaynaklansa da bu faktör hesaba katılmadığında bile fark yine 20 puan seviyesinde kalmaktadır. (Şirin ve Vatanartıran, 2014, s.31-55)

“Uluslararası araştırmalar 15 yaş nüfusu içerisinde okulöncesi eğitim alanların almayanlara kıyasla daha yüksek akademik başarı sergilediklerini ortaya koymaktadır” (OECD, 2012; akt. Erken Çocukluk Eğitimi ve “4+4+4” Düzenlemesi, 2013).

Okul öncesi dönemde çocuğun ailesi tarafından sevgi ve şevkatle büyütülmesi, ihtiyaçlarının zamanında karşılanması ve sağlığının korunması çok önemlidir. Çocuk doğduğu andan itibaren ailenin ilgisi ve sevgisi ile büyümektedir. Fakat bunlar kadar önemli olan diğer bir nokta da, tüm gelişim alanlarını destekleyecek sosyal ve fiziksel bir ortam oluşturmaktır. Böyle bir ortam da çocuklara eşit şartlarda ve durumlarda okul öncesi eğitim verilebilir (Şahin, 2005).

Son yıllarda geliştirilen politikalar okul öncesi eğitimin yaygınlaşmasını amaçlamakta ve bu alanda çalışmalar yapılmaktadır. Özellikle büyük kentlerde okul öncesi eğitime daha çok ihtiyaç duyulmakta ve okul öncesi eğitim hizmetlerinden daha fazla çocuk yararlanmaktadır. Bu durum sadece çalışan annelerin duydukları ihtiyaçtan kaynaklanmamakta, tüm anne-babaların okulöncesi dönemde çocuğun

gelişimi ve eğitimi konusunda giderek bilinçlenmelerinden de ileri gelmektedir. Böyle olunca okul öncesi eğitimden yararlanan çocuklar artmakta ve okul öncesi eğitim yaygınlaşmaktadır (Akyüz, 1999).

Anaokulu, özellikle son yıllarda 3-6 yaş çocukların eğitimini gerçekleştiren, annenin ve babanın çocuğun üzerindeki rollere katkıda bulunan, bu rolü yaygınlaştıran ve aile ile birlikte yürüten bir kurum olarak işlev görmektedir. (Yavuzer, 2000).

Çocuk; sadece ailesinin yanında değil, ailesi ile birlikte okulda da bir çok bilgi ve beceriye sahip olur. Sırasını beklemeyi, paylaşmayı, yardımlaşmayı, işbirliği yapmayı, takım çalışmasında bulunmayı, başkasının hakkına ve kişiliğine saygı göstermeyi, hakkını aramayı, toplum içinde konuşmayı, dinlemeyi, belirli bir disiplin altına girmeyi, zamanı etkin olarak kullanmayı, planlama yapmayı ve planlara göre hareket etmeyi, sorumluluk almayı, başkalarından sorumluluklarını yerine getirmesini beklemeyi, materyallerini özenli kullanmayı, tutarlı olmayı, sabırlı olmayı ve bunun gibi birçok davranışı okul öncesi kurumlarında daha nitelikli biçimde öğrenmektedir. Çocuğun zihinsel gelişiminin entellektüel gelişimine de bağlı olduğu unutulmamalıdır (Kol, 2012).

Artık okullar çocuğun okuma yazma öğrendiği ortamlar olmaktan çıkmış, bir çok alanda çocukların gelişimini sağlayan mekanlar haline gelmiştir. Ayrıca ailelerin eğitimini de sağlayarak çocuğun eğitimini ve gelişiminin okul aile işbirliği içerisinde pekiştirilmesi sağlanmaktadır.

2.1.5 Türkiye’ de okul öncesi eğitim. Türkiye’de son yıllarda Okul öncesi eğitimin önemine katkı sağlayan çalışmalar yapılmış, okullaşma oranı ve öğrenci sayıları artmıştır. Temel eğitim müdürlüğünün, çeşitli STK’ların ve üniversitelerin bu alana geçmiş yıllara göre daha da önem vermesinin sonucunda okul öncesi eğitim yaygınlaşmış ve bu alanla ilgili bilinç düzeyi artmıştır. Aileler çocuklarını artık daha bilinçli halde okul öncesi eğitim kurumlarına göndermekte ve çocukları üzerinde faydalarını görmektedir.

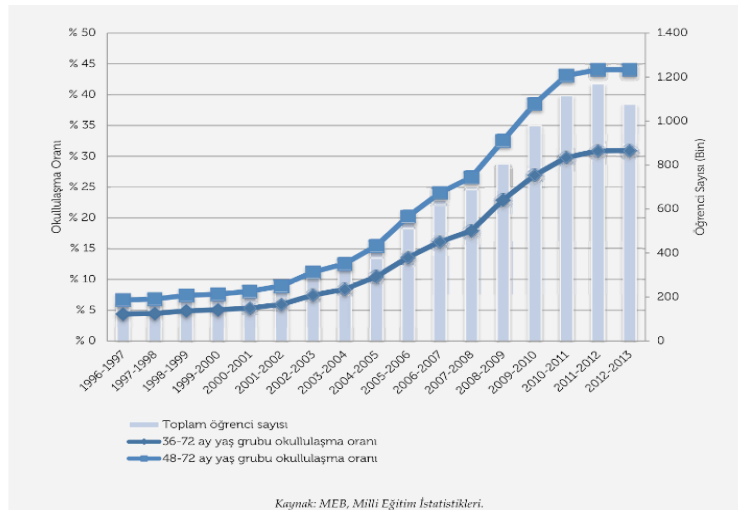
Tablo 1

2010- 2013 Yılları Arasında Farklı Yaş Gruplarında Okullulaşma Oranları:

Ay- Yaş gurubu	2010-2011	2011-2012	2012-2013
36-48 Ay yaş grubu	%4,2	%5,7	%7,3
48-60 Ay yaş grubu	%19,3	%22,3	%35,6
60-72 Ay yaş grubu	%66,9	%65,7	%74

Kaynak:http://www.acev.org/docs/ne-yap%C4%B1yoruz/ece_acev_erg_rapor.pdf?sfvrsn=2 adresinden 3 Şubat 2014 tarihinde edinilmiştir.

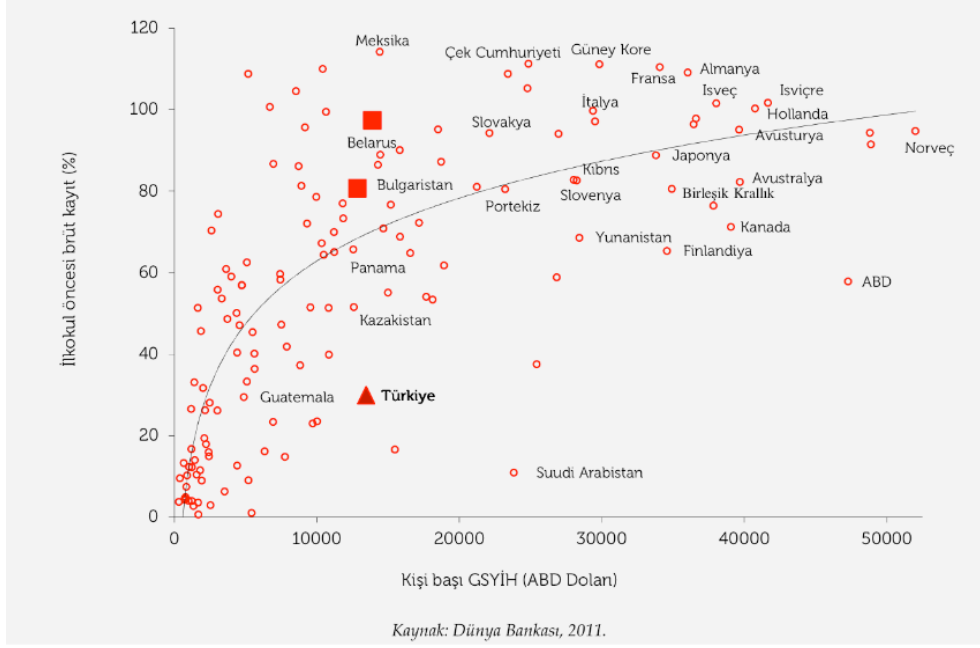
Son üç yılın verilerine baktığımızda 36-48 ve 48-60 ay yaş grubu okullulaşma oranları yükselmiştir. Özellikle, 48-60 ay yaş grubu okullulaşma oranının bir önceki yılın verileri ile kıyaslandığında % 22,3'ten % 35,6'ya çıkması 2012'deki düzenlemenin de katkı yaptığı kayda değer bir gelişmedir. Bu, aynı zamanda, toplumda okulöncesi eğitime olan talebin göstergesidir (Erken Çocukluk Eğitimi ve "4+4+4" Düzenlemesi, 2013).

Şekil 1. Okul öncesi eğitimde 1996- 1997 ve 2012- 2013 yılları arası, yıllara göre öğrenci sayıları ve okullaşma oranları.

Kaynak:

http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/ACEV.ERG_ECE_PolitikaRaporu.pdf adresinden 18 Kasım 2013 tarihinde edinilmiştir.

Şekil 2. 3-5 yaş, Okul öncesi eğitimde brüt okullaşma oranları, 2009.

Kaynak:

http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/ECE_ACEV_ERG_Rapor.pdf adresinden 18 Kasım 2013 tarihinde edinilmiştir.

2.2. Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılımı

2.2.1. Okul öncesi eğitimde aile katılımı tanımı. Aile katılımı, eğitim ve öğretimde çocukların ve ailelerin ortak yaptıkları çalışmalardır. Bu çalışmalar sınıfta gerçekleştirileceği gibi, okul dışında da gerçekleştirilebilir.

Aile her dönemde çocuğun gelişimi ve eğitiminden sorumlu olmuştur. Ancak bu rol, geleneksel toplumlarda, sanayi toplumlarına göre daha yoğun ve yaygın bir biçimde görülür. Geleneksel aile modelinde bir taraftan toplumun değer normların, diğer taraftanda bilgi ve becerileri öğreterek çocuk yaşama hazırlanırdı. Bilim ve teknolojinin etkisi altında ortaya çıkan hızlı toplumsal değişimler aile sisteminde, aile üyelerinin rol ve işlevlerinde de önemli değişimlere rol açmıştır. Böylelikle ailenin, içinde eğitim de olmak üzere bazı temel işlevlerinden bir çoğunu başka toplumsal kurumlar üstlenmiştir. Çocuğun eğitimde sorumluluğu bulunan okul kurumunun varlığı giderek gelişmesine karşılık, bu durum ailenin yeni sorumluluklar üstlenmesini de beraberinde getirmiştir. Bu konuda ortaya çıkan en önemli sorumluluk da çocukların eğitiminde okul ile sıkı bir işbirliği içinde olma sorumluluğudur. (Yılmaz, 1994, s.7)

Günümüz toplumları içerisinde okul, yalnızca bilgi aktarmakla yükümlü bir kurum değildir. Okul bir yandan çocuk ve gençlerin yaşama hazırlanmaları ve sosyalleşmeleri sürecinde rol alırken, diğer yandan anne-babaların eğitimine de yardımcı olmak zorundadır. Eğitimdeki devamlılık ilkesi göz önünde bulundurulduğunda, okulun çocuk, genç ve yetişkini eğitime rollerine, aile ile işbirliği boyutunda katılması önemli bir noktadır. (Zembat ve Unutkan, 2001, s.43)

Okulöncesi dönemde, çocuğa dış dünyayı tanıma olanağı veren, ona çeşitli alışkanlıklar kazandıran temel kurum ailedir. Çocuk, aile içinde temel öğrenme için gerekli deneyimleri kazanırken, olanaklar ölçüsünde gidebileceği okulöncesi eğitim kurumlarında bu deneyimleri pekiştirme ve zenginleştirme fırsatını bulur. Aile ile işbirliği veya daha yaygın kullanılan deyişle aile katılımı, okulöncesi eğitim programının önemli

bir parçasını oluşturmali ve kurumda verilen eğitimin devamlılığı, ailenin çocuğunu daha iyi tanınması, program konusunda bilgi sahibi olabilmesi vb. nedenlerle mutlaka planlı olarak yapılmalıdır. (Oktay ve Unutkan, 2003, s. 152)

Ömeroğlu ve Yaşar (2005), aile katılımını çeşitli araştırmalara dayanarak (Morrison, 1998; Colerman, 1997; Hohmann&Ewikart, 2000) Anne babaların çocukların gelişim ve eğitimlerine katkıda bulunmaları için organize edilmiş etkinlikler bütünü olarak tanımlayarak katılımın, çocuğun okul, aile ve toplumdaki yaşamlarını kapsayacak biçimde planlanması ve uygulanması gerektiğini vurgulamışlardır (Ömeroğlu ve Yaşar, 2005; akt. Aydoğan, 2007).

“Aile katılımı; ailelerin kendileri, çocukları ve okul öncesi eğitim programlarına yarar sağlayacak doğrultuda yeteneklerini ortaya koyma sürecidir” (Oktay vd., 2003, s. 159).

Ailelerin daha okul öncesi dönemden başlayarak eğitim programına aktif olarak katılımı, çocuğun çeşitli öğrenmeleri üzerinde çok olumlu ve kalıcı etkiler yaratır. Bu etkiler çocuğun tüm hayatında azımsanmayacak bir öneme sahiptir (Kuşin, 1991).

2.2.2 Aile katılımın önemi. Aile, çocuğun gelişimini, toplumsal uyumunu ve başarısını etkileyen en önemli etkenlerden biridir. Anne-babalar çocuklarını yetiştirmek için ciddi zaman, emek ve enerji harcarlar. Özellikle ömrünün ilk yıllarında çocuğun yaşamasında ve gelişiminde anne-baba kadar önemli olan başka bir etken söz konusu değildir.

Çocuk ancak onu önemseyen, gereksinimlerine duyarlı davranan, onu ihmalden ve cezalandırıcı yaklaşımdan koruyan bir ortamda büyürse kendi potansiyelini gerçekleştirebilir. Bu çerçevede çocuğun ebeveynleri ile kurduğu ilişkinin niteliği çocuğun en önemli erken yaşam deneyimlerinden birini oluşturur. Aile ortamındaki yakın, sıcak ve duyarlı ilişkiler aile bireyleri arasında güvenli bir bağ oluşmasını sağlar. Duyarlı ve ilgili ailede, çocuğun duygusal işaretleri doğru bir şekilde alınır; çocuğun istekleri ve bakış açısı

önemsenir; çocuğun gereksinimleri uygun bir biçimde ve zamanında karşılanır. Çocuğun toplumsal ilişkilerde kendini güvende hissetmesi, gerekli becerileri kazanabilmesi aile üyeleri ile güvene dayalı sağlıklı ilişki kurabilmesinin bir sonucudur. Olumlu aile ilişkileri çocuğun olumlu toplumsal beklentiler geliştirmesini sağlar. Böylece çocuk, diğer çocuklarla etkileşime daha rahat bir şekilde girer ve başka insanlarla girdiği etkileşimlerin olumlu ve ödüllendirici olması beklentisini taşır. Ebeveynlerden duyarlı, ilgili ve destekleyici bir bakım almak, çocuğun toplumsal yeterliliği, ilişkileri ve başarısı için gerekli olan özdeğer ve özyetkinlik duygularının oluşması için uygun bir zemin yaratır. (Okul Öncesi Eğitim Programı, 2012, s. 13)

“İnsanlar kişiliklerinin temelelini oluşturan bir kısım davranışı aile ortamında kazanır. Çocuklar daha küçük yaşlarda anne-babalarını ve ailede sevdikleri büyüklerini taklit ederek onlarla özdeşleşir. Ortak aile yaşamı içinde ailenin temel davranış kalıplarını ve değerlerini öğrenirler. İnfomal eğitim süreci aile ortamında çok etkili olarak çalışır” (Fidan, 2012, s. 6).

Çocuğun kişiliğinin oluşumu, karakterinin biçimlenmesi ve benlik saygısının gelişimi, büyük ölçüde anne-babanın kişilik yapılarına bağlıdır. Kendine güveni olan aile, bu özgüvenlerini çocuklarına da yansıtıp güvenli olmalarını sağlar. Anne ve babanın davranışlarını kendine model olarak alan çocuk, böylelikle istenen ve istenmeyen davranışları onlardan öğrenecek, kendini bu doğrultuda yönlendirecektir. Ancak çocuğun, anne ve babasının tavırlarını benimseyebilmesi için anne-baba-çocuk üçgeni arasında, sevgi, saygı ve güven olması gerekir. Ailenin birbirlerine karşı olan ilişkilerinin durumu, gerek çocuğun cinsiyetine özgü rolü benimsemesi, gerekse özdeşleşmesi açısından çok önemlidir (Yavuzer, 1998).

“Okul öncesi dönemde çocuklarımızın eğitim hedeflerini saptarken çocuğu tek başına düşünmek mümkün değildir, çocuk ailesi ile bir bütündür. Eğitimci olarak başarılı bir okul öncesi eğitimini amaçlıyorsak içine anne-babayı da alan, aile eğitimini kapsayan, önem veren hedefler oluşturmak zorundayız” (Cömert ve Güleç, 2004, s. 131).

Okul öncesi eğitim kurumlarında verilen eğitim evde aileler tarafından desteklenmedikçe davranış değişikliklerinin sağlanması mümkün olmayacaktır. Aile desteğinden yoksun bir şekilde, okul eğitimin hedeflerine tam olarak ulaşılması beklenemez. Aile katılımı sağlanmaksızın okul öncesi eğitimde istenen kalitenin yakalanması çok zor olacaktır. (Kandır, 2005).

Çocuğun okul öncesi dönemde aldığı eğitimin ileriki yıllarda kişiliği ve akademik başarısı üzerinde büyük bir etkiye sahip olduğu yapılan araştırmalarla da ortaya konmuştur. Dolayısıyla sağlıklı ve başarılı bir kişilik için sağlam temellerin atıldığı okul öncesi yıllarda hem ailede hem de okul öncesi eğitim kurumlarında verilen planlı ve düzenli eğitim büyük önem kazanmaktadır. Şüphesiz ki aileler aile katılımlarını aktif ve katılımcı olarak gerçekleştirdiklerinde çocuklarının daha da başarılı olması sağlanacaktır (Özen, 2008).

Okul öncesi öğretmeni, çocuğun anneden sonra gün boyu birlikte olduğu, ihtiyaçları için başvurduğu bir yetişkindir. Başarılı bir eğitimin gerçekleştirilebilmesi için öğretmenle çocuk arasında güven ve sevgi ilişkisinin kurulması, bunun yanında öğretmenin çocuğu tanıması, onun ihtiyaçlarını ve yaşadığı ailenin özelliklerini de bilmesi gerekir. (Oktay, 2004).

“Okul aile işbirliği etkin bir eğitimin ön koşulu niteliğindedir. Çünkü çocuklar belli bir yaşa gelene kadar, yaşamlarının önemli bir bölümünü sadece okul ve aile arasında sürdürürler. Aile ve okul bu anlamda birbirini tamamlayan kurumlardır” (Can, 2002, s.12).

Coleman&Churchill (1997)' e göre okul öncesi eğitim aile ile birlikte kurumlarda da verilmektedir. Dolayısıyla toplumsal bu iki temel kurum arasındaki işbirliği önemlidir. Bu nedenle okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması için okul aile işbirliği şarttır. Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programları ne denli kaliteli olursa olsun aile tarafından desteklenmedikçe çocuklarda kalıcı davranış değişiklikleri sağlamak ve okul öncesi eğitimin hedeflerine ulaşmak mümkün olmayacaktır. Bu işbirliğinde her iki tarafında katılımın sağlanması gerekmektedir. (Coleman & Churchill, 1997; akt. Abbak, 2008, s.2)

Yapılan bir araştırmada elenk (2003), ailenin ğrenci başarı sı izerindeki etkilerini sıralamıştır.

- a. Eğitim açısından destekleyici bir tutum içinde bulunan ailelerden gelen çocukların, okul başarı sı daha yüksektir.
- b. Aile bakım, şevkat ve korumasının okul başarı sı nın yükselmesinde önemli bir faktör olduğu anlaşılmaktadır.
- c. Okul ile ortak program üzerinde görüş birliği sağlayarak düzenli iletişim içinde bulunan, bu ortak anlayış içinde çocuğuna eğitim desteği sağlayan velilerin çocuklarının okul başarı sı nın daha da yüksekte olduğu anlaşılmaktadır. (elenk, 2003, s. 32)

2.2.3 Aile katılımının amaçları. Bireyin tüm yaşantısı çevresine uyum sağlama çabası içinde geçmektedir ve bu uyum çabası doğumdan başlayarak tüm hayatı boyunca devam etmektedir. Çocukların tüm gelişim alanlarında olduğu gibi sosyal ve duygusal gelişimlerinin de temeli büyük oranda ilk yıllarda atılmaktadır. Bu nedenle erken çocukluk yılları, yaşamın en kritik dönemini ifade etmektedir (Merrell, 1999; akt. Başaran, 2006; akt. Tuncer, Sak ve şahin, 2011).

Okul ncesi eğitimde aile katılımının varmak istediği nokta eğitimde devamlılığı ve btnliği sağlamaktır. Okulda verilen eğitimin evde, evde verilen eğitimin okulda desteklenmesi, bir devamlılığın söz konusu olması ve bu sayede hem okulda hem de evde çocuğun istedik davranış değişikliklerine güvenli ve kontrollü bir biçimde ulaşması ana amaçtır. (şahin ve nver, 2005, s. 24)

Aile katılımının diğer amaçları da şöyle sıralanabilir:

- a. Anne babaya eğitim vererek ve ailenin okul öncesi eğitime destek olmasını sağlayarak, çocukların büyüme ve gelişmelerine yardımcı olmak ve bu yolla onların daha sonraki dönemlerde okul başarı sı nı olumsuz etkileyebilecek etkenleri azaltmak.
- b. ğretimi daha etkili hale getirmek
- c. Katılımcı ğrenme için aileyi yüreklendirmek
- d. Aile içinde ve okul yapısında değişiklikler yapmak
- e. Çocuğun tüm gelişimlerine katkıda bulunmak ve bu konuda aileye destek

olmak

- f. Çocuğun ailedeki öğrenme ortamına katkıda bulunmak
- g. Çocukta meydana gelen olumlu değişikliklerin sürekliliğini sağlamak
- h. Sorunları önlemek ve seçenekli disiplin yöntemleri sunmak
- i. Aileye, çocuğun ev ortamında kazanabileceği deneyimler hakkında bilgi vermek. (Eryorulmaz, 1993, s. 91; akt. Zembat ve Unutkan, 1999, s. 151; akt. Akkaya, 2007, s. 37)

Bu amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilen aile katılımının faydası şüphesiz pozitif yönde olacak ve çocuğa olumlu etkisi yansıyacaktır.

2.2.4 Aile katılımının yararları. Okul öncesi eğitimde amaçlanan aile katılımının sağladığı yararlar tek boyutlu değildir. Okul ve aile arasında sürdürülen bu işbirliğinin başta çocuğa, ardından doğrudan ve dolaylı olarak aileye, ailenin diğer fertlerine, öğretmene ve hatta yaşadığı topluma önemli katkılar sağladığı söylenebilir (Çakmak, 2010).

Okul-aile işbirliğinin çocuk, aile, öğretmen ve kurum açısından yararları şöyle açıklanabilir:

1. Çocuk Açısından:

- a. Çocuğu, mutlu ve başarılı bir kişi olarak hayata hazırlama.
- b. Okul ile ev arasında, çocuğa gösterilebilecek farklı eğitim tutumlarını ortadan kaldırma.
- c. Evin devamı olan güvenli bir ortamda daha iyi bir öğrenme fırsatı yaratabilme.

2. Aile Açısından:

- a. Çocuklarının eğitimlerinde kendi rollerinin önemini farkına varabilme.
- b. Çocuğun gelişimine çok yönlü olarak katkıda bulunabilme.
- c. Bu konuda kendine güven duyabilme.
- d. Kendi ilgi, yetenek, becerilerinin farkına varabilme
- e. Çocuklara duydukları saygının artması, onları birey olarak görebilme.

- f. Çocukla sağlıklı bir iletişim kurabilme.
  - g. Zaman ayıramamaktan dolayı duydukları suçluluk duygusunu yok edebilme
  - h. Yeni beceriler kazandırabilme.
3. Öğretmen Açısından:
- a. Programını daha kolay gerçekleştirebilme,
  - b. Sağlıklı bir sonuca ulaşabilme,
  - c. Sağlıklı iletişim sonucu kolayca tanıyabilme ve problemleri çözebilme,
  - d. Sorumluluklarını paylaşabilme
  - e. Hedeflere ulaşabilme
  - f. İş tatminindeki artışı sağlayabilme.
4. Kurum Açısından:
- a. Eğitimin sürekliliğini sağlayabilme,
  - b. Çocuğun çok yönlü gelişimine katkıda bulunabilme,
  - c. Amaçlarına daha kolay ulaşabilme,
  - d. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlayabilme,
  - e. Eğitimin kalitesini arttırabilme,
  - f. Sorumluluklarını paylaşabilme,
  - g. İş tatminindeki artışı sağlayabilme. (Cömert ve Güleç, 2004, s.135-136)

Zembat ve Unutkan'a göre ailenin bu aile katılımı programlarına katılımı şu yararları sağlamaktadır:

- a. Anne ve babanın kuruma olan güveni artmaktadır.
- b. Anne babanın çocuğu ile birlikte etknlikte bulunmaktan zevk almasına ve çocuğun öğrenme gereksinimlerinin farkına varmasına neden olmaktadır.
- c. Çocuğun gelişimine yönelik doğrudan ve ayrıntılı bilgi alınabildiği için öğretmen yaptığı çalışmalarda kendini güvende hissetmektedir.
- d. Sosyal değişimlerden etkilenen anne ve babalara destek sağlamakta ve aileler arası bilgi paylaşımına yardımcı olmaktadır. (Zembat ve Unutkan, 1999, s.153)

Ailenin, öncelikle kuruma olan güvenini sağlar. Çocuğunun gelişim alanları

hakkında bilgi edinir. Bazı zamanlarda ailenin özel ilgileri, becerileri, okulöncesi etkinlikleri içinde faydalı bir şekilde yer alabilir. Aileler, okulda öğrencilerin evde devamında çok bilinçli davranırlar ve çocuğun evdeki öğrenme ortamını hazırlarlar. Okul-aile iç içe olduğunda, aileler okuldan çok şey öğrenmektedir ve çocukların eğitiminde güçlü kişiler haline gelmektedir. (Poyraz ve Dere, 2001, s. 101)

Epstein (1995) okuldaki eğitim sürecine ailelerin katılımı ve okul-aile işbirliğinin sağlanmasının okul programlarının iyileştirilmesine, okul ikliminin iyileştirilmesine, aile hizmetleri ve desteklerinin sağlanmasına, ailelerin çocuğun eğitimine ilişkin becerilerin artırılmasına, aileler arasındaki etkileşim ve iletişim oluşturulmasına ve öğretmenlerin işlerine katkıda bulunulmasına yardımcı olacağını ifade etmektedir. Buna göre okul ve aile arasındaki sıkı etkileşimler sayesinde öğrenciler, farklı insanlardan yaratıcı düşünme, başkalarına yardım etme ve okula devam etmenin önemi hakkında çok sayıda olumlu mesajlar alabilecektir. (Epstein, 1995; akt. Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010, s. 403)

2.2.5. Aile katılım çalışmaları (Etkinlikleri). Okul öncesi eğitim kurumlarında aileler ile eğitim ortaklığı yapılabilme, aileleri de eğitimin içine katabilmek adına bir çok çalışma gerçekleştirilmektedir. 2013 okul öncesi eğitim programının eki olan OBADER’de aile katılım etkinliklerini aşağıdaki gibi listelemektedir.

1. Aile İletişim Etkinlikleri

- a. Telefon görüşmeleri, kısa ileti hizmetleri
- b. Kitapçıklar
- c. Görsel/işitsel kayıtlar
- d. Fotoğraflar
- e. Duyuru panoları
- h. Bültenler
- ı. Haber mektupları
- i. Yazışmalar/ iletişim defterleri

- j. Gelişim dosyaları (Portfolyo)
- k. Toplantılar
- l. Okul Ziyaretleri
- m. Geliş- gidiş zamanları
- n. İnternet Temelli Ugulamalar (e-posta, sosyal medya, web vb.)
- o. Dilek Kutuları

2. Ailenin eğitim etkinliklerine katılımı

- a. Gözlemci olarak okulda bulunması
- b. Ailelerin gözlemci olarak okulda bulunması, material hazırlanmasında ve onarımında görev alması
- c. Alan gezileri ve açık hava etkinliklerinde öğretmene yardımcı olması,
- d. Sınıfta yeteneğine uygun bir etkinlikte yer alması
- e. Çocuklarla birlikte yiyecek hazırlama etkinliğini gerçekleştirmesi
- f. Çocuklarla birlikte oyun oynama, öykü okuma, fen,sanat, müzik gibi etkinlikleri gerçekleştirmesi
- g. Sınıfta öğretmen tarafından planlanan bir etkinlikte görev alması

3. Bireysel Görüşmeler

4. Ev ziyaretleri. (“OBADER,” 2013, s. 72-82)

Okul öncesi eğitim kurumlarında aileleri eğitimin bir parçası haline getirmek için çeşitli çalışmalar yapılabilir;

- 1. Ailelere aylık bültenler yollayarak; öğrenilen şarkı, bilmece, bulmaca ve oyunlardan örnekler verilebilir.
- 2. Ailelerin istek ve arzularını, eleştiri ve önerilerini yazarak bırakabilecekleri bir dilek kutusu oluşturulabilir.
- 3. Bir pano oluşturularak duyurular, ilginç olaylar, etkinlikler ve çalışmalar buraya asılabilir.
- 4. Belirli gün ve haftalarda veli grupları etkinliklere katılmak üzere çağrılabilir.
- 5. Ailelerin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda seminerler düzenlenebilir,

çeşitli tartışma konuları ile aileler farklı konularda fikir alışverişi yapabilirler.

6. Okul dışı etkinlikler ve geziler, önceden ailelere bildirilerek onlar da bu gezilere davet edilebilir.
7. Ailelere her dönem sonunda yapılan çalışmaların özetleriyle birlikte çocuklarının genel durumunu değerlendiren bir rapor sunulabilir.
8. Anne ve babalar hatta diğer aile bireyleri eğitim programına katkıda bulunmak üzere kaynak kişi olarak davet edilebilir.
9. Aile ve okul arasındaki bilgi alışverişini sağlamak, aile ile daha yakın ilişkiler kurmak, şikâyet ve problemleri çözmek için veli toplantıları düzenlenebilir. (Aksoy ve Turla, 1999)

Çaltık ve Kandır (2006) araştırmalarında; ailelerin katılımını sağlamada yararlanılan başlıca etkinliklerin; ebeveyn toplantıları, bilgilendirme toplantıları ve geziler olduğu bulgusunu elde etmiştir. Ayrıca ailelerle iletişim kurmada kullanılan tekniklerin sırayla; selamlaşma, telefon görüşmeleri, bülten ve bülten tahtaları, haber mektupları, kitapçıklar, broşürler, afiş, fotoğraflar ve iki yönlü yazışmalar şeklinde olduğu bulgusunda elde etmişlerdir. (Çaltık ve Kandır, 2006; akt. Ünüvar, 2010, s. 721)

Şahin ve Turla (2003); aile katılımına yönelik araştırmalarında, öğretmenlerin aile katılımını sağlamak için hangi etkinliklere başvurduğunu araştırmıştır. Bu araştırmalarda öğretmenlerin %46'sının ev ziyaretleri gerçekleştirdikleri bulgusu elde edilmiştir. Aynı araştırmada öğretmenlerin %83'ünün aile katılımı çalışması olan ebeveyn toplantıları düzenlediği ve öğretmenlerden %68'inin bireysel görüşmeler gerçekleştirdiği bulguları elde edilmiştir. Öğretmenlerin %83'ünün aile katılımı etkinliklerinden biri olan bireysel görüşmelere yer verdiği bulgusu elde edilmiştir. (Şahin ve Turla, 2003; akt. Ünüvar, 2010, s. 721)

2.2.6 Aile katılımını engelleyen faktörler. Aile katılımını engelleyen faktörleri tespit etmek için yapılan çalışmalar sonucunda öğretmenlerin;

- a. Aile katılımı etkinliklerini planlamanın çok zaman aldığına inanmaları,

- b. Aileleri programa katılmaları için nasıl teşvik edeceklerini bilmemeleri,
- c. Katılım programını nasıl yürüteceklerini bilmemeleri,
- d. Ailelerin kendi sınırlarını aşacaklarını ve bunun karışıklığa yol açacağını düşünmeleri,
- e. Öğretmenlerin ailelerin önemli bilgileri arkadaşlarına aktarıp, kendilerini zor durumda bırakacaklarına inanmaları.
- f. Hem ailelerde, hem de öğretmenlerde görülen iş stresi.
- g. Arada var olan engelleri, açık yüreklilikle kabul edip ortadan kaldırmaya çalışmazlar.
- h. Bu engelleri ortadan kaldırabilecek bilgi, anlayış ve özgüvene sahip olmayabilirler. (Cömert ve Güleç, 2004, s.134-135)

“En güçlü engeller genellikle, öğretmen ve anne-babaların duygularından ileri gelmektedir. Her iki taraf da birbirleriyle ilgili yanlış bir önyargı içinde davranıyor olabilirler“ (Oğuzkan- Oral, 1997, s. 98).

Aydoğan (2007) aile katılımı engelleyen faktörler üzerine Amerika da yapılan bazı çalışma ve araştırmaların (Parental Involvement in Education, 1999; Barriers to Parent Involvement: Roadblocks and Detours, 2005; The Together Time Project, 2005; Overcoming Barriers to Parent Involvement, 2005; Wherry, J.H., 2005; Kolay, 2004: Involving Parents in Early Childhood Programs, 2005) sonuçlarından elde edilen engelleyici faktörleri ele alarak, Kayseri ili örneğindeki çalışmandan sonuçlarıyla karşılaştırmış ve okul faaliyetlerine aile katılımını engelleyen faktörleri ortaya konmuştur.

Amerika da yapılan çalışma ve araştırmalarda temel olarak 11 tane engelleyici faktör belirlenmiştir. Bu engelleyici faktörlerin Amerika da ve söz konusu bu çalışmada ortak olanlar şunlardır:

1. Zaman Problemi
2. Ailelerin faaliyetlere katılımının öneminden habersiz olmaları
3. Ekonomik yetersizlikler

Bu ortak faktörlerin dışında elde edilen diğer engelleyici faktörler ise şöyle

sıralanmaktadır.

1. Ailelerin okula katkıda bulunmalarını sağlayacak yeterlikte olmadıklarını düşünmeleri
2. Ailelerin, kendilerinin okulda iyi karşılanmadıklarını düşünmeleri
3. Ailelerin çocuk bakımı hakkında çok az bilgiye sahip olması ya da hiç bilgiye sahip olmaması
4. Aile katılımının ne olduğuna dair okul ve aileler arasındaki görüş farklılıkları
5. Dil problem ve kültürel problemler
6. Ulaşım problemi
7. Özel ihtiyaçları olan aileler
8. Öğretmenlerin ve diğer okul personelinin ailelere ulaşmada ve onlarla iletişim kurmada yeterince eğitim görmemiş olmaları. (Aydoğan, 2007, s. 268-269)

Ülkemizde 573 sayılı Kanun hükmünde kararnameye dayanılarak 2000 yılında yürürlüğe giren “özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği” ve 31.05.2006 tarihinde yürürlüğe giren “Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği” ailenin, çocuğun değerlendirilmesi, bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlaması, öğretim süreci ve öğretimin değerlendirilmesi süreçlerinde aktif katılımlarını gerekli görmüştür. Ancak uygulamada, anne babalar, bu sürece katılmak isteselerde bunu nasıl gerçekleştireceklerini bilememektedirler ve sürecin dışında kalmaktadırlar. Ayrıca anne-babalar, profesyoneller tarafından sadece çocuklarının yetersizlikleri konusunda bilgi alan ve bilgi veren kişiler olarak değerlendirilmektedirler. (Sucuoğlu ve Kargın, 2006; akt. Kaysılı, 2008, s. 70)

Ülkemizde ise Başaran ve Koç (2001), anne-babaların okuldaki etkinliklere katılımının azlığının nedenleri üzerine bir araştırma yapmışlardır. Anne-babalara göre nedenler ekonomik sebepler, etkinliklerin zamanı ve duyuru eksikliği şeklinde ifade edilirken idareciler düşük eğitim seviyesi, okul-aile işbirliğinin öneminin anlaşılmasında, işyerinden izin alamama ve anne-babaların çocukları hakkında şikayet duyacağı endişesini neden olarak belirtmişlerdir. Buradan yola çıkarak

velilerin aile katılım çalışmalarına katılmamaları sebepleri arasında sadece bilgisizlik değil, önyargılarda vardır (Başaran ve Koç, 2001).

2.2.7 Türkiye’de ve dünyada aile katılım çalışmaları. MEB 1952 Programında ilk kez aile katılım çalışmalarına değinilmektedir. Bu programda çocuğun okula başladığı ilk günlerde ailenin nasıl davranması gerektiğine ilişkin bilgiler ve öğretmenin çocuğa alışmasının daha kolay olması için ev ziyaretlerinde bulunulabileceğinden bahsedilmektedir. Çocuklar hakkında bilgi, velilerle ilişkilerin nasıl olması ve ailelerin hangi konularda bilgilendirilmesinin gerektiği konusunda açıklayıcı bilgiler bulunmaktadır.

MEB 1994 programında aile katılım çalışmaları daha ayrıntılı şekilde ele alınmaktadır. Bu programda “ Okul-aile işbirliği kurularak; anne babaların eğitim ortamına katılımı ve katkıda bulunmaları sağlanmalıdır” ifadesi ana sınıfı programının uygulanmasında dikkat edilecek hususlar arasındadır.

MEB 2002 Programında çocukların gelişiminde ailenin önemi düşünülecek olursa öğretmenin ve ailelerin işbirliği içinde olması gerektiği vurgulanmaktadır. Programda öğretmenin, her çocuğun evine bir yarıyılıda en az iki kez ev ziyareti yapmaya özen göstermesi önerilmektedir.

MEB. 2006 Okul Öncesi Eğitim Programında aile katılımına ayrı bir başlık altında ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir. Aile katılımı ile verilen eğitimin kalıcılığının arttırılacağı ve okul öncesi eğitimin hakkında öncelikle ailelerin bilinçlendirilmesinin gerekliliği vurgulanmaktadır. Bu programda, okul öncesi eğitimde aile katılımı, “aile eğitim etkinlikleri”, “aile iletişim etkinlikleri”, “ailelerin eğitim etkinliklerine katılımı”, “ev ziyaretleri”, “evde yapılabilecek etkinlikler”, “bireysel görüşmeler” “toplantılar”, “yönetim ve karar verme süreçlerine katılım” ana başlıkları altında ele alınmaktadır. Öğretmenin, programdaki etkinliklerin hangilerinde aile katılımına yer vereceğini yıllık ve günlük planlarında belirtmesi tavsiye edilmektedir. (MEB, 2006, s.78; akt. Yazar vd., 2008, s. 240-241)

Okul aile işbirliğinin önemi farkedilmiş, buna göre yeni okul öncesi programında aile katılım çalışmaları detaylı bir şekilde eklenmiştir. Ayrıca öğretmenin yaptığı günlük

planda aile katılımına mutlaka yer vermesi gerekmektedir. Bundan dolayı öğretmen, bu katılımın nasıl sağlanacağını ve programdaki etkinliklerin hangilerinde aile katılımına yer vereceğini planlarını hazırlarken dikkatli olmalı, gözden kaçırmamalıdır.

Dünyadaki Aile katılım çalışmaları incelendiğinde, Özellikle ABD’ de, daha çok erken çocukluk eğitiminde çocukları olan anne-babalar için farklı eğitim programları olduğu görülmektedir. Bunlara örnek olarak, Head Start, STEP(Etkili anne babalık becerileri için sistematik eğitim programı), PET(Etkili anne baba eğitimi) gibi programlar verilebilir. (Akkök, İncioğlu ve Elbir, 2002; Akkök, Ögetürk, Kökdemir, Annak ve Çakın, 2002; akt. Kocabaş, 2006, s. 145)

2.2.8 Aile katılım çalışmalarının çocuklar, veliler ve öğretmenler üzerindeki etkisi. Kaplan (2002) eğitim faaliyetlerinin okul ve çocuğun kişiliğinin şekillendiği ilk yer olan aile ile birlikte yürütülmesinin, ulaşılmak istenen hedefe en kısa yoldan ulaşmamızda en önemli etkisi olduğunu belirtmektedir. Çocuk eğitimi konusunda sürekli bilgi edinen, onlarla iletişim kuran, sorunlarını öğretmen ile diyalog kurarak gideren aileler, çocuğu hayata hazırlamada daha başarılı olmaktadır. Çocukların okul içindeki problemlerinde, olumsuz davranış ve duygularında, ailenin etkin bir rol alarak, bunun sebeplerine inmesi ve çözüm önerilerinde bulunması, öğretmenlere büyük katkı sağlamaktadır (Kaplan, 2002).

Ev ve Okul ortamı, çocukların gelişiminde belki de en etkili ve destekleyici çevrelerdir. Bu nedenle araştırmacılar, son yıllarda, öğrencinin okul başarısında ailelerin rollerine artan sıklıkta değinmektedir. Genellikle araştırmalarda konuya iki ayrı yönden yaklaşılmaktadır. Bunlardan ilki, aile-öğretmen iletişimi ve ailelerin okul toplulukları ile okuldaki kurumsal etkinliklere katılımını kapsamaktadır. İkincisi ise, çocukların akademik gelişimleri ile ilgili olarak ailenin ev ödevlerinde yardım etmesi, çocuğun bakımı gibi davranışların araştırılmasına yöneliktir. (Rogers, Theule, Ryan,Adams&Keating, 2009, s. 34-57; akt. Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010, s. 402)

Aile katılım çalışmaları ile okul ve ev arasında birliktelik sağlanmaktadır. Bu birliktelik çocuklar üzerinde olumlu etkiler bırakmaktadır. Powel (1986) okul ve ev arasında kurulan olumlu bağların ve velilerin çocuklarının eğitiminde yer almasının çocukların başarı seviyelerini artırdığını belirtmektedir. Okul ile velinin iletişim içerisinde olması ile çocuk tutarlı ve sürekli bir ortamda olmaktan dolayı kendini güvende hissetmektedir. Veli katılım çalışmaları ile çocuk olası bir eğitim ikilemi yaşamamaktadır. Aile katılımının sağlanması ile çocuk okula karşı pozitif duygular hissetmekte ve okulda kendini güvende hissetmektedir. (Kandır vd., 2004; akt. Abbak, 2008, s. 29-30)

Aile katılım çalışmaları ile çocukların benlik saygısı, öğrenmeye güdülenme ve dil becerileri de gelişmekte ve çocukların sınıf ortamında kendilerini daha güvenli ve desteklenmiş hissetmelerine neden olmaktadır. Bununla birlikte aile katılımının, çocukların dil gelişimi ve bilişsel gelişimleri ile ilgili ölçümlerde çok daha iyi performans sergilemelerini sağladığı görülmektedir. (Sucuka ve Kımmet, 2003, s. 30; akt. Abbak, 2008, s. 30)

Veli Üzerindeki etkisine bakarsak, Öğretmenle iletişim içinde bulunan veliler; çocukların eğitiminde kendi rollerinin önemini farkına varır. Çocuğun gelişimine çok yönlü olarak katkıda bulunur ve bu konuda kendine güven duyar. Çocuklara duydukları saygı artar ve onları birey olarak görür. Çocukla sağlıklı iletişim kurar ve çocuğuna zaman ayıramamaktan dolayı duydukları suçluluk duygusunu yok eder. (Cömert ve Güleç, 2002; akt. Abbak, 2008, s. 31)

Toplumun değişen ihtiyaçları ile birlikte, ailelerin de rolleri değişmektedir. Ailelerin yaşam biçimlerindeki değişiklikler yeni ihtiyaçlar doğurmaktadır. Bunun yanı sıra, kadınların ailedeki rollerinin de değişmesi, iş hayatında daha fazla rol almaları gibi etkenler araştırmacıları yeni arayışlara yöneltmiştir. Bu noktada anne-baba eğitiminin önemi ve gerekliliği üzerinde durulmaktadır (Berger, 2004).

Anne-babaların çocuklarının evdeki öğretmenleri olduğu ve çocukların aile içindeki eğitiminin önemi düşünüldüğünde, ailelerin toplumun değişen ihtiyaçlarına göre eğitilmesi ve güçlendirilmesi çok önemli görünmektedir.

Bu destek, anne-baba eğitimi olarak anılmakta ve anne-babaların çocuklarıyla daha etkili iletişim kurabilmelerine ve onların davranışlarını olumlu yönde değiştirebilmelerine yardımcı olmayı hedeflemektedir. (Kocabaş, 2006, s. 143-144)

“Son olarak öğretmen üzerindeki etkisine bakacak olursak, eğitimin sürekliliği sağlanır. Eğitimin kalitesini artırır. Sorumluluklar paylaşılır. Ve sağlıklı iletişim sonucu okul ve aile birbirini kolayca tanıyabilir ve problemleri çözebilir” (Cömert ve Güleç, 2004; akt. Abbak, 2008).

2.2.9 Aile katılımı sonuç. Dünyadaki ve ülkemizdeki çalışmalara bakıldığında aile katılım programlarının daha çok okul öncesi ve ilköğretim düzeyinde çocukları olan anne-babalara yönelik hazırlandığı ve yürütüldüğü görülmektedir. Ancak yine de ülkemizdeki okullarda bu programların sınırlı sayıda olduğu söylenebilir. Aile katılım çalışmalarına hem veli hem öğretmen ön yargı ile bakmakta, gerçekleştirilmelerinde sıkıntılı süreçler yaşanmaktadır. Bunun yanısıra aile katılım programlarının babaların katılımını arttırmaya yönelik etkinliklerle zenginleştirilmesi önerilebilir (Kocabaş, 2006).

Ailelerle etkili bir şekilde çalışabilmek için ilk aşama, sıcak ve destekleyici bir ilişki kurmaktır. Her işin en zor olan yanı, insan ilişkilerini katmak, olumlu, yapıcı ilişkiler ve bağlantılar kurmaktır. Program eve genişletildiğinde en zor konu planlamak ve uygulamak değil, ailelerle sıcak ilişkiler kurmak ve sürdürmektir. Bazı ailelerin okullarla ve öğretmenlerle ilişkileri olumsuz olduğu için öğretmenler, çoğunlukla bu olumsuz davranışlarla mücadele etmek zorunda kalmaktadırlar. Bazı öğretmenler aileleri tehdit olarak gördükleri gibi, bazı ailelerde aynı düşüncüyü öğretmenler için geliştirmektedirler. Ailelerle çalışmaya karşı olumlu bir tutum geliştirmek, ailelerle iyi ilişkiler kurmak açısından aile katılım çalışmalarında en önemli aşamadır. (Ömeroğlu, Kandır ve Ersoy, 2003, s. 122)

Ünüvar’ın (2010) araştırmasına göre okullarda yapılan aile katılım çalışmaları amaçlanan düzeyi karşılamamaktadır. Öğretmenlerin çabaları ya kağıt

üzerinde, ya da dosyalarda kalmakta ya da ebeveyne farkettilerilememektedir. Bu nedenle öğretmenlerin, aile katılımı çalışmalarını, ebeveynlerin farketmesini sağlayacak önlemleri almaları gerekmektedir. Aile katılım çalışmalarını, çocukların tüm gelişimlerini olumlu yönde etkilediği literatürdeki araştırmalardan elde edilen sonuçtur. Aile katılım çalışmalarına gereken önemin verilmesi sağlıklı toplum, etkili okul aile işbirliği için gereklidir. (Ünüvar, 2010, s. 728)

Öğretmen ve yöneticiler, ailelerin eğitim sürecine katılım konusunda bilinçsizce davranmalarından şikayetçidir. Öğretmenler ve yöneticiler bazı velilerin, kendi uzmanlık alanlarına müdahale etmelerinden, neyi nasıl yapacakları konusunda baskı yapmalarından rahatsızlık duymakta ve bu nedenle eğitim sürecine ailelerin katılımına soğuk bakmaktadır. Ancak okullarda ailelerin bu konuda bilinçlendirilmelerini ve etkili katılımlarını sağlayacak uygulamalara yeterli ölçüde yer verilmediği de konunun diğer bir yönünü oluşturmaktadır. Bu nedenle ailelere, eğitim sürecine katılıma ilişkin sorumlulukları konusunda seminerler düzenlenmesi önerilebilir. Bu seminerlerin içeriklerinde ailelerin katılım konusunda yapması gerekenler, sınırlarının nerede başlayıp nerede bittiği ve hangi noktaların öğretmenlerin sorumluluk alanlarına girdiği gibi konular yer almalıdır. (Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010, s. 426)

Okul, aile ve toplum arasındaki işbirliği ve iyi bir planlama ve güvenilir yapılanmayla çocuklara, okula, aileye ve topluma yardım edebilmektedir. İyi bir işbirliği, katılımın, ailelerin ve çocukların ihtiyaçlarına, erken eğitim programının ya da okulun özel şartlarına göre düzenlenmesi gibi çeşitli fırsatlar sağlamaktadır. İşbirliği, okuldaki eğitim düzeyine ya da program yapısına bakılmaksızın önemlidir. Eğitimcileri, toplum temsilcilerini ve aileleri böyle bir işbirliğini başarmaları için desteklemek ve bu yolda karşılaşılan sorunları nasıl aşacaklarını öğretmek gerekmektedir (Davies, 1997; akt. Ulutaş, 2000).

2.3 Eğitim ve Sosyal Medya

2.3.1. Teknoloji ve sosyal medya tanımı.

Pers İmparatorluğunun milattan önce 550 yılında posta servisini hayata geçirmesinden bugüne kadar geçen sürede iletişim ve medya oldukça büyük değişime uğradı. Aradan geçen iki bin beş yüz küsur yılın son 15 yılında ise iletişimin şekil değiştirerek, dijital ve kitlesel olması kaçınılmaz bir hal aldı. Bu iletişimin kitlesel olmasının yanında; birbirini etkileyen iç zincirleri de beraberinde getirmesi, Sosyal Ağların temellerini oluşturdu. Bu süreç içerisinde özellikle dijital ortamdaki hızlı paylaşım ve içerik üretimi, sosyal ağ içerisindeki iletişim boyutlarını da aynı hızda arttırdı. Sosyal ağlar sayesinde paylaşmak istediğiniz fikrinizi ya da içeriğinizi zaman, mekan, ortama bağlı kalmaksızın, internetin olduğu her an paylaşabiliyorsunuz. Bireylerin sınırları belirlenmiş bir sistem içinde halka yarı/açık profil oluşturmasına, bağlantıda olduğu diğer kullanıcıların listesini açıkça vermesine, bu diğer kullanıcıların sistemdeki listelenmiş bağlantılarını görmesine ve aralarında gezmesine izin veren web tabanlı hizmetlerin tümüne Sosyal ağlar denmektedir. (Büyükşener, 2009, s. 19)

İnsanlık var oldu günden itibaren birbiri ile iletişime geçmek ve bilgi alışverişinde bulunmak için kitle iletişim araçlarına gereksinim duymuştur. Kitle iletişim araçlarının gelişim seyri kâğıdın bulunması ile dönüşüme uğramış ve bu dönüşüm yazılı basının ortaya çıkmasında büyük rol oynamıştır. Yazılı basını işitsel ve görsel medya izlemiş, 20. yüzyılın son çeyreğine kadar bu medya şekilleri hâkimiyetini sürdürmüştür ancak 20. yüzyılın son çeyreğinde meydana gelen teknolojik gelişmeler “medyanın dönüşümü” olgusunu beraberinde getirmiştir. (Kartal, 2013, s. 159)

Günümüz dünyasında eğitim ve eğitimde teknoloji kullanımı, birbirinden bağımsız düşünülemeyen iki kavram olmuştur. Bu sebep ile başta sınıfta olmak üzere aile katılım çalışmalarında da aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır (Simon, 1983; akt. McCannon & Crews, 2000; akt. Komis, 2007).

Bu iki kavram çocukların eğitiminden, ailelerin eğitimlere katılmasına hatta

dünyanın iki farklı ucundaki iki ülkede yapılan eğitimlerin birlikte işlenmesine kadar ileri gitmiştir. Eğitim ve eğitimde teknoloji kullanımı gittikçe gelişen ve önemi artan bir alan olmuştur.

Öğretmenler eğitimde teknoloji kullanımı sayesinde farklı teknikler geliştirmekte ve öğrencilerin farklı tekniklerle derslerini daha da verimli geçirmelerine fırsat vermektedir.

Bilgisayar ağını, yani internet bir iletişim mecrası olarak düşünmek, sıradan bir bireyin, birçok insanla bir anda veri paylaşımına girebileceği anlamına gelmektedir. İnternet ve bilgisayar teknolojileri diğer iletişim araçları gibi Mattelart'ın (2001:9) belirttiği şekliyle kişilerin dolaşım alanını yavaş yavaş genişleterek, tekil toplumların gittikçe daha büyük bütünlere katılmasını hızlandırmış; maddesel, düşünsel ve zihinsel sınırları sürekli olarak değiştirmiştir. Ancak internet teknolojilerinin enformasyon toplumunda bireye sunduğu imkanların başında, diğer iletişim araçlarında olmayan özelliği olarak, aktif ve katılımcı, hem kaynak hem de alıcı olabilme yetisi gelmektedir. Bu anlamda internette oluşan ağ toplumu içerisinde etkileşimin interaktifliği dikkat çeken bir konudur.

Bilgisayar teknolojilerinin en önemli uzantısı ve geliştiricisi olarak internet olgusu, dünya üzerinde insanoğlunun kurduğu en büyük ağ olma özelliğini göstermektedir. Bu ağ kilometrelerce uzaklıktaki insanları birbirine bağlamaktadır. Bu koşulun sağlanmış olması demek, küreselleşme olgusuna yeni bir boyut kazandırarak, küreselleşmenin bütün evlerde hissedilir hale gelmesini kolaylaştırmıştır. Uzamsal farklılıkları aşan, katılan, dahil olan, müdahil olan, etkileyen ve her daim etkiye açık olan yeni bir bireyin ve bu birey etrafında şekillenen çevrimiçi toplumsal yapılanmanın doğmasına neden olmuştur. Sanallığa dayalı ağ toplumu, bugüne kadar görülmemiş bir düzeyde yayılma ve örgütlenme imkanı sunarak, bir anda bir çok insanın 'çevrimiçi bir arada' bulunmasını sağlayabilmektedir. Bu ise yeni bir örgütlenme ve eylem biçiminin doğmasını kolaylaştırmıştır (Göker ve Doğan, 2011).

Bilgisayar ve internetin insanoğlunun hizmetine girmesiyle pek çok farklı alanda farklı kolaylıklar da beraberinde gelmiştir. Bilgisayarlar ve chipler o denli

yaygınlaştı ki belli bir süreç sonunda gündelik hayatın ayrılmaz bir parçası haline geldi. Okullarda, bankalarda, işyerlerinde hep bu “dijital çağ” ın izleri görünmeye başlandı. Hayatımızda çok önemli yer edinen bilgisayarlar artık sınırları hiçe sayan, bütün dünyayı koca bir köye dönüştüren interneti bir daha belki de hiç çıkmamak üzere hayatımıza soktu. Bilgisayar ve internet o denli geniş kullanım alanına sahip oldu ki, eğitim hizmetlerinin o alanın dışında kalması düşünülemezdi. Bilgisayar ve internetin eğitimin hizmetine sunulmasıyla “uzaktan eğitim” kavramı bambaşka bir boyut kazandı (Bulun, Gülnar ve Güran, 2004).

Sözcük tanımıyla Sosyal ya da toplumsal ağ, “ bir ya da birden fazla toplumsal ilişki ile birbirine bağlanmış, dolayısı ile toplumsal bir bağ oluşturan bireyler anlamına gelmektedir (Marshall, 1999).

Eğitimde değişimi başlatan ve sürdüren girişimlerden biri de ağlardır. Sosyal ve profesyonel ağlar insanları etkileşim, ilişki ve paylaşılan bilgi aracılığı ile birbirine bağlar ve bunu zaman içerisinde profesyonel destek haline getirir. Eğitimsel ağlar yüzyüze olabileceği gibi elektronik de olabilir. Bu ağların amacı gelişmeyi sağlamak için kurumlar ya da kişiler arasında esnek etkileşim imkanı sunmaktır (Hargreaves, 2002; akt. Özmen vd., 2012).

“McLoughlin ve Lee (2007), pedagojik pedagojik araçlar olarak düşünülebilecek olan sosyal ağların eğitsel bağlamda sağlayabileceği olası yararlarını; a) sosyal destek ve bağlanabilirlik b) işbirlikli bilgi keşfi ve paylaşımı c) içerik oluşturma ve d) bilgi ve enformasyon kümelemesi ve içerik modifikasyonu olarak sıralamaktadırlar” (McLoughlin ve Lee, 2007; akt. Özmen vd., 2012, s. 500).

Günümüzde zamansal ve mekansal anlamda bir çok zorluğu ortadan kaldıran internet ve ona bağlı olarak da sosyal paylaşım ağları, sosyalleşmenin önemli bir tamamlayıcı unsuru olarak ön plana çıkmaktadır. Günümüz toplumunun hızla yaşanan kopuk ilişkileri içerisinde sosyal paylaşım ağları yardımıyla insanlar bir sosyal ilişki kurma ya da mevcut olan ilişkilerini sürdürme şansına sahip olabilmektedirler. Sosyal paylaşım ağları bireyleri, toplumun gittiği yönde sosyal olarak tamamlayan bir bileşen olarak karşımıza çıkmaktadır. (Özmen vd., 2012, s. 503)

2.3.2 Sosyal medya kullanım amacı. İnsanlar yüzyıllardır farklı yollarla iletişim kurmaya çalışmışlardır. Günümüz dünyasında gelişen teknoloji ile bu iletişim yolları değişmiş, insanlar artık bilgisayar üzerinden sosyal ağlarla birbirleri ile iletişim kurmaya başlamışlardır.

Katz, Blumler ve Gurevich (1974) tarafından geliştirilen kullanımlar ve doyumlar kuramı çerçevesinde, sosyal ağların ve sosyal medyanın genel kullanım nedenleri de araştırılabilmektedir. Bu yaklaşım, insanların farklı dönemlerde farklı ihtiyaçları olduğunu vurgulamaktadır ve bu ihtiyaçların bazıları sosyal ağlar ile doyuma ulaştırılabilmektedir. Bu yaklaşıma göre, medya kullanımı ile doyuma ulaştırılabilecek dört tür ihtiyaç bulunmaktadır. Bunlar; a. Bilişsel ihtiyaçlar / cognitive needs (bilgi dağarcığını geliştirme, merak, kendi çevresini kontrol etme ihtiyacı), b. Duygusal ihtiyaçlar / emotional needs (rahatlama, dinlenme, empati kurma, gerçeklerden kaçış, vb), c. Sosyal bütünleştirici ihtiyaçlar / socio-integrative (medya ile toplumla etkileşim, medyada yer alan konular hakkında diğer insanlarla konuşma, medyada yer alan kişilerle özdeşim kurma, vb), d. Alışkanlık / habitual-integrative (güvende hissetme, istikrar, ritüel haline getirme ihtiyaçları, vb). (Baltaretu ve Balaban, 2010, akt. Alikılıç, Gülay, Binbir, 2013, s. 47)

Geleneksel medya insanlara sadece haberi ileterek tek yönlü iletişim sağlarken, yeni medya bireylerin iletişim için bilgisayarlarını ve mobil cihazlarını internet üzerinden etkileşimli bir şekilde kullanması anlamına gelmektedir. Yeni medya, internetin etkileşimli iletişim gücünü tanımlayan soyut bir kavram olmakla birlikte, bu gücü kullanan araçlar, sosyal medya araçları olarak adlandırılmaktadır (Çildan vd., 2012).

Frogger'ın (2009) yaptığı kullanımlar ve doyumlar araştırmasına göre ise Facebook'un kullanım kategorileri şu şekildedir; temel faydalar, eski bağları tekrar kurmak/güçlendirmek, toplumsal enformasyon, bağlantılılık/karşılıklı bağlantı, cinsel çekicilik, mecra amaçlı kullanım, toplumsal kıyas/karşılaştırma, pazar ortamı. Urista, Dong ve Day (2009), Facebook ve Myspace üzerine yaptıkları çalışmada, etkili iletişim, elverişli/kullanışlı (convenient) iletişim, diğerleri hakkında merak, popülerlik, ilişki formasyonu

(relationship formation) ve güçlendirme kategorilerinin kullanım üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Akyıldız ve Argan ise (2011) Facebook'un hangi kullanım ve doyular faktörleri ile kullanıldığını sorgulayan araştırmalarında; Facebook'u sosyal çevre edinmek sosyalleşme, eğlence/boş vakit geçirme rahatlama/ stresten uzaklaşma, bilgi edinme/hayatı tanıma olarak kullandıkları ortaya çıkmıştır. (Alikılıç vd., 2013, s. 47-49)

Web 2.0 teknolojileri ve kullanıcı etkisiyle gelişen ve yayılan sosyal medya ağları her geçen gün daha da popüler birer mecra haline gelmektedir. Araştırma şirketi Nielsen'nin 2011 yılında yaptığı araştırmaya göre; blog, wiki ve forumların da dahil olduğu sosyal medya havuzunda, Dünya genelinde insanlar günde 110 Milyar dakika harcamaktadır. (Nielsen, 2011) Öte yandan, yine aynı araştırmaya göre, dünyanın en çok tanınan 3 markası Facebook, YouTube ve Wikipedia da birer sosyal medya ağıdır. Her geçen gün daha da popüler hale gelen sosyal medya ağları ekonomiye de muazzam etkilerde bulunmaktadır. Özellikle de digital ekonomi, sosyal medyanın girişimci etkisinin odak noktasıdır. (Kara, 2012, s. 1421)

2.3.3. Sosyal medya uygulamaları. İnsanların bir çoğu, zamanlarının uzun bir kısmını artık sosyal medya ile geçirmektedir. Sosyal medyada uygulamalar farklı konularda ve farklı içeriklerde. Kullanıcı kitleleri farklılık göstermektedir.

2.3.3.1 Facebook. “Mark Zuckerberg tarafından kurulan Facebook'un üye sayısı istatistiklerine bakıldığında Aralık 2012 itibarıyla, dünya genelinde 979 milyon kullanıcıya sahip olduğu görülmektedir. Türkiye nüfusunun %40'ına tekabül eden 32 milyon kullanıcı ile dünyada 7. sırada, Avrupa'da ilk sırada yer almaktadır” (Socialbakers, 2012; Alikılıç vd., 2013, s. 41).

Odabaşı ve Arkadaşlarına göre; En bilinen Web 2.0 uygulamalarından biri de Facebook sosyal ağ uygulamasıdır. Kullanıcıların iletişim kurmak istedikleri kişiler ile sanal ortamda buluşmalarına ve ilişkilerini sosyal ortamda sürdürülebilmelerine olanak sağlar (McLoughlin & Lee, 2008). Facebook içerisinde etiketleme, içerik puanlama, içerik paylaşımı, widget ve API gibi bir çok Web 2.0 teknolojisi kullanılır.

Kullanıcılar sanal olarak kendilerine ayrılan alanlarda arkadaşları ile iletişime geçebilir, resimlerini görebilir, paylaştıkları video gibi medyaları görüntüleyebilirler (Reid, 2011; akt. Odabaşı vd., 2012).

2.3.3.2 Twitter. Yine Odabaşı vd. göre; En önemli mikroblog ortamlarından biri de Twitter web sitesidir. Kullanıcılar Twitter üzerinden takip etmek istedikleri kişileri ekleyerek kendilerine bir ağ oluşturabilir hatta kendi profesyonel öğrenme ağlarını kurabilirler (Greenhow, 2009). Twitter üzerinde kullanıcılar, 140 karakter ile aynı web güncelerinden olduğu gibi fikir ve düşüncelerini, resim, video ve diledikleri sayfaların web adreslerini paylaşabilirler. Başka kullanıcılar da bu paylaşımlara yorumlarda bulunabilir ya da kendi ağlarındaki diğer bireylerin de görebilmesi için yeniden paylaşabilirler. Kendi ağlarını kuran kullanıcılar bu ağları kullanarak iletişim ve işbirliği içinde belirli konular üzerinde hızlı bir şekilde fikir sahibi olabilir hatta hiç bilmedikleri bir konu hakkında kendilerini eğitebilirler (Greenhow, 2009; Odabaşı vd., 2012).

Twitter'ı diğer sosyal ağlardan ayıran temel özellikler şöyle sıralanabilir:

- a. Kullanıcıların karşılıklı takiplerinin zorunlu olmaması,
- b. İletişim uzunluğunun 140 karakter ile sınırlı olması,
- c. Çok sayıda araç (mobil cihazlar, bilgisayarlar) tarafından destekleniyor olması,
- d. Masaüstü uygulamalarına (widget) ve alışılmış arayüzün ötesinde çeşitli web uygulamalarına sahip olması. (Blake, Agarwal, Wigand&Wood, 2010, s. 1257-1260)

2.3.3.3 Instagram. Instagram, 2010 yılı sonunda Kevin Systrom ve Mike Krieger adlı iki girişimcinin kurduğu bir fotoğraf paylaşım uygulamasıdır. Uygulamayı ilgi çekici yapan en önemli özellik çekilen fotoğraflara hızlı ve etkileyici filtrelerin uygulanabilmesidir. Bu filtreler sayesinde normal hayatta rastladığımız en basit nesnelere bile sanki bir sanatçının elinden çıkmış gibi fotoğraflanabilmektedir. Kullanıcılar Instagram uygulaması ile çektikleri fotoğrafları Twitter, Facebook, Foursquare, Tumblr gibi sosyal medya ağlarında paylaşabilmektedir.

2.3.3.4 Foursquare. Foursquare kurucularından Dennis Crowley ve Naveen Selvadurai 2007 yılında New York'ta aynı ofis alanı (farklı şirketlerde) çalışırken bir araya geldi. New York East Village'da Dennis'in mutfak masasında çalışarak, 2008 sonbaharında Foursquare'in ilk sürümünü oluşturmaya başladılar ve 2009 yılının Mart ayında Austin, Texas South by Southwest Interactive'de piyasaya sürdüler. (<https://tr.foursquare.com/about> adresinden 26.03.2014 tarihinde edinilmiştir).

Foursquare kişinin kendini ve arkadaşlarının bulunduğu yeri değerlendirmenizi sağlayan ücretsiz bir uygulamadır. Dışarıdayken Foursquare'i kişi ziyaret ettiği yerleri paylaşmak ve kaydetmek için kullanılmıştır. Ayrıca kişilerin verdiği yoruma göre gideceğin yer hakkında tavsiye alınabilmektedir.

2.3.3.5 LinkedIn. LinkedIn, bir iş ağı (Business Network) kurmak ve tanıdığınız insanların tanıdıklarını görebilmeniz için oluşturulmuş bir sosyal ağıdır. Tüm bu yapı iş geliştirme süreçlerinizde size yardımcı olabilecek, eleman, ortak ya da bilgi birikiminden yararlanabileceğiniz bir danışman cs. gibi katkılar sağlaması amacı taşımaktadır. (<http://linkedin.nedir.com/#ixzz2x4ubo8gD> adresinden 26 Mart 2014 tarihinde edinilmiştir).

2.3.3.6 Blogger. Blogger, en yaygın olarak kullanılan web güncellerinden biridir. Kullanıcılar içerik oluşturma ve değiştirme, etiketleme, yorum yazma, oluşturulan içeriğe puan verme gibi etkinlikler gerçekleştirirler. Ayrıca bünyesinde API, widget, RSS gibi bir çok teknolojiyi üzerinde barındırır (Kesim ve Ağaoğlu, 2007).

2.3.3.7 Pinterest. Pinterest kelime olarak İngilizce Pin (iğnele), Interest (ilgi alanı) kelimelerinden oluşmaktadır. Yani Pinterest İlgi alanlarınızı iğneleyeceğiniz bir pano olarak ifade edilmektedir. Pinterest 2010 yılında kurulmuştur. İnternet tarayıcılarının Pin it uygulamasıyla internette sayfaları gezerken beğendiğiniz fotoğrafları pin it butonu ile Pinterest hesabınızdaki panoya eklenebilmektedir. Bu mecrada da yine takip etme mantığı bulunmaktadır.

2.3.4 Türkiye’ de ve dünyada sosyal medya kullanım bilgileri. 2014 We Are Social Singapore’un hazırladığı dünya sosyal medya ve mobil istatistikleri raporuna göre;

a. Dünya üzerinde 2.5 milyar insan internet kullanıyor. Bu kullanıcıların 1.8 milyarının sosyal medya ağlarında hesabı var.

b. Yalnızca 2013’te, 135 milyon insan daha sosyal ağlarda hesap oluşturdu.

c. Sosyal medya aktif kullanıcı sayıları her geçen yıl artıyor. Facebook, 1,184 milyarlık güncel aktif kullanıcı sayısı ile sosyal ağlar arasındaki liderliğini koruyor.

d. Mobil penetrasyonun en güçlü olduğu bölgeler, Avrupa, Güney Amerika ve Ortadoğu.

e. İngiltere, %87’lik bir oranla, internetin en yaygın kullanıldığı ülke olarak lider konumda. İngiltere’yi Kanada (%86), Almanya (%84), Güney Kore (%84) ve Fransa (%83) izliyor. Kalabalık nüfusu ile Çin, internet kullanımında %42’lik bir oranla gelişmiş ülkelerin gerisinde kalıyor.

f. Amerika, Fransa, Almanya, Kanada, Brezilya, İtalya ve Japonya gibi gelişmiş ülkelerde en çok tercih edilen iki sosyal ağ, Facebook ve Twitter.

g. Amerika’da internet kullanıcılarının %85’inin Facebook’ta, %46’sının ise Twitter’da hesabı bulunuyor. Amerikalıların sosyal ağlar arasında en çok tercih ettikleri diğer siteler ise LinkedIn ve Google+.

h. Araştırma sonuçlarındaki en ilginç noktalardan biri, lokal sosyal ağların yükselişe geçmiş olması. Facebook, Twitter, Google+ ve Youtube gibi global sosyal ağlar dışında; Rusya, Çin ve Hindistan gibi büyük nüfuslu ülkelerde tercih edilen lokal / bölgesel sosyal ağlar da dünya çapında sosyal ağ kullanım oranlarında hatırı sayılır bir değer değişikliği yaratıyor.

Aktif kullanıcı istatistiklerine göre en popüler ilk 10 sosyal medya platformları ise şöyle:

a. Facebook (1,184 milyar)

b. QQ (Tencent) (816 milyon)

c. Qzone (632 milyon)

d. Whatsapp (400 milyon)

e. Google+ (300 milyon)

f. Wechat (272 milyon)

- g. LinkedIn (259 milyon)
- h. Twitter (232 milyon)
- ı. Tumblr (230 milyon)
- j. Tencent Weibo (220 milyon)

Türkiye’ de durum ise;

- a. Türkiye’de internet kullanım oranı, tüm nüfusa oranla %45.
- b. Türkiye’de 35 milyonun üzerinde internet kullanıcısı, 36 milyon aktif Facebook hesabı var. (Sahte hesaplar dahil)
- c. Günde ortalama 4.9 saatimizi kişisel bilgisayarlar üzerinden, 1.9 saatimizi mobil cihazlar aracılığıyla internette harcıyoruz.

d. Günde ortalama 2 saat 32 dakikamızı sosyal medyada geçiriyoruz. Türkiye’de en çok kullanılan sosyal medya platformu olan Facebook’u (%93), sırayla Twitter (%72), Google+ (%70) ve LinkedIn (%33) takip ediyor (<http://wearesocial.sg/blog/2014/01/social-digital-mobile-2014/> ; akt. <http://www.dijitalajanslar.com/internet-ve-sosyal-medya-kullanici-istatistikleri-2014/> adresinden 9 Mayıs 2014 tarihinde edinilmiştir).

e. Türkiye’deki kullanıcıların yüzde 93’ü Facebook hesabına sahip ve bunların yüzde 60’ı geçtiğimiz ay aktif olarak hesaplarını kullandı. Twitter hesabına sahip olanların oranı ise yüzde 72; ancak bu kullanıcıların sadece yüzde 34’lük bir bölümü geçtiğimiz ay hesaplarını kullandığı ifade ediliyor. Kullanıcıların yüzde 70’lik bir bölümünün Google+, yüzde 26’lık bir bölümünün ise Instagram hesabı bulunuyor (<http://wearesocial.sg/blog/2014/01/social-digital-mobile-2014/> ; akt. <http://eticaretmag.com/sosyal-medya-ve-mobil-istatistikleri/>; adresinden 9.mayıs.2014 2014 tarihinde edinilmiştir).

TÜİK’in Bilişim Teknolojileri Kullanımı Anketi’nden edinilen sonuçlar, 16-74 yaş grubundaki bireylerin bilgisayar ve internet kullanımının, sırasıyla % 49,9 ve % 48,9 olduğunu; en yüksek oranda bilgisayar ve internet kullanımının ise 16-24 yaş grubunda görüldüğünü gösteriyor (TÜİK, 2013) Ankete göre, 16-74 yaş grubundaki bireylerin % 39,5’i interneti düzenli olarak kullanıyor. Bu yaş aralığındaki internet kullanıcılarının % 41,1’i, internete ev ya da işyeri dışında erişim için cep telefonu ya da akıllı telefon;

% 17,1'i ise taşınabilir bilgisayar (dizüstü bilgisayar, tablet bilgisayar) kullanıyor.11 Bu istatistikler, ne yoksul ne de aşırı varlıklı olan bir ülkeyi yansıtmakla birlikte, BT kullanımı ve internet erişiminde önemli bir artış payı olduğunu ortaya koyuyor. (http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/ERG_Fatih%20Projesi.pdf adresinden 17 Mayıs 2014 tarihinde edinilmiştir)

İnternet üzerindeki sosyal ağ siteleri tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de son yıllarda giderek popüler hale gelmiştir. Şubat 2004’te Harvard Üniversitesi öğrencisi Mark Zuckerberg tarafından geliştirilen Facebook’un toplam kullanıcı sayısı bugün tüm dünyada 300 milyonu aşmıştır ve Türkiye de 14 milyonun üzerinde kullanıcı sayısı ile ülke sıralamasında üçüncü sırada yer almaktadır (1). Facebook, Myspace, Friendfeed, Twitter gibi sosyal ağ siteleri internet kullanıcıları için yeni bireyselleşmiş kamusal alanlar ve yeni toplumsallaşma biçimleri yaratmaktadır. (Şener, 2009, s.33)

Şener’in (2009) yaptığı araştırmaya göre Türkiye’de Facebook kullanımı yaşa, cinsiyete ve sosyoekonomik duruma göre değişiklik göstermekle birlikte araştırmada genel olarak Facebook’un kullanıcıların gündelik pratiklerin bir parçası haline geldiği, kullanıcının ihtiyaç duyduğu her an bağlandığı ve boş zamanını geçirdiği, arkadaş çevresini genişletmekten ziyade varolan arkadaşlıkları sürdürmesini sağlayan bir araç olarak kullandığı, kullanıcının kendisiyle ilgili bilgileri kontrol ettiğini düşündüğü ve dolayısıyla sınırlarını kendisinin belirlediği bir kamusal alanın yaşandığı ve paylaşımından ziyade arkadaşları gözetlemenin ön plana çıktığı gözlenmiştir. (Şener, 2009, s.41)

Sosyal medyanın kullanım genişliğini ortaya koymak için bir iletişim güvenliği kurumu olan Clear Swift yetkilileri tarafından yapılan bir araştırmaya göre;

- Amerika’daki çalışanların %83’ü ofis araçlarını sosyal medyaya ulaşmak için kullanmaktadır.
- İngiltere’deki ofis çalışanlarının %42’si ve Amerika’daki ofis çalışanlarının %30’u işle ilgili konuları sosyal medya uygulamaları ile

gerçekleştirdiklerini ifade etmiştir.

Diğer taraftan sosyal medyanın dünya çapında kullanımı için yapılan diğer bir değerlendirmeye göre;

- Dünya üzerinde her üç kişiden ikisi sosyal ağları ziyaret etmektedir.
- İnternette sosyal medya kullananların oranı %68'in üzerindedir.
- Türkiye Avrupa'nın internette en çok zaman geçiren ülkesi konumundadır. (Akıncı ve Bat, 2010, Kartal, 2013, s. 161)

2.3.5 Eğitimde sosyal medya. Teknolojide yaşanan değişimlerin, toplumun temelleri üzerinde önemli sayılabacak değişimlere sebep olduğunu gözlemlemek mümkündür.

Son yıllarda Kara tahta, kalem, defter yerini bilgisayar ekranlarına ve sosyal ağlara bırakmaktadır. Artan bilgisayar kullanımı, telefon ve tabletlerden bağlanılabilen internet sayesinde artmaktadır. Sınıflarda uygulanan çeşitli uygulamalar ile çocuklar teknolojiye daha küçük yaşta alışmakta ve kullanımları artmaktadır. Eğitimin tüm aşamalarında internet destekli eğitimler artış göstermiştir.

Okul öncesi eğitimden Üniversite eğitimine kadar derslerde teknoloji ve bilgisayar kullanılmaktadır. Okul öncesi eğitimde ve ilkokullarda akıllı tahta uygulamaları ile teknoloji kullanılırken, üniversitelerde online dersler yapılmakta, liselerde eğitim amaçlı sosyal medya uygulamaları ile ödevler ve paylaşımlar olmaktadır. Öğrenciler ödevlerini internet üzerinden öğretmenleri hatta tüm sınıf arkadaşları ile paylaşabilmektedir. Okulların bünyesinde Fen ve teknoloji desleri işlenmektedir. Fatih projesi ile eğitimde teknolojinin aktif katılımının sağlanması planlanmaktadır.

Hızla gelişen bilim ve teknoloji, toplumların sosyal yapısındaki değişimi ve gelişimi kaçınılmaz hale getirmekte ve eğitim-öğretim kurumlarının da bu değişime ayak uydurma zorunluluğunu ortaya çıkarmaktadır (Davis& Shade, 1994). Diğer yandan teknolojinin sürekli gelişimi, teknolojinin eğitime entegrasyonunu da zorunlu hale getirirken, eğitim sistemleri de okul öncesi eğitimden üniversiteye kadar her alanda çağın gereksinimlerini

karşılatabilmek ve çağa uyum sağlayabilmek için sürekli gelişim ve değişim göstermesi gerekmektedir. (Gencer, Gurbulak ve Adıguzel, 2014, s. 881)

Hızla gelişen teknolojiye ayak uydurmak, her alanda olduğu eğitim alanında da bir zorunluluk haline gelmiştir. Bilginin hızla arttığı çağımızda; bilgi kaynaklarına ulaşma, bilginin yayılması, paylaşılması gibi konularda internet; en önemli araç haline gelmiştir. İnternet teknolojilerinin hızla gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla birçok okul eğitim ortamı olarak interneti de kullanmaya başlamıştır (Yapıcı, 2012).

Okul öncesi eğitimde aile katılımında internet temelli uygulamalar 1.13. İnternet Temelli Uygulamalar (e-posta, sosyal medya, web sayfası vb.) Bu yöntem, sürekli internet kullanıcısı aileler için duyuru ve haberleşme amacı ile kullanılabilir. Ailelere günlük olaylar, çocukların fotoğrafları, okulda yapılan çalışmalar hakkında bilgiler ya da haber mektupları e-posta aracılığı ile gönderilebilir. Ayrıca eğitimci ailelerle iletişim kurabilmek için e-posta grubu oluşturabilir. Bu grup aracılığı ile ailelerle paylaşılacak bilgiler, yapılacak duyuru ve hatırlatmalar, yeni olaylar, tüm grup ile aynı anda paylaşılabilir. Ailelerin de birbirleri ile paylaşımında bulunmaları sağlanabilir. Haberleşme ve bilgi paylaşımında internet ortamındaki sosyal medya uygulamaları da kullanılabilir. ("OBADER," 2012, s.76)

3.Bölüm: Yöntem

3.1 Uygulama

Bu araştırma 2013-2014 Eğitim öğretim yılı içerisinde İstanbul Beşiktaşa bulunan devlete bağlı bir anaokulunun velileri ile birlikte uygulanmış projedir. Bu proje, velilerin çeşitli nedenlerle aile katılım çalışmalarına katılamamasından dolayı ailelere nasıl en çabuk, kolay ve ekonomik ulaşılabilir sorsundan sonra oluşturularak uygulanmıştır.

Velileri çocuklarının eğitime dahil etme, aile katılımında velileri eğitime dahil etme, aile katılımını evde gerçekleştirme, okulda öğrenilenlerin evde pekiştirilmesi ve geliştirilmesi, velilerin çocukları ile kaliteli zaman geçirmesi, velileri çocuklarının eğitimi anlamında daha fazla bilinçlendirmek gibi amaçlarla uygulanmış bir projedir.

Projeye 3 sınıf dahil edilmiş, uygulayıcı öğretmenler gönüllü olarak seçilmiştir. Dönem başında bu projenin uygulanacağı 3 sınıfın velilerine veli toplantısında detaylı bilgi verilmiştir. Uygulamanın nasıl olacağı, neler paylaşılacağı, neler yapılması gerektiği hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Velilerin düşünceleri de alınarak oy birliği ile uygulamanın yapılmasına karar verilmiştir.

Öncelikli olarak çocuklarının fotoğrafları ve bazı bilgileri kullanılacağı için velilerin bu konudaki görüşleri ve istekleri alınmıştır. Bunun sonucunda velilere bu uygulamanın içinde çocukları ile ilgili görsellerin ve bilgilerin kullanılacağı belirtilerek uygulama onay kağıdı imzalatılmıştır.

Toplantı sonrasında her sınıf kendi hesaplarını açmıştır. Facebook, Twitter, İnatagram hesapları açılmış, açılan hesaplar hakkında velilere bilgi verilmiş ve velilerin bu hesapları kullanmaları sağlanmıştır.

3.1.1 Uygulama öncesi yapılanlar. Uygulamalar kullanılmaya başlamadan önce hazırlık aşamasında bir takım çalışmalar yapılmış ve velilerden izin belgeleri alınmıştır.

- Veli toplantısının yapılması ve velilere bilgilendirme yapılması
- Veli izin kağıtlarının toplanması
- Hesapların açılarak velilere duyurulması, kullanımının arttırılması
- Açılan hesapların bazılarının kapalı olması ya da özel duruma getirilmesi.

3.1.2 Uygulama süreci ve paylaşılanlar. Yapılan hazırlıklar sonunda uygulama hesapları açılmış, öğretmen ve veliler tarafından kullanılmaya başlanmıştır.

- Velilere duyurular yapılmış ve kullanılan uygulamalara velilerin eklenmesinin ardından paylaşımlar yapılmaya başlanmıştır.
- Sosyal medyada paylaşılanlar sınıf dinamiğine, işlenen konuya, sınıfın şartlarına ve öğretme nin uygunluğuna göre düzenlenerek yayınlanmıştır. Paylaşımların günlük belli bir rutini yoktur. Bazı günler bir çok bilgi paylaşılabilirken, bazı günler sadece öneri ve faydalı linkler paylaşılmıştır.
- Sınıf öğretmenleri tarafından velilere, sosyal medya uygulamaları üzerinden yarın ya da o hafta işlenecek konu hakkında önceden bilgi paylaşılmış (özellikle hafta sonları), evde bu bilgiler aile ile incelenerek çocuğun okula gelmeden önce o konu hakkında bilgilenmesi amaçlanmıştır (Örneğin Leonardo da Vinci kişisi ve yaptıkları öğrenilecek ise konuya giriş yapılmadan o kişi hakkında tanıtıcı bilgi ve Google'dan görseller paylaşılmaktadır). Bu sayede çocuklar aileleri ile önceden Leonardo da Vinci'yi tanımakta ve sınıfa o konu hakkında bilgili gelmektedir.
- İşlenen konu hakkında sınıfta etkinlikler gerçekleştirilmiş (fen, matematik, Türkçe, oyun vb.) etkinlikler sırasında çocukların ve etkinliklerinin fotoğrafları çekilerek çocukların okulda bu süreci nasıl geçirdikleri belgelendirilmiştir.
- Gün sonunda çekilen fotoğraflar velilerle sosyal medya uygulamalarından paylaşarak fotoğrafların yanına konunun nasıl işlendiği, neler yapıldığı

hakkında bilgilendirici notlar dūşūlmūştūr. Bunun ardından bu etkinlikler ile ilgili evde velilerinde çocukları ile pekiştirme çalışmaları yapmaları belirtilmiş, önerilen etkinlikler eklenmiştir. (Örneğin o gün sınıfta Leonardo da Vinci tanınmış ve yaptığı makinalar incelenmiştir. Daha sonrasında çocuklara artık malzemeler verilerek çocuklardan kendi makinalarını tasarlamaları ve anlatmaları istenmiştir. Çocukların makina yaparken fotoğrafları çekilmiş, makinaların bitiminde nasıl çalıştıklarını anlatmaları video olarak kaydedilmiştir, akşam bu fotoğraflar ve videolar öğretmen tarafından paylaşılmış ve yanına süreç hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Sonrasında hafta sonu ailenin Leonardo da Vinci'nin makinalarını birlikte inceleyerek ailece bir makina tasarlamaları istenmiştir.)

- Hafta sonu velilerin çocukları ile yapılabilecekleri etkinlikler ile ilgili bilgi linkleri paylaşılmış, gidecekleri yerlere, görecekları malzemelere yönlendirme yapılmıştır (Örneğin Leonardo da Vinci'nin makinaları konusunda makinaların çalışması ile ilgili Rahmi Koç müzesi'ne makinaları incelemeleri için yönlendirilme yapılmış ve müzenin web sitesinin linki sosyal medya uygulamalarından paylaşılmıştır).
- Velilere çocukları hakkında, rehberlik edecek bilgilendirici linkler yayınlanmış, okumaları istenmiştir (Örneğin alanında uzman kişilerden ailelere öğütler, çocuğum ile nasıl sağlıklı ilişki kurarım, etkili öğrenme vb. gibi yazıların linkleri paylaşılmıştır).
- Müze, kütüphane, sanat merkezleri ile ilgili etkinliklerinin olduğu linkler paylaşarak çocuğun aile ile birlikte kaliteli zaman geçirmesi amaçlanmıştır. (Örneğin Sabancı Müzesi hafta sonu atölyeleri, Aksanat çocuk tiyatrosu, Yapı Kredi Kültür Sanat Okuma atölyeleri gibi etkinlikler paylaşarak velilerin çocukları ile farklı mekanlara giderek, farklı öğrenme ortamlarında bulunulması amaçlanmıştır.)
- Evde yapılacak etkinlik önerileri veliler ile paylaşılmış okul dışında velilerin çocukları ile basit, aktif ve verimli zaman geçirmeleri sağlanmıştır.

- Aylık dergi, kitap, çocuk kitapları önerileri veliler ile paylaşılmış, alternatif öneriler getirilmiştir.
- Çocuklar aileleri ile birlikte konu ile ilgili video ve fotoğraflar çekmekte ve paylaşmaktadır.Çocukların evde çektikleri video ve fotoğrafların paylaşılması sağlanarak akran eğitimi yapılmıştır.
- Okul ve sınıf duyuruları sosyal medyadan yapılarak velilere en çabuk şekilde ulaşılmaya ve kağıt israfını önlenmeye çalışılmıştır. Velilerin durumların altına yaptığı yorumlarla birbirlerini motive etmeleri sağlanmıştır.
- Paylaşılan videolarla etkinlik hakkında velisinde çocukla birlikte videoyu izlerken bilgilenmesi ve konuya hakim olması düşünülmüştür.
- Yapılan gezi ve gözlemlerin fotoğraflarının paylaşılarak velinin güven anlayışı yükseltilmiş, bilinç düzeyi arttırılmıştır.
- Paylaşılan bilgiler sayesinde okula çeşitli nedenler ile gelemeyen öğrenciler paylaşılanlardan bilgi alarak evde aileleri ile eğitime devam etmişlerdir.
- Sınıfta yapılan projelerden biri olan ve ülkemizdeki başka sınıfları da eğitime katan ”Evliya Çelebi Misali“ projesi için bir facebook grubu kurulmuş, bu gruba sınıf velileri, projeye katılan diğer öğretmenler ve veliler eklenmiş ve projede paylaşılan bilgiler, konular, içerikler bu ortak gruptan paylaşılarak hem öğrencilere, hem de projede ki diğer katılımcılara sunulmuştur. Böylelikle öğrenci, öğretmen ve veli bilinçlenmesi sağlanmıştır.

3.2 Araştırmanın Modeli

Okul öncesi eğitimde aile katılım çalışmalarında sosyal medya kullanımının etkisinin incelenmesini amaçlayan bu araştırma nitel bir araştırmadır. Araştırmada veri elde etmek amacıyla, velilerle standlaştırılmış açık uçlu görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

“Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve döküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2001, s.39).

“Standlaştırılmış açık uçlu görüşmelerde sorular, Patton’ın tanımına göre; dikkatlice yazılmış ve belli bir sıraya konmuş bir dizi sorulardan oluşur ve her görüşülen bireye bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulur” (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.123).

Anne- baba görüşlerine göre incelenmesini amaçlayan bu çalışmanın deseni durum çalışmasıdır.

“Durum çalışması, güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir” (Yin, 1984; akt. Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.277).

Bu araştırma anne baba görüşlerine dayalı olarak incelenmiştir.

“Yin’ e göre (1984) Birey veya bireyleri durum olarak aldığımızda, analize konu birim hakkında pek sorun görünmemektedir. Oysa kararlar veya karar verme süreçleri, programlar, belirli uygulama süreçleri veya örgütsel değişim konuları da, durum çalışmaları arasında yer alabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.283).

3.3 Çalışma Grubu

Araştırma 2013-2014 eğitim öğretim yılı İstanbul ili, Beşiktaş ilçesinde bulunan devlete bağlı bağımsız bir anaokulundaki 52 veliyi kapsamaktadır. Araştırmada 52 veli ile görüşülmüştür.

Öncelikle araştırmanın yürütüleceği okul ile görüşülmüş, bu çalışmayı yapmak için okul idaresinden resmi izin alınmıştır. Sonrasında aile katılımında sosyal medya kullanan Limon Ağacı Sınıfı, Ceviz Ağacı Sınıfı ve Elma Ağacı

sınıfları belirlenmiştir. Yapılan veli toplantısı ile velilerden bu çalışmaya katılmak isteyip istemedikleri konusunda resmi izinler alınmış, onay belgeleri imzalatılmıştır. Uygulamalar yıl içinde gerçekleştirilmiş, uygulamalara katılımlar sağlanmıştır.

Araştırmacı her sınıfın velilerine önceden bilgi vermiş, görüşme zamanı geldiğinde bir gün öncesinden telefon ederek, görüşmelerin yüz yüze gerçekleştirilmesi için randevu almıştır. Belirlenen gün ve saatlerde okullarda veliler ile görüşmüştür. Görüşmeler veli ve araştırmacı arasında yapılmış olup, görüşmelerde alınan bilgiler gizli tutulmuştur.

Görüşülen veliler görüşmelere gönüllü olarak katılmışlardır. Velilerin kişisel özellikleri ile ilgili sayısal bilgiler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Araştırmaya Katılan Velilerin Demografik Özellikleri

Özellikler	Grup	Sayı
Sınıf	Limon Ağacı Sınıfı	24
	Ceviz Ağacı Sınıfı	20
	Elma Ağacı Sınıfı	8
Yaş	18-25	-
	26-30	4
	31-35	19
	36- +	29
Cinsiyet	Kadın	39
	Erkek	13
Eğitim Düzeyi	İlkokul	2

	Ortaokul	2
	Lise	16
	Lisans	22
	Yüksek Lisans	10
Çalıştığınız Kurum	Kamu	9
	Özel	27
	Serbest	4
	Çalışmıyor	12
Gelir Düzeyi	500-1000	2
	1001-1500	5
	1501-2000	10
	2001- +	32

Tablo 2’de görüldüğü gibi görüşme yapılan öğrenci velilerinin durumları incelendiğinde; yaşlarının 29’unun 36 yaş ve üstü, 19’unun 31-35 yaş, 4’ünün 26-30 yaş arasında olduğu görülmüştür. Cinsiyetlerine bakıldığında 39’unun kadın, 13’nün erkek olduğu dikkat çekmiştir.

Eğitim düzeyinde 22’sinin lisans, 16’sinin lise, 10’unun yüksek lisans, 2’sinin ortaokul ve 2’sinin ilkokul mezunu olduğu görülmektedir.

Çalışılan kurumda 27’sinin özel kurumda, 9’unun kamuda, 4’ünün serbest çalıştığı ve 12’sinin çalışmadığı bilgisi alınmıştır.

Çalışılan sektör’e bakıldığında 21’inin belirtilen sektörlerin dışında diğer seçeneği işaretlendiği görülmüş, ayrıca 6’sının İletişim-Medya, 5’inin eğitim-öğretim hizmetleri, 4’ünün serbest, 2’sinin milli savunma seçeneklerini

işaretlemişlerdir. Bunların dışında 12 veli çalışmamaktadır.

Gelir düzeylerinde 32'sinin 2001 TL ve üstü, 10'unun 1501- 2000 TL, 5'inin 1001-1500 TL cevapları alınmıştır. 3 veli çalışmadığı için gelir düzeyini belirtmemiştir.

Demografik sonuçlara bakıldığında; anketi yanıtlayanların çoğu kadın/annedir. Yaşlara göre bakıldığında ise anketi yanıtlayanların çoğu 36 yaş ve üstündedir. Eğitim durumlarına göre annelerin çoğu lisans, babaların çoğu yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Çalıştıkları kurumlara bakıldığında annelerinde babalarında özel sektör cevabı çoğunluktadır. Hangi sektörde çalışıyorsunuz sorusu karşısında anneler ve babalar çoğunlukla Diğer seçeneğini işaretleyerek mesleklerini belirtmişlerdir.

Gelir durumuna göre ise, anne-babalar daha çok 2001 ve üstü gelire sahiptir.

3.4. Verilerin Toplanması

Görüşme formunu hazırlarken kimi ilkeleri göz önünde bulundurmuştur. Bu ilkeleri Yıldırım ve Şimşek şöyle sıralamıştır.

- a. Kolay anlaşılabilir sorular yazma,
- b. Odaklı sorular hazırlama
- c. Açık uçlu sorular sorma
- d. Yönlendirmekten kaçınma
- e. Çok boyutlu soru sormaktan kaçınma
- f. Alternatif sorular ve sondalar hazırlama
- g. Farklı türden sorular yazma
- h. Soruları mantıklı bir biçimde düzenleme
- ı. Soruları geliştirme. (Yıldırım ve Simsek, 2011, s.128–137)

Görüşme formu, sınıfların kullandıkları uygulamaların ardından yukarıdaki ilkelere dikkat edilerek taslak olarak oluşturulmuştur. Oluşturulmasının ardından kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla çeşitli üniversitelerin 4 öğretim elemanına

inceletilmiştir. Uzmanlar sorular hakkında görüşlerini belirtmiş, bunun sonucunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

“Kapsam geçerliliği, ölçme aracında bulunan soruların ölçme amacına uygun olup olmadığı ve ölçülmek istenen alanı temsil edip etmediğinin uzman görüşüne göre saptanmasıdır” (Karasar, 2003, s. 151)

Sonrasında 3 veli ile görüşmeler yapılmış, gerçekleştirilen görüşmeler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Velilerin verdiği yanıtlar sonucunda anket sorularının net ve anlaşılır olup olmadığı sınıanmıştır.

Veriler Standartlaştırılmış açık uçlu görüşmeler ile toplanmıştır. Bu yaklaşım ”Dikkatlice yazılmış ve belirli bir sıraya konmuş bir dizi sorulardan oluşur ve her görüşülen bireye bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulur“ (Patton, 1987, s. 112; akt. Yıldırım ve Simsek, 2011, s. 123).

Anketin ilk altı sorusu velinin sosyal medya kullanımında demografik özellik oranlarını belirten seçmeli sorulardır. Cinsiyet, yaş, gelir durumu, eğitim düzeyi, çalışılan kurum ve sektörün sosyal medya kullanımındaki etkisini ölçebilmek adına sorulmuştur.

7 ve 14. sorular kullanıcıların kullandıkları sosyal medya uygulamalarını, ne kadar, nasıl ve eğitimde ne için, hangi sıklıkla kullandıklarını belirlemek amacı ile sorulmuş sorulardır. 15 ve 19. sorular ailenin eğitimde sosyal medya kullanımına ilişkin düşünceleri, beklenti ve önerilerini inceleyen, etkilerini soran açık uçlu soruları kapsamaktadır.

Bu sorulardan 7,8,11,14 sorularda birden fazla şık işaretlenebilirken, 13. Soruda içerikleri kullanımlara göre puan sıralaması yapmaları istenmiştir.

Görüşme verileri not alma yöntemi kullanılmıştır. Yapılan görüşmeler sırasında velilerden gelen cevaplar görüşme formuna not alınmıştır.

Anketin uygulaması için okul yönetiminden gerekli izinler alınmıştır. Aile

katılımında sosyal medyayı kullanan üç sınıf öğretmeni ile görüşülmüş ve araştırmanın içeriği, amacı, önemi anlatılmıştır. Ayrıca velilere anket uygulanmadan önce anket konusunda bilgilendirme yapılmıştır. 1-30 nisan 2014 arasında veliler ile görüşülmüştür. Aile katılım çalışmalarında sosyal medyayı kullanan 52 veli ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

3.4.1 Veri analizi. Anketlerin uygulanması bittikten sonra anketler tek tek incelenmiş ve doğru olarak doldurulup doldurulmadığına bakılmıştır. Anketlerdeki cevaplar kodlanarak bilgisayar ortamında işlenmiş, veriler görsel hale getirilmiş, ortaya çıkan kavramlar, temalar ve ilişkiler belirtilmiş, karşılaştırılmış ve teyit edilmiştir.

Dey (1993) veri analizi sürecini “betimleme”, “sınıflama” ve “ilişkilendirme” şeklinde üç aşamada incelemektedir. Betimleme aşamasında araştırmacı, topladığı verileri kapsamlı bir biçimde tanımlar ve bu şekilde okuyucunun; verilerin toplandığı ortama, verilerin ayrıntısına ve derinliğine, araştırmaya katılan bireylerin görüşlerine ve araştırma sürecine ilişkin bilgileri ilk elden edinmesini amaçlar. Sınıflama aşamasında veriler kodlanır ve buna göre sınıflandırılır. Sınıflandırılan verinin incelenmesi ve buna göre temaların ortaya çıkarılması daha kolaydır. Son aşamada ise, belirli temalar altında sınıflandırılan veriler ilişkilendirilir ve bu ilişkiler yorumlanır. (Yıldırım ve Şimsek, 2011, s.223)

İçerik analizi; verilerin detaylı olarak analiz edilerek, önceden belirlenmemiş kodların, temaların belirlenmesine fırsat verir. Alınan veriler kavramsallaştırılır, düzenlenir ve temalar saptanır. Yapılan araştırmada verilerden çıkarılan kavramlara göre yapılan kodlama kullanılır. Yapılan görüşmeler sonucunda alınan sonuçlara göre kodlar oluşturulur.

1-14. sorular SPSS programında çözümlenerek verileri çıkarılmıştır. Bu çözümlenmelerde istatistiksel veri olarak sayı ve yüzde kullanılmıştır. 15 ve 19. Sorular için velilerin görüşme sorularına verdikleri yanıtlar, nitel analiz tekniği ile betimlenmiş, sınıflandırılarak kodlanmış ve kodlanan veriler sınıflandırılan verilerle ilişkilendirilmiştir.

Sorulardan 5. Soru olan "Hangi sektörde çalışıyorsunuz?" sorusu çözümlenmiş, anlamlı bir sonuca ulaşılammaması sonucu değerlendirme yapılmamıştır.

3.5 Sınırlamalar

3.5.1 Sayıtlılar. Yapılan araştırma ile ilgili sayıtlılar aşağıda belirtilmiştir.

a. Araştırmacı tarafından sunulan ankete, velilerin cevaplarının gerçeği yansıttığı düşünülmektedir.

b. Araştırmacı tarafından sunulan ankete, velilerin içten ve samimi cevap vereceği varsayılmaktadır.

3.5.2 Sınırlılıklar. Yapılan araştırma ile ilgili sınırlılıklar aşağıda belirtilmiştir.

a. Araştırma 2013-2014 Öğretim yılında İstanbul ili Beşiktaş ilçesine bağlı bağımsız bir anaokulunda bulunan velilerinin görüşleri

b. Veri toplama aracında yer alan sorularla sınırlıdır.

c. Uygulamanın yapıldığı sosyo ekonomik düzeyi yüksek bir devlet anaokuludur. Bu sebep ile cep telefonu, bilgisayar, tablet, gibi fırsatları olmasından dolayı internet ve sosyal medya kullanım oranları yüksektir.

4. Bölüm: Bulgular

4.1 Velilerin Kullandıkları Uygulamalar ve Çeşitli Alanlara Göre Kullanım Oranları

Bu bölümde araştırmaya katılan ailelerin sosyal medyada en çok kullandıkları uygulamaların neler olduğu, bu uygulamalardan ne gibi sonuçlar elde edildiği incelenmiştir.

4.1.1 Velilerin sosyal medyada kullandıkları uygulamalar. Velilerin sosyal medyada kullandıkları uygulamalar araştırılmış, verdikleri cevaplara göre tablo 3’teki veriler elde edilmiştir.

Tablo 3

Velilerin Sosyal Medyada Kullandıkları Uygulamalar

Uygulamalar	Kullanan		Kullanmayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Facebook	51	98,1	1	1,9	52	100
Twitter	23	44,2	29	55,8	52	100
İnstagram	24	46,2	28	53,8	52	100
Linkedin	19	36,5	33	63,5	52	100
Vine	1	1,9	51	98,1	52	100
Pinterest	3	5,8	49	94,2	52	100

Tablo 3’te de anlaşılacağı gibi velilerden alınan cevaplara göre velilerin kullandığı en sık uygulama “Facebook” (%98,1) olmuştur. İkinci sırada yarıya yakın bir sonuçla “İnstagram” (%46,2) gelmektedir. Velilerin %44,2’si Twitter’ı kullanırken, %36,5’si LinkedIn’i kullanmaktadır.

Velilerin “Vine” (%1,9) ve Pinterest (%5,8) uygulamalarını çoğunlukla kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.2 Velilerin yaşlarına göre kullandıkları uygulamalar. Velilerin yaşlarına göre hangi uygulamaları daha sık kullandıkları incelenmiştir.

Tablo 4

Velilerin Yaşlarına Göre Kullandıkları Uygulamalar

Uygulamalar	26-30		31-35		36-+		Kullanmayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Facebook	4	7,7	19	36,5	28	53,8	1	1,9	52	100
Twitter	2	3,8	8	15,4	13	25	29	55,8	52	100
İnstagram	2	3,8	7	13,5	15	28,8	28	53,8	52	100
Linkedin	0	0	4	7,7	15	28,8	33	63,5	52	100
Vine	0	0	0	0	1	1,9	51	98,1	52	100
Pinterest	0	0	1	1,9	2	3,8	49	94,2	52	100

N= 52

Tablo 4’te görüldüğü gibi uygulamaların kullanımların yaşlara göre oranları incelendiğinde Facebook’un %53,8 ile, Twitter’ın %25 ile, Instagram’ın ve LinkedIn’in %28,8 ile, Vine’nın %1,9 ile ve Pinterest’in %3,8 ile, 36 yaş ve üstü veliler tarafından daha sık kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.3 Velilerin cinsiyetlerine göre kullandıkları uygulamalar. Velilerin cinsiyetlere göre hangi uygulamaları daha sık kullandıkları incelenmiştir.

Tablo 5

Velilerin Cinsiyetlere Göre Kullandıkları Uygulamalar

Uygulamalar	Kadın		Erkek		Kullanmayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Facebook	38	73,1	13	25	1	1,9	52	100
Twitter	16	30,8	7	13,5	29	55,8	52	100
İnstagram	17	32,7	7	13,5	28	53,8	52	100
Linkedin	11	21,2	8	15,4	33	63,5	52	100
Vine	1	1,9	0	0	51	98,1	52	100
Pinterest	3	5,8	0	0	49	94,2	52	100

Velilerden alınan cevaplarda uygulamaların cinsiyetlere göre kullanımına bakıldığında kadınların %73,1'i Facebook'u, %30,8'i Twitter'ı, %32,7'i Instagram'ı, %21,2'i LinkedIn'i, %1,9'ı Vine'ı ve %5,8'i Pinterest'i, daha sık kullandığı görülmektedir.

Erkekler en çok (%25) Facebook'u, ardından %15,4)LinkedIn'i, (%13,5) twitter'ı ve instagramı kullanmaktadırlar.

4.1.4 Velilerin eğitim düzeylerine göre kullandıkları uygulamalar.

Velilerin eğitim düzeylerine göre hangi uygulamaları daha sık kullandıkları incelenmiştir.

Tablo 6

Velilerin Kullandıkları Uygulamaların Eğitim Düzeylerine Göre Durumu

Uygulamalar	İlkokul		Ortaokul		Lise		Lisans		Y.Lisans		Kullanmayan	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Facebook	2	3,8	2	3,8	16	30,8	21	40,4	10	19,2	1	1,9
Twitter	0	0	1	1,9	4	7,7	14	26,9	4	7,7	29	55,8
İnstagram	0	0	1	1,9	7	13,5	11	21,2	5	9,6	28	53,8
LinkedIn	0	0	0	0	2	3,8	11	21,2	6	11,5	33	63,5
Vine	1	1,9	0	0	0	0	0	0	0	0	51	98,1
Pinterest	0	0	0	0	1	1,9	2	3,8	0	0	49	94,2

Velilerin eğitim düzeylerine göre kullandıkları uygulamalara bakıldığında kendi içlerinde Facebook'u kullanan velilerin %40,4'ünün, Twitter'ı kullanan velilerin %26,9'unun, İnstagram kullanan velilerin %21,2'sinin, LinkedIn kullanan velilerin %21,2'sinin ve Pinterest kullanan velilerin %3,8'inin en çok lisans mezunu olduğu görülmektedir. Vine kullanan 1 veli %1,9 kullanım oranı ile ilkokul mezunudur.

4.1 Bölümündeki genel sonuca bakacak olursak; 52 veliye uygulanan anket sonucuna göre sosyal medya uygulamalarının oranları ve bu oranların yaş, cinsiyet ve eğitim durumlarına göre yüzdeler oranlarına bakıldığında; en çok kullanılan sosyal medya uygulaması Facebook olmuştur. Sosyal medya uygulamalarını en çok

36 yaş ve üstü veliler kullanırken, sosyal medya uygulamalarını kullanan velilerin çoğunluk cinsiyeti kadındır. Eğitim düzeyinde ise en yüksek kullanım oranı lisansta olmuştur.

4.2 İletişim

Bu bölümde ankete katılan 52 velinin kullandığı iletişim/medya araçları incelenmiştir. Veliler bu soruda birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir.

Tablo 7

Velilerin Kullandıkları İletişim Araçları ve Kullanım Oranları

İletişim/Medya araçları	Kullanan		Kullanmayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Dizüstü Bilg.	22	42,3	30	57,7	52	100
Masaüstü Bilg.	23	44,2	29	55,8	52	100
Tablet	27	51,9	25	48,1	52	100
Cep Telefonu	47	90,4	5	9,6	52	100

Velilere sorulan Sosyal Medyayı hangi iletişim aracından kullanıyorsunuz? sorusuna 52 velinin verdiği cevap; %90'ı Cep telefonu, %51,9'u Tablet, %44,2 Masaüstü bilgisayar ve %42,3 oranı ile Dizüstü bilgisayar olmuştur.

4.2.1 İletişim- kurum. Velilerin kullandıkları iletişim araçları ile hangi sektörde çalıştıkları arasındaki ilişki incelenmiştir.

Tablo 8

Velilerin Sektörlere Göre Kullandıkları İletişim/Medya Araçları

İletişim/Medya Araçları	Kamu		Özel		Serbest		Çalışmıyor	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Dizüstü	5	9,6	12	5,8	3	5,8	2	3,8
Masaüstü	3	23,1	13	25	1	1,9	6	11,5
Tablet	7	13,5	14	26,9	2	3,8	4	7,7
Cep Telefonu	8	15,5	25	48,1	4	7,7	10	19,2

Çalıştıkları kurumlara göre kullandıkları iletişim aletleri karşılaştırıldığında kamuda çalışan velilerin en çok kullandığı iletişim/medya aracı masaüstü bilgisayar olmuştur. Diğer alanlarda yani özel sektörde, serbest çalışanlarda ve çalışmayan velilerde en çok kullanılan iletişim/medya aracı cep telefonu olmuştur. Cep telefonunu en çok kullanan sektör özel sektördür. Onu çalışmayan veliler izlemektedir.

4.3 Velilerin Kullandığı İletişim/Medya Araçları

Velilere kullandıkları iletişim aletlerinden günde kaç kez kullandıkları sorulduğunda velilerden gelen cevapların ortalamaları alınmış ve tablo 9'daki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 9

İletişim/Medya Araçlarını Kullanım Ortalamaları

İletişim/Medya araçları	Ortalama
Dizüstü Bilgisayar	1,4231
Masaüstü Bilgisayar	1,4615
Tablet	1,3654
Cep Telefonu	6,6154

Veliler gün içinde en çok 6,6154 ortalama ile en çok cep telefonunu kullandıklarını belirtmişlerdir. Cep telefonunu 1,4615 ortalama ile masaüstü bilgisayar, 1,4231 ile dizüstü bilgisayar, 1,3654 ile tablet bilgisayar izlemektedir.

4.4 Sınıf Uygulamaları

Bu bölümde ankete katılan velilerden en çok kullandıkları sınıf içi sosyal medya uygulamalarını işaretlemeleri istenmiştir.

Tablo 10

Velilerin Sosyal Medyada Kullandıkları Sınıf İçi Uygulamalar

Uygulamalar	Kullanan		Kullanmayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Facebook	51	98,1	1	1,9	52	100
Twitter	6	11,5	46	88,5	52	100
İnstagram	4	7,7	48	92,3	52	100

Velilerin %98,1'i Facebook kullanıcısıdır. Ve Sınıf için kullanılan uygulamalarda da yine %98,1 oranla Facebook kullanmaktadırlar. Twitter (%11,5) ve İnstagram (7,7) oranları ile Facebook'u takip etmektedirler.

Çıkan %98,1'lik sonuç ile sınıf için yapılan paylaşımların Facebook'tan hemen hemen tüm velilere ulaşılmış olacağı düşünülmektedir.

4.5 Ziyaret

Velilere “Sınıfınızın sosyal medya uygulamalarını günde kaç kez ziyaret ediyorsunuz?” sorusu sorulmuş ve verilen cevaplar sonucunda ortalama alınmıştır.

Tablo 11

Velilerin Sosyal Medya Uygulamalarını Günlük Ziyaret Ortalaması

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama
Ziyaret	52	1,00	20,00	3,1538

Tablo 11'e bakıldığında verilen cevaplar sonucunda sosyal medya uygulamalarına günlük ziyaret sayısı ortalama 3.1538'dir.

4.6 İçerik

Bu bölümde velilere sınıfınızın sosyal medya uygulamalarından en çok tercih ettiğiniz/beğendiğiniz içerikler hangileridir sorusu sorulmuş, verilen içeriklerin beğeni derecesine göre 10'dan 1'e doğru sıralanması istenmiştir.

Alınan cevaplara göre her içerik için SPSS ortamında ortalama alınmış ve en beğenilen içerikten, en az beğenilene doğru sıralama yapılmıştır.

Tablo 12

Velilerin Kullandıkları Sosyal Medya Uygulamalarındaki En Beğendikleri İçerikler

İçerik	N	Ortalama
Sınıfta öğrencilerin katıldıkları etkinliklerde çekilen fotoğraflar	52	8,55
Diğer veliler tarafından paylaşılan fotoğraf ve videolar	52	4,69
İşlenen/işlenecek konu hakkındaki videolar	52	6,30
Sınıfta gerçekleştirilen etkinlikler hakkında bilgilendirme	52	7,94
Okul- sınıf duyuruları ve haberler	52	7,19
Evde yapılacak etkinlik önerileri	52	5,9
Faydalı linkler	52	5,57
Aile ile birlikte dış mekanda yapılacak etkinlik önerileri	52	5,67
Kitap-dergi önerileri	52	4,5
Diğer	52	1,21

Ankete katılan velilerin verdikleri cevaplara göre en çok tercih edilen içerik 8,55 ortalama ile “Sınıfta öğrencilerin katıldıkları etkinliklerde çekilen fotoğraflar” olmuştur. İkinci 7,94 ortalama ile “Sınıfta gerçekleştirilen etkinlikler hakkında bilgilendirme”, üçüncü “Okul- sınıf duyuruları ve haberler”, dördüncü “İşlenen/işlenecek konu hakkındaki videolar” beşinci “Evde yapılacak etkinlik önerileri”, altıncı “Faydalı linkler”, yedinci “Aile ile birlikte dış mekanda yapılacak etkinlik önerileri”, sekizinci “Diğer veliler tarafından paylaşılan fotoğraf ve videolar”, dokuzuncu “Kitap-dergi önerileri” olmuştur. Diğer seçeneği 1,21 ortalama almış, fakat veliler hiç bir içerik belirtilmemiştir.

4.7 Etkinlik

Bu soruda velilere “o gün sınıfta uygulanan etkinliklerin ardından, uygulamalarda paylaşılan içeriklerden sonra, evde çocuklarımız ile hangi etkinliği daha çok ya da sık yapmayı tercih ediyorsunuz?” Sorusu sorulmuş etkinlikler belirtilerek velilerden evde yaptıkları etkinlikleri işaretlemeleri istenmiştir. Veliler bu soruda birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. İşaretledikleri cevaplar 1 ve 0 olarak puanlandırılmış, SPSS ortamında ortalamaları alınmıştır.

Tablo 13

Velilerin Çocukları İle Sosyal Medya Paylaşımının Ardından Yaptıkları Uygulamalar

Etkinlikler	f	%
Çocuğum ile paylaşılan fotoğrafa baktıktan sonra fotoğraf hakkında sohbet	46	88,5
Video paylaşımını birlikte izleme	36	69,2
Önerilen etkinliğin evde uygulanması	30	57,7
Aile ile birlikte yapılacak etkinlik önerilerinin gerçekleşmesi	25	48,1
Sınıfta gerçekleştirilen etkinlikler ardından birlikte konuyu araştırma	26	50
Önerilen kitap/derginin alınması ve incelenmesi/okunması	35	67,3
Diğer	2	3,8

Verilen cevapların ortalaması alınmış en çok işaretlenen şık 0,88 ortalama ile “Çocuğum ile paylaşılan fotoğrafa baktıktan sonra fotoğraf hakkında sohbet” olmuştur. İkinci 0,69 ortalama ile” Video paylaşımını birlikte izleme” olurken onu 0,67 gibi çok yakın bir ortalama ile “Önerilen kitap/derginin alınması ve incelenmesi/okunması” şikkı takip etmiştir. Dördüncü 0,57 ortalama ile “Önerilen etkinliğin evde uygulanması” beşinci “Sınıfta gerçekleştirilen etkinlikler ardından birlikte konuyu araştırma”, altıncı 0,48 ile “Aile ile birlikte dışarıda yapılacak etkinlik önerilerinin gerçekleşmesi” seçeneği olmuştur. Diğer seçeneği 0,03 ortalama alırken velilerden bir etkinlik belirten veli olmamıştır.

4.8 Sosyal Medya Kullanımının Etkileri

Araştırmanın bu bölümünde 15-19. Arasındaki sorular açık uçlu sorular velilere yöneltilmiş ve görüşme yöntemi ile cevapları alınarak not edilmiştir. Cevaplar kodlanarak kategorize edilmiştir.

4.8.1 Sosyal medya kullanımının kullanıcı üzerindeki etkisi. Velilere “Kullanılan uygulamaların üzerinizdeki etkileri/yansımaları nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve görüşleri alınmıştır.

Tablo 14

Kullanıcı Üzerindeki Sosyal Medya Uygulamalarının Etkisi

Kod	Veli Cevabı	Veli Sayısı
Bilgilendirici	Çocuğum sınıfta o gün neler öğrenmiş, neler yapmış öğrenmiş oluyoruz/ Takip edebiliyoruz/ Bilgi almış oluyoruz/ Günlük katıldığı aktivitelere görmek açısından yararlı/ yapılanları görmek tatminkar	17 Veli
Pozitif etki	Beni mutlu ediyor/ Hoşuma gidiyor	11 Veli
Faydalı	Yararlı buluyorum/ Olumlu etkisi var/ Verimli oluyor/ Destekleyici/ İyi	10 Veli
İletişimi Güçlendirici	Çocuğum ile iletişimim artıyor/ Çocuğum ile konuşacak, paylaşacak sohbetlerimiz oluyor/ Kaliteli zaman geçiriyoruz	8 Veli
Yönlendirmeci	Yapacağımız etkinliklerde yönlendirilmiş oluyoruz/ Bilgilenip evde öğrenilenleri pekiştiriyoruz/	7 Veli
Haber	Sınıfta yapılan uygulamalardan haberdar oluyoruz/ Gündemdeki konuları öğreniyoruz	4 Veli
Hazırlık	Yapılardan, yapılacaklardan haberdar oluyoruz, hazırlıklı geliyoruz	2 Veli
Bilinçlenme	Faydalı linkler sayesinde bilinçleniyorum/ Değişik etkinlikler öğreniyoruz	2 Veli
Sosyalleşme	Diğer veliler ile iletişimimiz artıyor, Sosyalleşiyoruz/Diğer veliler ile bilgilerimizi paylaşıp, yorumda bulunuyoruz	2 Veli
Öğretmen iletişimi	Öğretmen ile iletişim açısından önemli	1 Veli
Takip	Çocuğumun takibi açısından önemli	1 Veli
Değerlendirme	Çocuğumun durumunu gözlemleyip değerlendirebiliyorum	1 Veli
Güven	Yapılan etkinlikleri n fotoğraflarının paylaşılması şeffaf ve iyi bir eğitim hissi uyandırıyor	1 Veli
Eğlence	Eğlenceli	1 Veli
Zaman Kaybı	Zaman Kaybı	1 Veli
	Cevap Vermeyen Veli	5 Veli

Tablo 14'te görüldüğü gibi sosyal medya uygulamalarının veliler üzerindeki etkileri sorusuna; 17'si Bilgindirici "Çocuğum sınıfta o gün neler öğrenmiş, neler yapmış öğrenmiş oluyoruz/ Takip edebiliyoruz/ Bilgi almış oluyoruz/ Günlük katıldığı aktivitelere görmek açısından yararlı", 11'i Pozitif etkisi olan "Beni mutlu ediyor/ Hoşuma gidiyor", 10'u Faydalı "Yararlı buluyorum/ Olumlu etkisi var/ Verimli oluyor/ Destekleyici/ Faydalı/ İyi" , 8'i iletişimi güçlendirici "Çocuğum ile iletişimim artıyor/ Çocuğum ile konuşacak, paylaşacak sohbetlerimiz oluyor/ Kaliteli zaman geçiriyoruz" ve 7 tanesi de yönlendirici "Yapacağımız etkinliklerde yönlendirilmiş oluyoruz/ Bilgilenip evde öğrenilenleri pekiştiriyoruz" cevaplarını vermişlerdir.

Tablo 14 bir bütün olarak incelendiğinde velilerin çoğu sosyal medya vasıtası ile çocuklarının neler yaptıklarını öğrenebildiklerini, yapılanlar hakkında bilgi aldıklarını, bunların sonucunda mutlu olduklarını, bu çalışmaların yararlı olduğunu ve evde yapacakları etkinliklerde sosyal medyada paylaşılan içeriklerin onları yönlendirdiğini düşünmektedirler.

Sadece 1 veli sosyal medya kullanımını zaman kaybı olarak yorumlamıştır.

4.8.2 Sosyal medya kullanımının çocuğunuz üzerindeki etkisi. Kullanılan Uygulamaların Çocuğunuz Üzerindeki Etkisi/yansımaları nelerdir? Nasıl değerlendiriyorsunuz? Sorusu sorulmuş ve verdikleri cevaplar tablo 15'de belirtilmiştir.

Tablo 15

Kullanılan Sosyal Medya Uygulamalarının Çocuklar Üzerindeki Etkisi

Kod	Veli Cevabı	Sayı
Pozitif etki	Arkadaşları ile neler yaptığını görüyor, gösteriyor/ Mutlu Oluyor/ Hoşuna gidiyor/ Olumlu /iyi/ kaliteli zaman geçiriyor	15 Veli
Anlatım	Çocuğum okulda ne yaptığını anlatmasa bile sosyal medyadan görünce anlatıyor.	9 Veli
Sohbet	Yapılanlara bakıp bizimle sohbet ediyor/soru Soruyor/Ayrıntı öğrenmeye çalışıyor	6 Veli
Araştırma	Öğrendiklerini hatırlıyor/uygulamaya ve araştırmaya başladı/Öğreniyor	6 Veli
Mutluluk	Yaptıklarını ailelerine göstermek hoşlarına gidiyor/ Bizim bilmemiz haberdar olmamız onları sevindiriyor	5 Veli
Eğlence	Çocuğuma eğlence gibi geliyor/ heyecanlanıyor/ Yorumluyor	3 Veli
Kullanmama	Çok ilgisi olmadığı için kullanmıyor/ Yaşı gereği kullanmıyor	3 Veli
Farkındalık	Farkındalıkları gelişti	2 Veli
Yaratıcı	Daha yaratıcı olmaya başladı	2 Veli
Takip	Okula gidemediği günlerde etkinlikleri takip ediyor ve evde kendi yapıyor	2 Veli
Sosyalleşme	Sosyal medya sayesinde diğer veliler ile haberleşiyor, okul dışında da vakit geçiriyor, Sosyalleşiyor	2 Veli
Paylaşım	Birlikte bakmaktan zevk alıyoruz/Yaptıklarında bizim haberdar olduğumuzu görünce şaşırıyor	2 Veli
Değerlendirme	Öğretilenin işe yaradığını görüyoruz	1 Veli
Aidiyet	Bir ailesinin olduğunu görüyor	1 Veli
Deneyim	Farklı deneyimler yaşıyor	1 Veli
Etkisiz	Fazla etkili değil	1 Veli
	Cevap vermeyen veli	6 Veli

Tablo 15’de 15 veli Pozitif etki “Arkadaşları ile neler yaptığını görüyor, gösteriyor/ Mutlu Oluyor/ Hoşuna gidiyor”, 9 veli Anlatım “Çocuğum okulda ne yaptığını anlatmasa bile sosyal medyadan görünce anlatıyor”, 6 veli sohbet “Yapılanlara bakıp bizimle sohbet ediyor/soru soruyor/Ayrıntı öğrenmeye çalışıyor”, 6 veli araştırma “Öğrendiklerini hatırlıyor/uygulamaya ve araştırmaya başladı/Öğreniyor”, 5 veli mutluluk “Yaptıklarını ailelerine göstermek hoşlarına gidiyor/ Bizim bilmemiz haberdar olmamız onları sevindiriyor”, cevaplarını vererek sosyal medya uygulamalarının çocuklarının üzerindeki etkilerini belirtmişlerdir.

Tablo 15’in tümü incelendiğinde sosyal medya uygulamalarda paylaşılan içeriklerin çocuklarını mutlu ettiğini, içerikleri görünce okulda neler yaptığını anlattığını, bunun sonucunda evde bir sohbet ortamının doğduğunu, çocukların konuları daha da ayrıntılı öğrenmeye çalıştığını, bu yapılanların ardından olumlu ve kaliteli zaman geçirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Velilerden 3’ü “Çok ilgisi olmadığı için kullanmıyor/ Yaşı gereği kullanmıyor” ve 1’i fazla etkili değil cevabı vermiştir.

4.8.3. Sosyal medya kullanımının ailenin diğer üyeleri üzerindeki etkisi.

Ankete katılan velilere “Kullanılan Uygulamaların Diğer aile bireyleri üzerindeki etkileri/yansımaları nelerdir? Nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusu sorulmuş ve cevapları tablo 16’ya eklenmiştir.

Tablo 16

Sosyal Medya Uygulamalarının Ailenin Diğer Üyeleri Üzerindeki Etkisi

Kod	Veli Cevabı	Sayı
Pozitif etki	Çok memnunlar/ Olumlu bir şekilde etkiliyor/ Mutlular/ hoşlarına gidiyor/ Bizi mutlu ediyor/ İyi/Birlikte fotoğraflara bakmaktan zevk alıyoruz	13 Veli
Paylaşım	Çocuğumun heyecanını böylelikle tüm aile paylaşıyoruz/ paylaşımlarımız artıyor/ İletişimimiz artıyor/ Sohbet edip Konuşuyoruz	7 Veli
Fayda	Onlarda merak içinde izleyip, uygulamaya çalışıyorlar/ Faydalı/ Tüm aile bireyleri içeriklerden yararlanıyor	4 Veli
Bilgilendirici	Böylelikle diğer aile üyeleride her şeyden haberdar/ Bilgi sahibi oluyoruz/ çocuğumun neler yaptığını, nasıl bir okulda okuduğundan haberdar	3 Veli
Ortak zaman	Tüm aile etkin zaman geçirebiliyoruz/ aktiviteleri birlikte yapıyoruz	3 Veli
Takip	Uzaktaki sevdiklerimiz haberdar olabiliyor/ Kolayca takip edebiliyorlar (Anneanne, dede, teyze vb.)	3 Veli
	Uygulamalarda bir fotoğraf görünce kardeşine de anlatıyoruz. Böylelikle çocuğumun işlediği konulara o da hakim oluyor.	1 Veli
Değerlendirme	Ailece günlük değerlendirmeler yapabiliyoruz	1 Veli
Eğlence	Eğleniyorlar	1 Veli
Tanıma	Diğer aile üyeleri de çocuğumuzun arkadaşlarını, ailelerini tanıma fırsatı buluyor	1 Veli
Sosyalleşme	Ailece kullandığımız velilerle bu sayede dışarıda da görüyoruz	1 Veli
Olumlu	Aşırı kullanmadığı sürece olumlu etkiliyor	1 Veli
Kullanım	Benim haricimde kimse bakmıyor	1 Veli
	Cevap vermeyen veli	15 Veli

Sosyal medya uygulamalarının ailenin diğer üyeleri üzerindeki etkilerine bakıldığında velilerden 13'ünün Pozitif etki "Çok memnunlar/ Olumlu bir şekilde

etkiliyor/ Mutlular/ hoşlarına gidiyor/ Bizi mutlu ediyor/ İyi”, 7’sinin paylaşım “Çocuğumun heyecanını böylelikle tüm aile paylaşıyoruz/ paylaşımlarımız artıyor/ İletişimimiz artıyor/ Sohbet edip konuşuyoruz”, 4’ünün fayda “Onlarda merak içinde izleyip, uygulamaya çalışıyorlar/ Faydalı/ Tüm aile bireyleri içeriklerden yararlanıyor”, 3’ünün bilgilendirici “Böylelikle diğer aile üyeleride her şeyden haberdar/ Bilgi sahibi oluyoruz/ çocuğumun neler yaptığını, nasıl bir okulda okuduğundan haberdar” ve 3’ünün ortak zaman “Tüm aile etkin zaman geçirebiliyoruz/ aktiviteleri birlikte yapıyoruz” cevaplarını vermiş olduğu görülmektedir.

Tablonun tümü incelendiğinde velilerin kendileri gibi diğer aile üyelerinin de uygulamada paylaşılan içeriklerin hoşlarına gittiğini olumlu etkilediğini, ailece sohbet ve etkinlik yapma fırsatlarının doğduğunu, birlikte araştırma yaptıklarını böylelikle iletişimlerinin arttığını ve etkili zaman geçirdiklerini belirtmişlerdir.

1 veli ailede sadece kendisinin uygulamaları kullandığını belirtmiştir.

4.8.4 Velilerin sosyal medya uygulamaları konusunda düşünceleri.

Velilerden “Aile katılımında kullanılan sosyal medya uygulamalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna değerlendirme yapımları istenmiştir. Değerlendirme sonuçları tablo 17’de belirtilmiştir.

Tablo 17

Kullanılan Sosyal Medya Uygulamalarının Değerlendirilmesi

Kod	Veli Cevabı	Sayı
Memnuniyet	Çok memnunum/ Beğeniyorum/ Güzel/ Olumlu/ Başarılı/ İyi	26 Veli
Bilgilendirici	İleriye dönük bizi bilgilendiriyor/ bilgilendirici/ Yararlı/ Faydalı	15 Veli
Haberdar	Yapılanlardan ve yapılacaklardan haberdar oluyoruz	7 Veli
Takip	Takip için güzel/ Çocukların gelişimini desteklemekte faydalı	3 Veli
Güven	Çalışan anne babaların yapılanları görmesi açısından faydalı/ Tüm gün birlikteyiz hissi veriyor	2 Veli
Güzel	İçerikler oldukça güzel ve etkileyici/ eğlenceli	2 Veli
Haberleşme	Çabuk kararlar alıp haberleşebiliyoruz	1 Veli
Bilinç	Çocuğumuzun anlattıklarını önceden gördüğümüz için daha iyi ve bilinçli dinleyebiliyoruz	1 Veli
Öğrenme	Paylaşılan yazılardan bende bir şeyler öğrenebiliyorum (Faydalı linkler, vb.)	1 Veli
Ekonomik	Ekonomik	1 Veli
İletişim	Hızlı bilgi akışı ve anında İletişim	1 Veli
Tanıma	Çocuğumuzu daha yakından tanıyabiliyoruz	1 Veli
	Cevap vermeyen veli	7 Veli

Velilerden sınıfları için kullandıkları sosyal medya uygulamalarını değerlendirilmesi istenmiş, velilerden 26'sının memnuniyet "Çok memnunum/ Beğeniyorum/ Güzel/ Olumlu/ Başarılı/ İyi", 15'inin bilgilendirici "İleriye dönük bizi bilgilendiriyor/ bilgilendirici/ Yararlı/ Faydalı", 7'sinin haberdar "Yapılanlardan ve yapılacaklardan haberdar oluyoruz", 3'ünün takip "Takip için güzel", 2'sinin güven "Çalışan anne babaların yapılanları görmesi açısından faydalı/ Tüm gün birlikteyiz hissi veriyor" ve "İçerikler oldukça güzel ve etkileyici/ eğlenceli" olarak görüşlerini paylaşmışlardır.

Sosyal medyada paylaşılan içerikler hakkında velilerin değerlendirmesi istenmiş ve yarısı uygulamalardan çok memnun olduklarını, beğendiklerini ve

başarılı bulduklarını söylemişlerdir. Ayrıca uygulamayı faydalı bulduklarını, yapılanlar ve yapılacaklar hakkında bilgi sahibi olduklarını, takip açısından beğendiklerini, kendilerinin de bu sayede geliştirdiklerini belirtmişlerdir.

4.8.5 Kullanılan sosyal medya uygulamaları hakkındaki öneriler. Son olarak “Aile katılımında kullanılan sosyal medya uygulamalarının geliştirilmesine, içeriğine vb. ilişkin önerileriniz nelerdir?” sorusu ile anket sonlandırılmış ve sorunun cevapları tablo.18’e işlenmiştir.

Tablo 18

Sosyal Medya Uygulamalarının Geliştirilmesi Hakkındaki Görüşler

Kod	Veli Cevabı	Sayı
Teşekkür	Teşekkür Ederim	14 Veli
Bilgilendirme	Daha fazla fotoğraf ve etkinlik haberleri/ Sadece yapılanlar değil, yapılacaklar hakkında bilgi	13 Veli
Faydalı	Aynı düzeyde devam etmeli/ Destekliyorum/ Memnunum/ Yeterli/Yararlı	10 Veli
Paylaşım	Etkinliklerin videolarının paylaşılması	6 Veli
Uzman	Sosyal Medya ile ilgilenen birinin olması iyi olur	1 Veli
Gereksiz	Ayrılan öğrenci velilerinin yada eski mezunların grupta kalmasını gereksiz buluyorum	1 Veli
Öneri	Bir sonraki yıl için çevrede bulunan ilkokulların tanıtımları yapılabilir/ Dışarıdaki etkinlikler hakkında daha fazla bilgi	2 Veli
Sayı	Veli katılımının daha fazla olması	1 Veli
Bilinçlendirme	Velilerin daha etkin ve doğru bir şekilde kullanımı konusunda bilgilendirme yapılabilir, paylaşım ve yorumların etiği anlatılabilir	1 Veli
Bilgi akışı	Tüm sınıflar okul grubunun altında açılabilir. Böylelikle daha fazla bilgi akışı sağlanabilir. Hem ekonomik hem hızlı olur.	1 Veli
Bülten	Yapılan etkinliklerle ilgili bülten yapılabilir.	1 Veli
	Cevap vermeyen veli	4 Veli

Kullanılan sosyal medya uygulamalarının geliştirilmesi için velilerden düşünceleri alınmış, 14'ünün teşekkür "Teşekkür Ederim", 13'ünün bilgilendirme "Daha fazla fotoğraf ve etkinlik haberleri ", 10'unun faydalı "Aynı düzeyde devam etmeli/ Destekliyorum/ Memnunum/ Yeterli/Yararlı", 6'sının paylaşım "Etkinliklerin videolarının paylaşılması", cevapları ile geliştirilmesi için görüşleri alınmıştır.

Tablonun tümü incelendiğinde velilerin uygulamalardan memnun olduklarını ve teşekkür ettiklerini, daha fazla fotoğraf ve etkinlik videoların ve haberlerin paylaşılmasını, sadece yapılanlar hakkında bilgi değil de yapılacaklar hakkında da bilgi verilmesini istediklerini bildirmişlerdir.

Bu sebep ile gelecek yıl yapılacak çalışmalarda önerilere dikkat edilmedi, daha fazla fotoğraf ve etkinlik haberleri yapılmalıdır. Ayrıca video paylaşımına da ağırlık verilmelidir.

Okuldaki sınıfların ayrı ayrı kullanılan sosyal medya uygulamalarının bir çatı altında birleştirilmesinin hem ekonomik hem de bilgi açısından faydalı olabileceği yorumu dikkat çekicidir.

5. Bölüm: Tartışma ve Sonuçlar

Bu bölümünde, araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda oluşturulan tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

5.1 Tartışma

Hızla gelişen bilim ve teknoloji, toplumların sosyal yapısındaki değişimi ve gelişimi kaçınılmaz hale getirmekte ve eğitim-öğretim kurumlarının da bu değişime ayak uydurma zorunluluğunu ortaya çıkarmaktadır (Davis& Shade, 1994).

Bu değişim ile öğrenci ve velilere, gelişen teknoloji ve yaygınlaşan sosyal medya kullanımı ile hızlı, ekonomik ve kolay şekilde ulaşılmalıdır. Buradan yola çıkarak yapılan araştırmada aile katılımında internet temelli uygulamaları kullanmak bu yüzyılın eğitim sistemine ayak uydurmada önemli bir adım olmuştur.

Araştırmaya katılan velilerin en fazla kullandığı sosyal medya uygulaması, Facebook, bilgisayarda geçirdikleri süre 110 dakika ve kullandıkları iletişim aleti cep telefonudur. Kamuda çalışan veliler iletişim aleti olarak masaüstü bilgisayarı kullanmaktadırlar. Tüm dünyada Sosyal medya uygulamalarının kullanım oranlarına bakıldığında en fazla kullanılan sosyal medya uygulamasının Facebook olduğu sonucu ile velilerin Facebook cevabı örtüşmektedir.

Çıkan sonuçlara göre yine sosyal medya uygulamalarını belli bir gelirin üstünde kazanan veliler daha çok kullanmaktadırlar. Bu araştırmada rahat sosyo ekonomik düzeyde olan veli kitlesinin daha fazla interneti ve sosyal medyayı kullandığını görülmektedir.

Bir gün içinde yukarıda ifade ettiğiniz iletişim/medya aracında geçirdiğiniz (dakika/saat) süre toplamda ne kadar? Sorusuna velilerin verdikleri cevap doğrultusunda alınan ortalama sonucu 110 dk. olmuştur. www.wearesocial.sg/2014 sonuçlarına göre Türkiye’de de 1.9 saat mobil cihazlar aracılığıyla internette harcanmaktadır.

Günde ortalama 2 saat 32 dakika da sosyal medyada geçirilmektedir. Velilerin cevapları ile Türkiyede alınan genel ortalama sürelerin yakınlığı dikkat çekmektedir.

Yenilenen okul öncesi programında aile katılımına geniş yer verilmiş, aile katılım çalışmalarından internet temelli uygulamalara yer verilmiştir.

İnternet Temelli Uygulamalar (e-posta, sosyal medya, web sayfası vb.) Bu yöntem, sürekli internet kullanıcısı aileler için duyuru ve haberleşme amacı ile kullanılabilir. Ailelere günlük olaylar, çocukların fotoğrafları, okulda yapılan çalışmalar hakkında bilgiler ya da haber mektupları e-posta aracılığı ile gönderilebilir. Ayrıca eğitimci ailelerle iletişim kurabilmek için e-posta grubu oluşturabilir. Bu grup aracılığı ile ailelerle paylaşılacak bilgiler, yapılacak duyuru ve hatırlatmalar, yeni olaylar, tüm grup ile aynı anda paylaşılabilir. Ailelerin de birbirleri ile paylaşımında bulunmaları sağlanabilir. Haberleşme ve bilgi paylaşımında internet ortamındaki sosyal medya uygulamaları da kullanılabilir. (“OBADER,” 2012, s.76)

Aile katılımında gerçekleştirilen sosyal medya uygulamaları ilgili ailelerin düşünceleri nelerdir? Sorusuna; aileler ile sosyal medya kullanımı gerçekleştirilmiş, aile katılımı konusunda önyargılı, yoğun çalışan velilere sosyal medya üzerinden ulaşılarak aile katılım çalışmalarını internet temelli uygulamalardan desteklenmeleri sağlanmıştır. Bunun sonucunda veliler kullandıkları sosyal medya uygulamalarını olumlu, faydalı, geliştirici, yararlı, ekonomik bulmuşlar ve internet temelli uygulamalardan yararlanmışlardır.

Okul öncesi eğitimde aile katılım çalışmaları kapsamında sosyal medya kullanımında en etkin içerik sınıfta öğrencilerin katıldıkları etkinliklerde çekilen fotoğraflar maddesidir. İkinci sırada Sınıfta gerçekleştirilen etkinlikler hakkında bilgilendirme üçüncü sırada Okul- sınıf duyuruları ve haberlerdir. Veliler kendileri ve çocukları için öneri getiren içeriklerden çok o gün çocuğunun okulda ne yaptığı ile ilgili içerikleri tercih etmişlerdir.

Veliler çocuklarının okulda ne yaptıklarını çok merak etmektedirler. ilk sırada çıkan cevapta bunu doğrulamaktadır. Bugün ne öğrenmiş, neler yapmış hatta ne yemiş,

nasıl yemiş veliler en ince detayına kadar fotoğraflardan incelemektedirler. Bu incelemeler sonucunda velilerden farklı yorumlar alınmış hepsine zamanında ve uygun şekilde cevap verilmiştir.

Aile katılım çalışmalarında kullanılan sosyal medya uygulamalarını inceledikten sonra çocukları ile yaptıkları en sık etkinlikler; paylaşılan fotoğraflara baktıktan sonra fotoğraf ve içeriği hakkındaki sohbet seçeneği çıkmıştır. Video paylaşımlarının izlenmesi ikinci sıradadır. Buradan hareket ile diğer seçeneklerdeki aktif ve hareketli etkinliklerden ziyade evde, bilgisayar başında, sakin etkinlikleri yapmayı tercih etmişlerdir.

Bu etkinlerin dışında öğretmenler tarafından farklı öğrenme ortamları ve farklı etkinliklerde velilerle dönem içinde sürekli paylaşılmıştır. Velilerin çocukları ile kaliteli zaman geçirci faaliyetler paylaşımlarda ön planda olmuştur. Fakat velilerin yoğun çalışma temposundan ya da yaşanan şehrin zor koşullarından dolayı veliler çocukları ile evde veya bilgisayar başında yapılan etkinlikleri tercih etmişlerdir.

Aile Katılımında kullanılan sosyal medya uygulamalarının kişinin kendisine, çocuğuna ve ailenin diğer üyelerine etkilerine bakıldığında sosyal medyayı sınıf için kullandıklarında uygulamaların kendilerini mutlu ettiğini, hoşuna gittiğini ve takip açısından kolaylıkla çocuklarına ulaşabildikleri görülmektedir. Bir kaç veli çocuklarının uygulamaları kullanmadığını ve faydasını görmediklerini belirtmişlerdir.

Yukarıdaki belirtilen sonuçları da göz önüne alırsak velilerin yoğun iş temposu arasında okula gelip vakit ayıramamaları sonucunda çocukları hakkında bilgi almak, neler yaptıklarını görmek veliler açısından pozitif sonuçlar vermiştir.

Ailelerin çocuklarının devam ettiği okul öncesi eğitim kurumundan aile katılımında sosyal medya uygulamaları için beklenti ve önerileri kısmında veliler genel olarak uygulamalardan memnun olduklarını belirtmişler, ancak bazı veliler içerikleri az bulduğunu, paylaşılan içeriklerde daha fazla fotoğraf ve etkinlik haberlerinin, etkinlik videolarının, yapılan etkinliklerin değil yapılacak etkinliklerin de bilgilerinin olması isteklerini belirtmişlerdir.

Okul öncesi eğitim çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında önemli roller oynayan, bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitimle kişiliğin şekillendiği gelişim ve eğitim sürecidir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000).

Buradan hareket ile okul öncesi eğitime gerekli önemin verilmesi, çocukların aldığı okul öncesi eğitimin yanında aile katılımı ile eğitimin pekiştirilmesi gerekmektedir. Bunun içinde aile katılımı için farklı yollar denenmeli, aileyi eğitimin içine çekebilecek etkinlik, öneri ve uygulamalara yer verilmelidir.

5.2 Sonuçlar

Çocuk ilk eğitimini ailesinin yanında alır. Sonrasında bir okul öncesi kuruma başlar. Bu kurumlar çocuğun eğitiminde ve öğretiminde büyük bir yere sahiptir. Araştırmalar sonucunda, aile çocuğun okul hayatına ne kadar dahil olup, ne kadar düzenli katılırsa çocuğun okuldaki başarısını o yönde olumlu etkileyecektir, sonucu ölçülmüş ve kanıtlanmıştır. Bunun içinde okul aile işbirliğinin yapılması ve okul hayatı boyunca devam etmesi gerekmektedir. Fakat ailenin aile katılımları konusunda katılımlarını engelleyen çeşitli unsurlar bulunmaktadır.

Zaman, ekonomi, aile katılımı hakkında bilgi eksikliği gibi nedenlerden dolayı aileler çalışmalara katılmamakta ve aile katılım çalışmaları eksik kalmaktadır. Bu sebep ile velilere en çabuk, en ekonomik ve en fazla ulaşmada kullanılan aile katılım yöntemlerinden biri de internet temelli uygulamalardır. Sosyal medya kullanılarak ailelere ulaşılmış, aileler eğitimin içine dahil edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın sonucunda yapılan araştırmada velilerle yapılan görüşmelerden elde edilen sonuçlar şöyle özetlenebilir.

- Ailelere öncelikli olarak aile katılımının önemi açıklanmış, yapılan araştırmalar ile aile katılımının çocuğun başarısındaki yeri belirtilmiştir. Ailelerin bu konuda bilinçlenmesi çok önemlidir.

- Annelerin ve babaların sosyal medyayı kullanım oranları arasında çok açık fark vardır. Buradan hareket ile annelerin çocukları konusunda uygulamaları daha fazla takip ettikleri ve uygulamalara katılım gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Uygulamanın sonunda öğretmenlerin deneyimleri sonucu alınan görüşlerde de annelerin sosyal medyayı daha fazla kullandığı, paylaşılanlara daha fazla geri dönüt verdiği cevapları alınmıştır.
- Velilere ulaşmada sosyal medya kullanımı konusunda veliler bilinçlendirilmiş ve eğitimde sosyal medya uygulamalarını daha fazla kullanmaları konusunda yönlendirilmiştir. Aileleri eğitime dahil etme sürecinde babalar annelere oranla uygulamaları daha az kullanmaktadırlar.

Babalar sosyal medya uygulamalarında facebook'tan sonra kullandıkları LinkedIn'i kullanmayı tercih etmişlerdir. Bu da babaların sosyal medyayı iş için de kullandığı anlamına gelmektedir. Babaların uygulamaları daha fazla kullanmaları sağlanmalı, babaların çocukları ile birebir vakit geçirmesini sağlayıcı etkinliklere yer verilmelidir.

- Velilerden alınan cevaplara göre kullandıkları sosyal medya uygulamalarından en aktif kullandıkları uygulama Facebook olmuştur. Yine sınıfları için de en çok kullandıkları uygulama Facebook'tur. Öğretmenlerin görüşleri alındığında velilerin beğeni ve paylaşımlarından da en çok kullandıkları uygulamanın facebook olduğu belirtilmiştir. Çıkan sonuçlara bakarsak, velileri eğitime katma da en çok facebook uygulaması tercih edilmelidir.
- Sosyal medyayı hangi iletişim/medya aracından kullanıyorsunuz sorusuna; velilerin verdikleri cevapların ortalamaları alınmış, en yüksek oran cep telefonu sonucuna ulaşılmıştır. Böylelikle çıkan sonuca bakıldığında velilerin sosyal medyayı her an cep telefonlarından kullanabilecekleri sonucu görülmektedir. Bu da çocukları açısından en hızlı bilgi akışına sahip olmaları demektir.

- İletişim/medya aracını günde kaç kez kullanıyorsunuz sorusuna ankete katılan veliler gün içinde 6,6154 ortalama ile en çok cep telefonunu kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu da velilerin gün içinde bir çok kez sosyal medya uygulamalarını ziyaret edebilecekleri ve çocukları hakkında sık sık bilgi alabilecekleri anlamına gelmektedir. Bu sonuçlara bakıldığında gelecekte cep telefonlarına uyumlu paylaşımların yapılması daha etkili olacaktır.
- Kamu da çalışan veliler sosyal medya uygulamalarına masaüstü bilgisayarını kullanarak kullanmayı tercih etmiştir. Diğer tüm alanlarda kullandıkları iletişim aracı yine cep telefonu olmuştur.
- Ankete katılan velilerin iletişim/ medya araçlarında geçirdikleri süre ortalama 110 dakikadır. Bu sonuca göre velilerin sosyal medyadan çocukları için bilgi alabilecek geniş vakitlerinin olduğu görülmektedir. Bu vaktin uygulamaları kullanarak çocukları açısından kaliteli ve verimli geçirmeleri konusunda veliler bilinçlendirilmiştir.
- Sınıf için kullanılan uygulamaları günde kaç kez ziyaret ediyorsunuz sorusunun ortalamasının 3,15 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç velilere ulaşabilmek adına olumlu bir sayıdır. Böylelikle velilere ulaşarak çocuklar için bilgilendirme, paylaşım ve katılım sağlanmıştır. Paylaşımlar gün içinde farklı zamanlarda ve farklı türlerde yapılmıştır. Böylelikle velilerin dikkatleri uygulamalara çekmeye çalışılmış, uygulamaları daha sık ziyaret etmeleri sağlanmıştır.
- Kullanılan içeriklerden en beğendiğiniz içeriği 10'den 1'e doğru sıralayınız sorusu için en beğenilen içeriğin ortalaması dikkate alınarak en beğenilen içerik "Sınıfta öğrencilerin katıldıkları etkinliklerde çekilen fotoğraflar" olmuştur. İkinci "Sınıfta gerçekleştirilen etkinlikler hakkında bilgilendirme", üçüncü "Okul- sınıf duyuruları ve haberler", cevapları alınmıştır.

Bu sorudan alınan cevaplara göre velilerin çocuklarının okulda ne yaptıklarını çok merak ettikleri ve bakılan fotoğraflarla bu meraklarını giderdikleri anlaşılmaktadır.

Öğretmen özellikleri okul öncesi eğitiminin niteliğini ve çocuğun gelişimini etkileyen en temel belirleyicilerden biridir. Çocuklar sadece değer gördükleri, sevildiklerinden emin oldukları ve kendilerini *güvende* hissettikleri destekleyici ortamlarda keşfederler ve sunulan öğrenme fırsatlarını değerlendirirler. Bu destekleyici ortamın en önemli bileşeni ise öğretmen ile çocuk arasında kurulan tutarlı ve *güvenli* ilişkidir (“Okul Öncesi Eğitim Programı,” 2013, s. 13)

Veliler için okul öncesi eğitimde en önemli kriterlerden biri de güvendir. Fotoğraf paylaşımında veli çocuğunun okulda nasıl, ne şartlarda eğitim aldığını anlar ve inceler, okula, sınıfına güveni artar. Böylelikle velilerin bakılan fotoğraflarla güvenini sağlamış, çocuklarının okulda neler yaptığı konusunda bilgi alınmıştır. Ayrıca fotoğraf paylaşımı daha genişletilmiş günün farklı zamanlarında velilerin dikkati uygulamalara fotoğraflarla çekilmiştir.

En çok çocukları hakkında bilgilendirme yapılmasından hoşlandıkları, verilen uygulamaların ya da önerilerin ikinci planda kaldığı sonucu görülmektedir.

- Sosyal medya aracılığı ile paylaşılan içeriğin ardından yaptığınız etkinlikler nelerdir sorusuna alınan cevaplara göre; Veliler çocukları ile ilgili evde etkinlikler yapmaktan hoşlandıklarını, sakin ve durgun etkinlikleri tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Sohbet velilerin çocukları ile her an her yerde yapabilecekleri bir etkinliktir. En çok yapılan etkinliğinde çocuğum ile sohbet çıkma sonucundan sonra velilere iletişim yöntemleri semineri verilip sohbetlerinin daha da nitelikli yapmaları sağlanmıştır.

Çocuklar bazen okulda ne yaptıklarını ailelerine anlatmak istemezler, bundan sıkılırlar. Bu uygulamalarla aileler çocukları ile birlikte fotoğrafları

incelemiş, çocuklar fotoğraflara bakarak sınıfta neler yaptıklarını ailelerine anlatmış ve evde bir sohbet ortamı oluşmuştur.

- Sınıfınıza özel sosyal medya uygulamalarının üzerinizdeki etkisi için velilerden yapılan görüşmelerden çıkan sonuç şöyledir.

Önemli olan veli tarafından sınıfta neler yaşandığının bilinmesi değildir. Çocuğun farkındalık düzeyinin artırılması için okulda öğrenilenlerin evde pekiştirilmesi çok önemlidir. Sosyal medya uygulamalarının kullanıcı üzerindeki etkisini arttırmak için içerikler paylaşılırken, velilerin aile katılımına daha fazla yönlendirici ve paylaşılanların evde pekiştirilmesini sağlayıcı yönergeler verilmiştir.

Yukarıda ki sonuç maddelerinde açıkladığımız gibi veliler çocuklarının okulda ne yaptıklarını merak etmekte ve uygulamalar ile bunları görmek onları mutlu etmiştir. Bu sorudan alınan cevaplara göre de bu etki ön plandadır.

- Sınıfınıza özel sosyal medya uygulamalarının çocuğunuz üzerindeki etkisi sorusuna veliler çocuklarının üzerindeki etkilerini belirtmişlerdir.

Veliler ve çocuklar bu uygulamada paylaşılanları incelemekten çok mutlu olmakta ve beraber vakit geçirip, paylaşılanları incelemektedirler. Fakat bu uygulama sadece çocukların ve velilerin hoşuna gitmesi ya da mutlu olması amacı ile yapılmış bir uygulama olmadığı vurgulanmış, uygulamanın amaç ve hedefleri sürekli hatırlatılmış, farklı etkinlikler ile aile katılımı canlı tutulmaya çalışılmıştır.

- Sınıfınıza özel sosyal medya uygulamalarının geliştirilmesine ilişkin önerileriniz sorusuna verdikleri cevapları ile geliştirilmesi için görüş bildirdiği görülmüştür.

Cevaplar genel olarak incelendiğinde veliler sosyal medya uygulamalarını kullanmaktan memnundurlar. Uygulamalar kendileri, çocukları ve ailenin

diğer üyeleri tarafından faydalı bulunmaktadır. Evde çocukları ile vakit geçirmelerinde olumlu etkilerinin bulunduğunu belirtmişler, etkinliklerinin çeşitlendiğini belirtmişlerdir.

Böylelikle aile katılım çalışmalarının bir kısmı sosyal medya uygulamaları üzerinden yapılmakta, eğitimin evde sürme amacı gerçekleştirilmektedir. Ayrıca velilerin çeşitli nedenlerle okula gelememesinden dolayı alamadıkları rehberlik ve danışmanlık hizmetinin bir kısmını yine bu uygulamalardan almaktadırlar.

Okula gelemeyen öğrenciler için bilgilerin ve sınıfta işlenenlerin paylaşılması eğitimin evde de devam etmesi açısından yararlı bulunmuştur.

5.3 Öneriler

5.3.1 Uygulamayı kullanacak öğretmenler için öneriler. Okul öncesi eğitimde, aile katılımında sosyal medyayı kullanabilecek öğretmenler için öneriler verilmiştir.

- Aile katılım çalışmaları okulda verilen eğitimin pekiştirilmesi açısından çok faydalıdır ve önem verilmelidir.
- Aile katılım çalışmalarından biri olarak kullanılan sosyal medya uygulamaları ailelere tek tek tanıtılmalı ve içerikleri hakkında ara dönemlerde velilere bilgiler verilerek, uygulanması konusunda yönlendirme yapılmalıdır.
- Aile katılım çalışmalarına katılımın artması için velilere aile katılımının önemi anlatılmalı ve aile katılım etkinlikleri çeşitlendirilmelidir.
- Aile katılımında kullanılan sosyal medya uygulamalarının (İnternet temelli uygulamaların) bilinirliği arttırılmalı, tanıtıcı etkinliklerle velilere uygulamalı olarak gösterilmelidir.

- Alınan sonuçlara göre sınıf için uygulanacak sosyal medya uygulamalarında öğretmenler Facebook'u aktif kullanmalıdır.
- Instagram ve Twitter'ın kullanımı ile ilgili olarak veliler bilgilendirilip, kullanım oranları arttırılmalıdır.
- Kolay ve kısa süreli video çekme programı olan Vine ve çok kaliteli, çeşitli fotoğraf paylaşılabilen Pinterest'in kullanımı velilerin kullandıkları facebook hesabı ile birleştirilerek paylaşımların Facebook üzerinden yapılması sağlanmalıdır.
- Babaların kullanım oranlarının artması içinde tanıtıcı ve uygulamaların kullanımını arttırıcı içeriklerin oluşturulması, öneminin anlatılması sağlanmalıdır.
- En yüksek oranla çıkan iletişim/medya aracının cep telefonu olması nedeni ile sınıflara özel uygulama(application) tasarlanarak kullanılabilir.
- Gelen önerilere göre okulun tüm sınıflarının bir çatı altında toplanması, böylelikle bilgi akışının daha fazla veliye ulaşması sağlanmalıdır.
- Velilerin beğendikleri içeriklerde oranları düşük çıkan maddelerde paylaşımlar arttırılmalı ve çeşitlendirilmelidir.
- Paylaşılan içeriklerin ardından okul dışında uygulanacak etkinliklerde oranları düşük çıkan etkinlikler konusunda paylaşımlar arttırılmalı, örnek etkinlik fotoğrafları konarak tanıtıcı faaliyetler eklenmelidir. Örneğin Velilere ev dışında bir müzeye gidilmesi paylaşımı yapıyorsa, müze ile ilgili fotoğraflar eklenerek, çocukları için faydalı olabilecek tarafları ayrıca belirtilmelidir.
- Kullanılan sosyal medya uygulamalarının veli, çocuk ve ailenin diğer üyeleri üzerindeki etkilerinin arttırılması için paylaşımlar arttırılmalı, sadece fotoğraf

değil etkinlik önerileri verilerek uygulanması yönünde yönlendirilmeler arttırılmalı ve uygulanmaları sağlanmalıdır.

- Video paylaşımları arttırılmalı, gizlilik politikası içerisinde izlenmesi sağlanmalıdır.Sosyal medya uygulamalarında paylaşılan fotoğraflar için velilerden yazılı izin alınmalı, bu durumda esnek davranılmamalıdır.
- Veliler ile gizlilik politikaları üzerine bilinçlendirme çalışmaları yapılmalı, gizlilik politikası içerisinde uygulamaların kullanılması sağlanmalıdır. Sosyal medya uygulamalarını yöneten kişi tarafından takibi yapılmalıdır.

5.3.2 Gelecekteki araştırmalar için öneriler.

- Gelecek araştırmalarda anket geliştirilerek daha fazla kişiye, daha farklı ortamlarda ulaşılabilir ve araştırmanın daha geniş alanlarda yapılması sağlanabilir.
- Türkiye’de okul öncesi eğitimde, eğitimde teknoloji kullanımını araştıran kaynaklarının yetersiz olduğu gözlenmiştir. Okul öncesi eğitimde kullanılan eğitim teknolojilerinin öğretmen ve veli görüşlerine dayalı olarak incelenmesini konu alan araştırmalar yapılabilir.
- Bu araştırma İstanbul ili Beşiktaş ilçesinde bulunan devlete bağlı müstakil bir anaokulunun 3 sınıfında yapılmıştır. Buna benzer araştırmalar farklı illerde farklı ilçelerde bulunan devlet anasınıflarında veya özel okullardaki anasınıflarında yapılarak aralarındaki benzerlik ve farklılıklar araştırılabilir.
- Aile katılım çalışmalarında kullanılan internet temelli uygulamaların veli ve öğretmen görüşlerine dayalı olarak incelenmesini konu alan araştırmalar yapılabilir.
- Okul öncesi eğitimde aile katılım çalışmalarına babaların katılımını arttırmak için neler yapılabilir konusunu ele alan araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Abbak, B. S. (2008). *Okulöncesi eğitim programlarındaki aile katılımı etkinliklerinin anasınıfı öğretmenleri ve veli görüşleri açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Okulöncesi Eğitimi Anabilim Dalı, Adana.

Akınhay O. ve Kömürcü D. (2003). *Sosyoloji Sözlüğü* (Marshall, G.). İstanbul: Bilim ve Sanat Yayınları. (Dictionary of Sociology 1998)

Akkaya, M. (2007). *Öğretmen ve velilerin okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan aile katılımı çalışmalarına ilişkin görüşleri* (Yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Akkök, F., İncioğlu, M. ve Elbir, N. (2002). *Etkili anne-baba olmak için bilmek istedikleriniz*. Ankara: Özel Arı Okulları.

Akkök, F., Ögetürk, B., Kökdemir, H., Annak, Ş., ve Çakın, A. (2002). *Ailelere ipuçları: Çocuklarımızın gelişimine ilişkin aydınlatıcı bilgiler*. Ankara: TED Ankara Koleji Vakfı.

Akkök, F., Ögetürk, B., Kökdemir, H., Annak, Ş. ve Çakın, A. G. (2000). İlköğretimde aile katılım programının değerlendirilmesi. *Eğitim '99-2000, TED Ankara Koleji Dergisi*, 1(3), 5-9.

Akkök, F., Ögetürk, B. ve Kökdemir, H. (1998). İlköğretimde aile katılımı. *Eğitim '97-1998, TED Ankara Koleji Dergisi*, 1(1), 14-17.

Alıklıç, Ö., Gülay, G. ve Binbir, S. (2013). Kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı çerçevesinde facebook uygulamalarının incelenmesi: Yaşar Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 1(37), 41-49.

Aksoy, A. B. ve Turla, A. (1999). *“Okul-Aile İşbirliği”*, Gazi Üniversitesi Anaokulu-Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı. İstanbul: YA-PA Yayıncılık.

Akyıldız, M. ve Argan, M., (2011). *Using Online Social Networking: Students' Purposes of Facebook Usage at the University of Turkey*. <http://www.aabri.com/LV11Manuscripts/LV11094.pdf> adresinden 14 Nisan 2014 tarihinde edinilmiştir.

Akyüz, Y. (1999). *Türk eğitim tarihi (başlangıçtan 1999'a)* (7. Baskı). İstanbul: Alfa Yayınları.

Aral, N., Kandır, A. ve Can, Y. M. (2000). *Okul öncesi eğitim ve anasınıfı programları*. İstanbul: YA-PA Yayınları.

Aydoğan, İsmail. (2007). Okul faaliyetlerine aile katılımını engelleyen faktörler. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 260.

Baltaretu, C. M. & Balaban, D. C., (2010). Motivation in Using Social Network Sites by Romanian Students: A Qualitative Approach, *Journal of Media Research*, 6/2010: 67-74.

Başal, H. A. (1998). *Okulöncesi eğitime giriş*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Basımevi.

Başaran, S. T. ve Koç, F. (2001). *Ailenin çocuğun okuldaki eğitimine katılım sorunları ve katılımın sağlanması için alternatif bir model*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Başaran, N. (2006). *Erken öğrenme becerileri değerlendirme aracının Tokat örneğinde 48-66 aylık Türk çocuklarına uyarlanması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Berger, E. H. (2004). *Parents as partners in education: Families and schools working together* (6th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.

Brian, P., Blake, Agarwal, N., Wigand, R.P. & Wood, J.D. (2010). *Twitter quo vadis: Is twitter bitter or are tweets sweet? Information Technology: New Generations*, Third International Conference, 1257–1260.

Bulun, M., Gülnar, B. ve Güran, M. S. (2004). Eğitimde mobil teknolojiler. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(2), 165-169.

Büyükşener, E. (2009, Aralık). *Türkiye’de sosyal ağların yeri ve sosyal medyaya bakış*. 14. Türkiye’de İnternet Konferansında Sunulan Bildirileri. Bilgi Üniversitesi, İstanbul.

Can, G. (Ed.). (2002). “Bir kurum ve bir sistem olarak aile,” *Anne baba eğitimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim fakültesi Yayınları.

Coleman, M., Churchill, S. (1997), Challenges to family involvement, *Childhood Education*, 73, 144-148.

Cömert, D. ve Güleç, H. (2004). Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımının önemi: Öğretmen, aile, çocuk ve kurum. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 132-145.

Çakmak, Ö. Ç. (2010). Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(20), 1-17.

Çaltık, İ. ve Kandır, A. (2006). *Okul öncesi eğitim kurumlarında görevli öğretmenlerin 2002 okul öncesi programında aile katılımının sağlanmasına ilişkin görüşlerinin İncelenmesi*. 1. Uluslararası Ev Ekonomisi Kongresi. Ankara Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksekokulu, Ankara.

Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: Okul aile dayanışması. *İlköğretim Online E-Dergi*, 2(2).28-34

Çıldan, C., Ertemiz, M., Tumuçin, H.K., Küçük, E. ve Albayrak, D. (2012, Şubat). *Sosyal medyanın politik katılım ve hareketlerdeki rolü*. 14. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Uşak Üniversitesi, Uşak.

Davies, D. (1997). Working with families, crossing boundaries: How to create successful partnership with families and communities. *Early childhood education journal*, 25(1), 73-77.

Eğitim Reformu Girişimi (2014). *Fatih Projesi eğitimde dönüşüm için bir fırsat olabilir mi? Politika analizi ve önerileri*, http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/ERG_Fatih%20Projesi.pdf adresinden 17 Mayıs 2014 tarihinde edinilmiştir.

Eğitim Reformu Girişimi ve AÇEV (2013). *Erken çocukluk eğitimi ve “4+4+4” düzenlemesi*, http://www.acev.org/docs/ne-yap%C4%B1yoruz/ece_acev_erg_rapor.pdf?sfvrsn=2 adresinden 11 mart 2014 tarihinde edinilmiştir.

Erdoğan, Ç. ve Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 16(3), 399-431.

Eryorulmaz, A. (1993). *Kurumsal okul öncesi eğitimde ailenin rolü 9.YA-PA okulöncesi eğitim ve yaygınlaştırılması semineri*. İstanbul: YA-PA Yayınları.

Epstein, J. L. (1995). School, family and community partnerships: Caring for the children we share. *Phi Delta Kappan*, 76 (9).

Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem Akademi.

Foursquare. (2014). *Foursquare about*, <https://tr.foursquare.com/about> adresinden 26.03.2014 tarihinde edinilmiştir.

Göker, G., & Doğan, A. (2011). Ağ toplumunda örgütlenme: Facebook'ta çevrimiçi tekel eylemi. *Balikesir University Journal of Social Sciences Institute*, 14(25).

Gencer, B.G., Gurbulak, N. ve Adiguzel, T. (Ed.). (2014). *A new approach in learning and teaching: The Flipped Classroom*. Proceedings of International Teacher Education Conference.

Gürkan, T. (Ed.). (2004). *Okulöncesi eğitimin tanımı, kapsamı ve önemi, Okulöncesi eğitimin ilke ve yöntemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Hargreaves, A. (2002). Sustainability of educational change: The Role of Social geographies, *Journal of educational change*, 3(3-4), 189-214.

Işık, H. (2007). *Okulöncesi eğitim kurumlarında gerçekleştirilen okul-aile işbirliği çalışmalarının anne-baba görüşlerine dayalı olarak incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Anadolu üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eskişehir.

Kandır, A. (Ed.). (2005). *Erken çocukluk eğitiminde kaliteyi belirleyen ölçütler: Gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Kandır, A. (2001). Çocuk gelişiminde okul öncesi eğitim kurumlarının yeri ve önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 151. http://dhgm.meb.gov.tr/yayimler/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/151/kandir.htm adresinden 9 mayıs 2014 tarihinde edinilmiştir.

Kaplan, S. (2002), *İlköğretim birinci kademe okul-aile işbirliği, mevcut durum ve bir model önerisi* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kara, T. (2012). Sosyal medya ağlarının sosyal ticaret ağına dönüşümü: Facebook örneği. *Gaziantep University-Journal of Social Sciences*, 11(4), 1419-1439.

Karasar, N. (2003). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

Kartal, M. (2013). Türkiye’de sosyal medya raporu. *İletişim ve Diplomasi Akademik Hakemli Dergi*, 1, 159.

Kaysılı, B. (2008). Akademik başarının artırılmasında aile katılımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9(1), 69-83.

Kesim, E. ve Agaoglu, E. (2007). A paradigm shift in distance education: Web 2.0 and social software. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 8(3), 66-75.

Kocabaş, E. Ö. (2006). Eğitim sürecinde aile katılımı: Dünyada ve Türkiye’deki çalışmalar. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(26), 143-153.

Kol, S. (2012). Okul öncesi eğitimde teknolojik araç-gereç kullanımına yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(2), 543-554.

Komis, V., Ergazakia, M, & Zogzaa, V. (2007). Comparing computer-supported dynamic modeling and ‘paper & pencil’ concept mapping technique in students’ collaborative activity. *Computers & Education*, 49(4), 991-1017.

Kuşin, İ. (1991). *Okul öncesi eğitim aile ve okul işbirliği. Ya-Pa 7. Okul öncesi eğitimi ve yaygınlaştırılması semineri*. İstanbul: YA-PA Yayıncılık.

McCannon, M., & Crews, T. B. (2000). Assessing the technology needs of elementary school teachers. *Journal of Technology and Teacher Education*, 8(2), 111-121.

McLoughlin, C. & Lee, M. J. W (2007). “Social software and participatory learning: pedagogical choices with technology affordances in the web 2.0 era”, paper presented at the Ascilite, Singapore.

MEB. (1989). Okul öncesi eğitim programı. *Tebliğler Dergisi*, 52, 2293.

MEB. (1952). Anaokulları program yönetmeliği ile anaokullarına öğretmen yetiştirme kursu geçici programı. V.Milli Eğitim Şurası Dökümanları No:2, Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

MEB. (1994). *Okul öncesi eğitim programı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

MEB. (2002). *36-72 aylık çocuklar için okul öncesi eğitim programı*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

MEB. (2006). *Okul öncesi eğitim programı (36-72 Aylık çocuklar için)*. Ankara: Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü.

MEB. (2013). *Milli eğitim istatistikleri, örgün eğitim 2012-2013*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı

Merrell, K. W. (1999). *Behavioral, social and emotional assessment of children and adolescents*. Marwah, N.J.: Erlbaum Associates

Nielsen (2010). *Led by Facebook, Twitter, global time spent on social media sites up 82% year over year*. <http://www.nielsen.com/us/en/insights/news/2010/led-by-facebook-twitter-global-time-spent-on-social-media-sites-up-82-year-over-year.html> adresinden 3 Nisan 2014 tarihinde edinilmiştir.

Odabaşı, H. F., Mısırlı, Ö., Günüş, S., Timar, Z. Ş., Ersoy, M., Som, S., Dönmez, F.İ., Akçay, T. ve Erol, O. (2012). Eğitim için yeni bir ortam: Twitter. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 2(1), 89-103.

OECD. (2012). *Starting Strong III: A quality toolbox for early childhood education and care*. <http://www.oecd.org/edu/school/startingstrongiii-aqualitytoolboxforearlychildhoodeducationandcare.htm> adresinden 5 Nisan 2014 tarihinde edinilmiştir.

Oğuzkan, Ş ve G. Oral. (1997). *Okul öncesi eğitimi*. İstanbul: M.E.B. Yayınları.

Oktay, A. Gürkan, T. Zembat, R. ve Polat, Ö. (2003). *Ne yapıyorum? Neden yapıyorum? Nasıl yapmalıyım?* İstanbul: Ya Pa Yayınları.

Oktay, A. ve Polat Ö. (2003). “*Aile katılımı*”, *Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları

Oktay, A. (2004). *Yaşamın sihirli yılları: Okul öncesi dönem*. İstanbul: Epsilon Yayınları.

Ömeroğlu, E., Kandır, A., ve Ersoy, Ö. (2003). *Yıllık plan örnekleri ve aile katılımı çalışmaları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Ömeroğlu, E. ve Yaşar, M. C. (2005). Okul öncesi eğitim kurumlarında ailenin eğitime katılımı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 6(62).

Özen, Ş. (2008). *Okul öncesi eğitim ve aile: Anne ve babaların okul öncesi eğitimden beklentileri (Kars ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.

Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M. ve Baysal, N. (2012). Sosyal ağ sitelerinin Eğitsel ortamlardaki İşlevselliği. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7(2), 496-506.

Poyraz, H. ve Dere, H. (2001). *Okul öncesi eğitimin ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık

Sucuka, N. ve Kimmet, E. (2003). “*Aile destek programlarının okul-aile işbirliğindeki önemi*”, *Erken çocuklukta, gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Sucuoğlu, B. ve Kargın, T. (2006). *İlköğretimde kaynaştırma uygulamaları yaklaşımlar, yöntemler, teknikler*. İstanbul: Morpa Yayınları.

Şahin, F.T ve Turla, A. (2003). *Okul öncesi eğitim kurumlarında yapılan aile katılım çalışmalarının incelenmesi*. Haktanır, G. ve Güler, T. (ed.). OMEP Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı ve Bildiri Kitabı. Kuşadası, Türkiye.

Şahin, E. (2005). *Okul öncesi eğitimi öğretmen adayları ve öğretmenleri için uygulama kılavuzu*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Şahin, F. T. ve Ünver, N. (2005). Okul öncesi eğitim programlarına aile katılımı. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 24.

Şener, G. (2009). *Türkiye’de Facebook kullanımı araştırması*. 14. Türkiye’de İnternet Konferansında Sunulan Bildirileri. Bilgi Üniversitesi, İstanbul.

Şimşek, H. ve Yıldırım, A. (2000). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Tuncer, N., Sak, R. ve Şahin, İ. T. (2011). *Aile eğitimi*. Ankara: Vize Yayıncılık.

Tüik. (2013). *Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması*. <http://tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=13569> adresinden 4 Nisan 2014 tarihinde edinilmiştir.

Tüsiad. (2014). *PISA 2012 Değerlendirmesi: Türkiye için veriye dayalı eğitim reformu önerileri*. http://www.tusiad.org.tr/_rsc/shared/file/TUSIAD-pisa-rapor-BASKI.pdf adresinden 4 Nisan 2014 tarihinde edinilmiştir.

Ulutaş, İ. (2000). Okul, aile ve toplumla başarılı bir işbirliği nasıl sağlanır? *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 67(20), 16-23.

Ünüvar, P. (2010). Aile katılımı çalışmalarına yönelik ebeveyn ve öğretmen görüşlerinin karşılaştırılması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(3), 719-730.

Vural, B.A., ve Bat M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege

Üniversitesi İletişim Fakültesi'ne yönelik bir araştırma. *Journal of Yaşar University*, 20(5), 3352-3353.

We are social (2014). *Global digital statistics*, <http://wearesocial.sg/blog/2014/01/social-digital-mobile-2014/> adresinden 17 Nisan 2014 tarihinde edinilmiştir.

We are social (2014). *İnternet ve sosyal medya kullanım istatistikleri*, <http://eticaretmag.com/sosyal-medya-ve-mobil-istatistikleri/> adresinden 17 Nisan 2014 tarihinde edinilmiştir.

We are social (2014). *İnternet ve sosyal medya kullanım istatistikleri*, <http://www.dijitalajanslar.com/internet-ve-sosyal-medya-kullanici-istatistikleri-2014/> adresinden 17 Nisan 2014 tarihinde edinilmiştir.

Yaşar, Ş. (1993). *Okulöncesi eğitim öğrencilerinde fene yönelik duyuşsal özelliklerin geliştirilmesi. 9. YA-PA Okul öncesi eğitim ve yaygınlaştırılması semineri*. İstanbul: YA-PA Yayınları.

Yavuzer, H. (1998). *Ana-baba ve çocuk*. Ankara: Remzi Kitabevi.

Yavuzer, H. (2000). *Çocuk eğitimi el kitabı* (10. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yavuzer, H. (2004), *Okul çağı çocuğu* (10. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yazar, A., Çelik, M. ve Kök, M. (2008). Aile katılımının okul öncesi eğitimde ve 2006 okul öncesi eğitim programındaki yeri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 240-241.

Yıldız, S. (2012). *Türkiye'de internet kullanımı*, <http://www.serhanyildiz.net.tr/turkiye-internet-kullanimi-infografik/> adresinden 26.03.2014 tarihinde edinilmiştir.

Yılmaz, H. (1994). Anne-babaların Okul ve öğretmenlere bakışı. *Yaşadıkça Eğitim*,

35, 7.

Zembat, R. ve Polat, Ö. (1999). *Okul öncesinde çocuğun sosyal gelişiminde aile katılımının önemi*", *Marmara Üniversitesi Anaokulu Öğretmeni El Kitabı*. İstanbul: YA-PA Yayınları.

Zembat, R. ve Polat, Ö. (2001). *Okul öncesi dönemde çocuğun sosyalleşmesinde ailenin yeri*. İstanbul: YA-PA Yayınları.

EKLER

A. Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılım Çalışmalarında Sosyal Medya Kullanımının Etkisi Değerlendirme Anketi

Değerli Veli

Doldurmanız rica edilen bu anket, Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Planlaması Yüksek Lisans programında Yrd.Doç.Dr.Fusun Akdağ Aycibin danışmanlığında yürütülen “Okul Öncesi Eğitimde, Aile katılım çalışmalarında Sosyal Medya Kullanımının Etkisi” konulu tez çalışmasında kullanılmak üzere yüksek lisans öğrencisi Tuğba ÖZDİNÇ tarafından hazırlanmıştır. Verilen bilgiler yalnızca bu araştırma için kullanılacak ve katılımcıların kişisel bilgileri hiçbir şekilde paylaşılmayacaktır. Katılımınız için çok teşekkür ederim.

1. Yaşınız?

18-25 26-30 31-35 36-...

2. Cinsiyetiniz?

Kadın Erkek

3. Eğitim Düzeyiniz?

İlkokul Ortaokul Lise
Lisans Yüksek Lisans Doktora

4. Çalıştığınız Kurum?

Kamu Özel
Serbest Çalışmıyor

5. Hangi Sektörde Çalışıyorsunuz?

Sağlık Hizmetleri

Eğitim ve Öğretim Hizmetleri

İletişim-Medya

Milli Savunma

Serbest

Diğer.....

6. Gelir Düzeyi Aralığınız Nedir?

500-1000 TL

1001- 1500

1501-2000

2001- ....

7. Sosyal medyada kullandığınız uygulamalar nelerdir? (Birden fazla şık işaretleyebilirsiniz?)

Facebook

Twitter

Instagram

Linkedin

Vine

Pinterest

Diğer.....

8. Sosyal medyayı hangi iletişim/medya aracından kullanıyorsunuz? (Birden fazla şık işaretleyebilirsiniz?)

Dizüstü Bilgisayar

Masaüstü Bilgisayar

Tablet

Cep Telefonu

9. Yukarıda ifade ettiğiniz/işaretlediğiniz iletişim/medya aracını **günde kaç kez kullanıyorsunuz?**

Dizüstü Bilgisayar..... kere

Masaüstü Bilgisayar ..... kere

Tablet ..... kere

Cep Telefonu ..... kere

10. Bir gün içinde yukarıda ifade ettiğiniz iletişim/medya aracında geçirdiğiniz (dakika/ saat) süre **toplamda** ne kadar?

Toplam ..... saat/dakika

11. Sınıfınızın hangi sosyal medya uygulamasını daha çok kullanıyorsunuz?
(Birden fazla şık işaretleyebilirsiniz?)

Facebook Twitter İnstagram
Diğer.....

12. Sınıfınızın uygulamalarını günde kaç kez ziyaret ediyorsunuz?
(Facebook, Twitter, İnstagram vb.)

.....

13. Sınıfınızın sosyal medya uygulamalarından en çok tercih ettiğiniz/
beğendiğiniz içerikler hangileri? (en çok tercih ettiğiniz/beğendiğiniz
uygulamadan 10 puan verecek şekilde 1'e doğru sıralayınız)

- Sınıfta öğrencilerin katıldıkları etkinliklerde çekilen fotoğraflar
- Diğer veliler tarafından paylaşılan fotoğraf ve videolar
- İşlenen/işlenecek konu hakkındaki videolar
- Sınıfta gerçekleştirilen etkinlikler hakkında bilgilendirme
- Okul- sınıf duyuruları ve haberler
- Evde yapılacak etkinlik önerileri
- Faydalı linkler (Örneğin ünlü insanların hayatları, ağaç türleri, meyve çeşitleri vb)
- Aile ile birlikte dış mekanda yapılacak etkinlik önerileri (Müze, atölye, tiyatro, sinema)
- Kitap-dergi önerileri
- Diğer .....

14. O gün sınıfta uygulanan etkinliklerin ardından, uygulamalarda paylaşılan içeriklerden sonra, evde çocuklarınız ile hangisini daha çok ya da sık yapmayı tercih ediyorsunuz? (Birden fazla şık işaretleyebilirsiniz)

- Çocuğum ile paylaşılan fotoğrafa baktıktan sonra fotoğraf hakkında sohbet
- Video paylaşımını birlikte izleme
- Önerilen etkinliğin evde uygulanması

- Aile ile birlikte yapılacak etkinlik önerilerinin gerçekleşmesi (müzeye gidilmesi, sinemanın izlenmesi... gibi)
- Sınıfta gerçekleştirilen etkinlikler ardından birlikte konuyu araştırma
- Önerilen kitap/derginin alınması ve incelenmesi/okunması
- Diğer .....

15. Kullanılan uygulamaların üzerinizdeki etkileri/yansımaları nelerdi? Nasıl değerlendiriyorsunuz?

.....

16. Kullanılan uygulamaların çocuğunuz üzerindeki etkileri/yansımaları nelerdir? Nasıl değerlendiriyorsunuz?

.....

17. Kullanılan uygulamaların diğer aile bireyleri üzerindeki etkileri/yansımaları nelerdir? Nasıl değerlendiriyorsunuz?

.....

18. Sınıfınızın sosyal medya uygulamalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

.....

19. Sınıfınızın sosyal medya uygulamalarının geliştirilmesine, içeriğine vb. ilişkin önerileriniz nelerdir?

.....

Katılımınız için teşekkür ederim.

Tuğba ÖZDİNÇ

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Soyad, Ad: Özdiñ, Tuğba

Uyruk: Türk (T.C.)

Doğum Tarihi: 2 Eylül 1980, Kırklareli

Medeni Durum: Bekar

Telefon: +90 212 352 51 22

email: tugbayagmur@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	Marmara Üniversitesi	2002
Lise	Atatürk Lisesi	1998

İŞ DENEYİMİ

Yıl	Kurum	Görev
2002-2006	Sardunya Anaokulu	Ana Sınıfı Öğretmeni
2006-2008	Akatlar Anaokulu	Ana Sınıfı Öğretmeni
2008-2012	Akatlar Anaokulu	Müdür Yardımcısı
2002-2014	Akatlar Anaokulu	Ana Sınıfı Öğretmeni

YABANCI DİL

İngilizce (Başlangıç Düzey)

HOBİLER

Fotoğraf Çekmek, Takı tasarımı, Bitki yetiştirmek, Elişi çalışmaları, doğa ve Trekking,

İNGİLİZCE ÖZET

SOCIAL MEDIA CONSUMPTION IN FAMILY PARTICIPATION IN PRE-SCHOOL EDUCATION: A CASE STUDY

Pre-school education includes development of the child's education and training in terms of social, emotional, motor and self-care in 3-6 ages periods. The education given to child in pre-school period is of prime importance and this education affects the whole life of the child, which is demonstrated by studies.

When the child grows up, institutional environment, as well as family environment takes effective place in his life. Family participation and educational studies become crucial to determine, apply and asses common aims and approaches. Family education performed in institutions and family participation in this education shall provide success and continuity in child's development and education. (OBADER, 2013, s. 7)

One of the practice fields of family participation in pre-school period is internet-based practices. In family participation with internet-based practices families are tried to be reached, and families are included in family participation with improving technologies.

In this study, families are reached with social media applications and the practices, their contents, uses and effects are reviewed in scope of parent's opinions.

Definition of the Problem

Family participation; is a systematic approach to support and educate families and to ensure participation of families in education; which is a process of establishment of relations providing development for children experiences through continuously improving communication between home and school. (Zembat and

Unutkan, 1999, p. 151).

In family participation studies, several ways and methods have been tried, however, the results show us that, parents are usually complaining about insufficient time and/or reluctance to participate in.

In this study families are reached with social media applications. The questions are tried to be answered with interview method , one of qualitative study methods, for example; how does social media consumption affect the parent children and other family members? Which practices are more effective? Which activities are the most practicable at homes? Etc.

The main purpose of this study is to review the social media consumption in family participation studies carried out in pre-school education in basis of parent's opinions. For that purpose the following questions are tried to be answered;

1. What are the effects of gender, educational level, institution in which they work, level of income of participant parents on social media consumption?
2. Which social media application is mostly being used by participant parents and how much time do they spend on computers and which communication tool do they use?
3. What do parents think about the social media applications practiced in family participation?
4. What are the most effective applications in social media consumption in scope of family participation studies in pre-school education?
5. What are the most effective practices they adopted with their children after they reviewed applications in social media consumed in family participation studies in pre-school education?
6. What are the effects of social media applications used in family participation on individuals, their children and other members of the family?
7. What are the suggestions and expectations of parents for and from social media applications in family participation in pre-school education institutions to which their children attending?

Importance of the Study

This study is important in terms of;

- presenting the state of use of internet-based applications (Social media applications) in family participation studies conducted in Pre-school Education,
- contribution to studies relating to reaching families and active participation in family participation studies,
- awareness of effective applications among the social media applications being consumed.

Practice

This study is a project applied with parents of state kindergarten located in Besiktas, Istanbul in 2013-2014 academic years. This project is applied because parents lack required sensitivity to family participation for several reasons and do not participate in family participation studies.

The purpose of this projects includes incorporation of parents into their children`s education, incorporation of parents into education in family participation, performing family participation at home, over-learning and enhancing what learnt in school at home, spending quality time with children, raising awareness of parents relating to children`s education.

Three classes were included in and voluntary teachers, as project executors took part in the project. In the beginning of the period, the parents of these there classes were well informed about the project in parent-teacher (pta) meeting. Information was provided relating to that how the practice will be, what kind of stuff will be shared, and what shall be done. The practice is anonymously decided to be conducted by asking parents` opinions.

The Process of Practice and Shares

- Parents were announced and shares made following participation of parents in used applications.
- Social media shares were organized and posted according to class dynamism, subjects being discussed, class conditions and educational conformity. Shares were not in a certain daily routine. While some days mostly information was shared, some days only recommendations and useful links were shared.
- Class teachers shared the subjects to be discussed in class for the following day or within the week with parents via social media applications (especially weekends), and it was aimed that these information would be reviewed with the family at home and children would have knowledge prior to class.
- Activities relating to discussion subjects in class were performed and during the activities children and activities were photographed in order to document how children spend their time within the process.
- In the end of the day the taken photos were sent to parents via social media applications and information notes were attached to photos considering that how the subject was discussed and what was done. Then parents were expected to consolidate these activities with their children at home and recommended activities were included in.
- Several links relating to activities which parents may perform with their children in the weekend, and parents were directed to places and materials.
- Informative links relating to guidance for their children were posted for parents and parents were asked to read them.
- Spending quality time with children was aimed by posting links relating to activities of museums, libraries and art centers.

Such activities were included in practices.

Method

Research Model

This research is a qualitative research aiming to study the effects of social media consumption in family participation studies in pre-school education. In the research standard open-ended interviews were applied to parents in order to obtain data.

The pattern of this study is case study aiming researches according to mother-father opinions.

Study Group

This research consists of 52 parents in the state kindergarten located in Besiktas, Istanbul in 2013-2014 academic years. In the research 52 parents were interviewed.

First of all, the school, in which the research would be conducted was visited and school management approval was taken to conduct this research. Then social media users in classes were determined. Parent-teacher meeting was held and parents were asked whether they want to participate in this research or not, approvals were taken and certifications were signed.

Data Collection

Draft interview forms were prepared according to applications used by classes. The drafts were submitted to 4 instructors from different universities and reviewed in order to determine content validity. The experts expressed their opinions relating to questions and consequently they were edited as required.

After that, 3 parents were interviewed, but interviews were excluded from the research scope. It was checked whether survey questions were clear and

understandable according to answers given by parents.

The first 6 questions of the survey were optional questions stating demographical feature ratio of parents in social media consumption. These questions were asked to measure the effects of gender, age, income status, educational status, institutions and sectors in which they work on social media consumption.

The 7th-14th questions were asked to determine how frequently and how much the consumers use social media applications, considering education. The 15th-19th questions consist of open-ended questions examining thoughts, expectations and recommendations relating to social media consumption and questioning the effects of them.

Note-taking method was used to collect interview data. Answers given by parents during interview were noted down in interview forms.

Data analysis.

Answers gathered in survey were coded and entered in computer environment, data was visualized, concepts were observed, themes and relations were stated, compared and confirmed.

1st -14th questions were analyzed with SPSS program after data was gathered. In this analysis, numbers and percentages were used as statistical data. The answers given by parents to 15th- 19th questions were described with qualitative analysis method, classified and coded, and coded data was correlated with classified data.

Findings

It is concluded that `Facebook`(98,1%) is the most commonly used application according to answers given by parents. `Instagram` (46,2%) ranks in second with almost half results. While 44,2% of parents are Twitter users, 36,5% of them are LinkedIn users.

90% of parents are using cell phones, 51,9% Tablets, 44,2% Computers and 42,3% Notebooks as a communication tools. Parents were allowed to choose more than one option for this question.

Parents stated that they mostly use cell phones within day on average of 6,6154. Computers on average of 1,4615 and notebooks on average of 1,4231 follows cell phones.

Facebook is also the most commonly used application with a rate of 98,1% followed by Twitter (11,5%) and Instagram (11,5%) within the class.

Parents visited class applications 3.1538 times a day on average.

According to the answers given by parents, the most favored content is `Photos taken in class activities` on average of 8.55. The second one is `Information about the activities performed in class`, third one is `School-Class announcements and news`, fourth one is `Videos relating to subjects discussed/to be discussed`, fifth one is `Home Activity Suggestions`, sixth one is `Useful links`, seventh one is `Outdoor Activity Suggestions for Family`, eighth one is `Photos and videos posted by other parents`, and ninth one is `Book-Journal suggestions`.

Which activity do you prefer to perform more frequently with your children after the activities performed on that day in the class and shared contents? The answers given to that question were averaged and the most rated option was `After we see the shared photo, we talk about the photo together` on average of 0,88 followed by `Watching shared videos together` on average of 0,69 and `Buying/reviewing/reading the recommended book/journal` on average of 0,67. While `Applying suggested activity at home` on average of 0,57 took fourth place and followed by `Discussion on activities performed in class`, `Performing outdoor activity suggestions with family` ranked sixth on average of 0,48.

The question that is, what is the effects of social media application on parents, is answered by; 17 parents as informative `We have idea on what our

children learn in class/We can follow/We receive information`, 11 parents as positively effective `It makes me happy/I like that`, 10 parents as useful `I find it useful/it has positive effects/it is efficient/it is supportive/it is good`, 8 parents as communication enhancer `My child develops its communicational skills/We have a lot common to talk about/ we spent quality time` and 7 parents as directive `We are directed to activities /We are informed and consolidate what we learnt`.

The question that is, What are the effects/reflections of application on your child? How do you evaluate it? is answered by; 15 parents as Positive effect `She shows me what she is doing with her friends/ se is happy/she likes it`, 9 parents as Expression `My child normally doesn't tell me what she has done in school, but when she see on social media, she talks about it`, 6 persons as conversation `she talks with us about what she sees/she asks questions/She looks for details`, 6 parents as research `She doesn't forget what she has learnt/She tries to apply and research/She learns`, 5 parents as happiness `They like expressing their experiences/Our awareness makes them happy` and they stated the effects of social media application on their children.

When the effects of social media consumption on other members of the family was asked, parents answered as follows;

It is, positive effect `They are very glad/affects in a positive way/they like it/it makes us happy/it is good` for 13 parents, sharing `the whole family shares our child's excitement/sharing happens more/our communication develop/we talked to each other more` for 7 parents, benefit `They watch carefully and try to apply/useful/the whole family benefits its content` for 4 parents, informative `other family members are informed about everything/we gather information/members know what kind of school the child is attending and she is doing there for 3 parents, and common time `The whole family spend time together/we perform activities together` for 3 parents.

When parents were asked to state their opinions relating to social media applications, statements were as follows;

26 parents were satisfied `I am pretty satisfied/I do like/good/positive/successful`, 15 parents were informed `they provide prudential

information/informative/useful/efficient`, 7 parents were informed `We are informed about the things done or to be done`, following-up for 3 parents `it is good for following`, confidence for 2 parents `it is good for working parents in terms of following events/It feels like we are together all day long` and `contents are good and impressive/amusing`.

Survey was brought to end by asking suggestions for social media applications. Parents were asked to express their opinions to improve social media applications, and their suggestions were as follows; 14 parents thanked `Thank you`, 13 parents suggested information `More knowledge on events and photographs`, 10 parents found it useful `It shall be maintained at same level/I support/ I am satisfied/ it is useful/efficient` and 6 parents suggested more share `Activity videos shall be shared`.

Discussion and Results

Discussion

The fast-growing science and technology have resulted inevitable change and development in social structure of communities and forced education and training institutions to keep up with these change (Davis& Shade, 1994).

This change shall enable us to reach students and parents in a fast, economic and easy way by using growing technology and spreading social media consumption. At this point it has been a major step taken forward to benefit internet-based application in family participation in this study in order to keep up with the education system in this century.

How much time in total (minute/hour) do you spend on above-mentioned communication/media tools within a day?

The average result was 110 minutes according to answers given by parents for the question. According to results of www.wearesocial.sg/2014, people spend 1.9 hours on internet with mobile tools in Turkey. They spend on average 2 hours and 32

minutes on social media. It stands out that the general average time of Turkey and the time expressed by parents is very close.

The most effective content was the photos taken in activities which students got involve in the class in social media consumption in scope of family participation in pre-school education. While information provided on activities performed in class took the second place, School-Class announcement and news ranked third. Parents gave preference to contents relating to what their children did in the school rather than the contents suggesting them and their children.

Parents are concerned about what their children do in the school, which is demonstrated by the answer in the first place. They examined photos in detail to see what they learnt, did, and even ate today. As a result of these examinations, different comments were collected from parents and each was timely and appropriately answered.

The activity mostly performed by parents with their children after they reviewed social media application used in family participation studies was talking about the photo and its content when it was posted. Watching shared videos took second place. As we understood, they mostly prefer to perform activities in front of the computer at home rather than to perform active and dynamic activities.

Apart from these activities, teachers shared different learning environments and different activities with parents. To provide activities which enable parents to spend quality time was given particular importance in shared activities. However, because of busy scheduled working condition of parents and hard conditions of school parents preferred activities which they perform in front of computer at home.

Considering the effects of social media applications in family participant on parents themselves, it is observed that when social media is used within class, they feel happy, they like it and they think it makes easier to follow their children.

Considering the above-mentioned results, it provides positive results for parents in terms of gathering information relating to their children and following

their activities as they have to work in hard conditions and don't have time to visit school.

As it comes to comment and suggest on social media application in family participation in pre-school education institution which their children are attending, parents generally expressed their satisfaction, however, some of the parents stated that the content was not sufficient, and there should not be only photos and videos of performed activities but also information about the activities to be performed.

Pre-school education comprises of years from birth of child to the beginning of basic education in school and is a process playing a great role in children's life in future and a development and education process in which great part of their physical, psychomotor, social-emotional, mental and linguistic development of the child is completed and personality is formed with education provided by families and school. (Aral, Kandır and Yaşar, 2000).

Considering that, pre-school education should be given essential importance, and in addition to pre-school education, it should be strengthened with family participation. In order to achieve this, different ways should be tried; activities, suggestions and practices should be included in to enable family participation in education.

Results

- First of all, the importance of family participation was explained to parents, the role of family participation in child's success was stated with studies. Family awareness is shown to be important in this regard.
- There is a huge difference between the social media consumption of mothers and fathers. Considering this, it obviously means that mothers closely follow application of their child and get involve in applications. As we also understand from the opinions of teachers based on their experiences, mothers consume social media more and leave more feedbacks on shared items.

- Parents' awareness relating to social media consumption to reach families was raised and they were guided to use social media application more in education. In this process fathers use these applications less, compared to mothers.

The fathers preferred to use LinkedIn following Facebook among social media applications. That means fathers benefit social media for business purpose, too. Fathers should be provided to use applications more, activities providing time for father to spend with his child should be included in.

- Facebook was the most actively used application according to the answers given by parents. The most used application in class was also Facebook. Teachers stated also that parents mostly use Facebook to like and share things. Considering results, Facebook should be preferred to involve parents into education.
- When parents asked which communication/media tool they use, they told they mostly use cell phones. Considering the result, it is seen that parents may follow social media on their phones at any time. That means, they have a fast information flow regarding their children.
- When parents asked how frequently they use communication/media tool, they stated that they mostly use cell phones on average of 6,6154 in a day. That means parents may visit social media application several times a day and often gather information on their children. Considering the results, it will be more efficient to share thing compatible with cell phones.
- Parents working in public institutions preferred to social media application also in their computers at work. They used cell phones in other areas as communication tool.
- The average time that participant parents spent with communication/media tools is 110 minutes. As we understand from this result that parents have

enough time to gather information for their children from social media. Parent awareness is raised to lead them to use this time to spend quality time with their children by using these applications. .

- Parents' answers to the question that is how many times you visit these applications in a day has an average of 3,15. This number was enough to reach families. In this way, information, sharing and participation was provided by reaching families. The shares were posted in different time and different types. In that way we tried to catch parents' attention and enabled them to visit applications.
- When parents asked to rate the most favored content from 1 to 10, considering the most favored content's average, they rated most for 'photos taken in activities in which their children participated'. While 'providing information on activities performed in class' took second place, 'School-Class announcement and News' ranked third.

According to the received answers for this question, it is understood that parents were curious about what their children do in school and try to know more about them by looking at these photos.

One of the most effective determinants of pre-school education quality and child development is qualifications of the teacher. Children discover only in supportive environment in which they are loved, given value and they feel *safe* and make use of given opportunity to learn. The most important content of this supportive is the consistent and confident relationship built between teacher and the child (pre-school education program, 2013)

One of the most important criteria in pre-school education is trust for parents. In photo sharing activity parents see and review what their children do in school, how and in which conditions their children receive education , thus they start to trust more. With photos parents' trust was provided, they were informed about what their

children do in school. Additionally, photo sharing activity was extended and parents' attention was drawn to applications with posted photos.

It is obvious that parents mostly appreciated by provided information and applications or suggestions became of secondary importance.

- According to answers given for the question that is which activities you perform after the content posted via social media; parents liked to perform activities at home, and preferred quiet and slow activities. Parents may converse with their children at anywhere and anytime. As the most favored option was conversation with children. So, conversation method seminar was provided for parents which led to a more qualified conversation.

Children sometimes don't want to talk about what they do in school, that makes them bored. However, parents reviewed photos with their children and children talked about what they do in school and a conversation environment was built at home.

- Parents expressed the effects of social media application special to their classes on themselves and results are as follows;

The important point is not to inform parents about the activities in school. It is important to consolidate information at home in order to raise child's awareness. While contents are shared in order to increase effects of social media application on users, instructions were provided to lead parents into family participation and consolidate taught information at home.

As we explained the results given above, parents were curious about what their children do in school and they were happy when they saw it through applications. This effect remains in the forefront as per the answers given to this question.

- Parents expressed the effects of social media application special to their classes on their children.

Parents and children were very happy to review shared contents in this application and they had time together. But it was indicated that these applications were conducted not to make them happy but to improve family participation with different activities.